

కార్మిక లోకం

మాసపత్రిక

సంచిక : 03

సంపుటి : 30

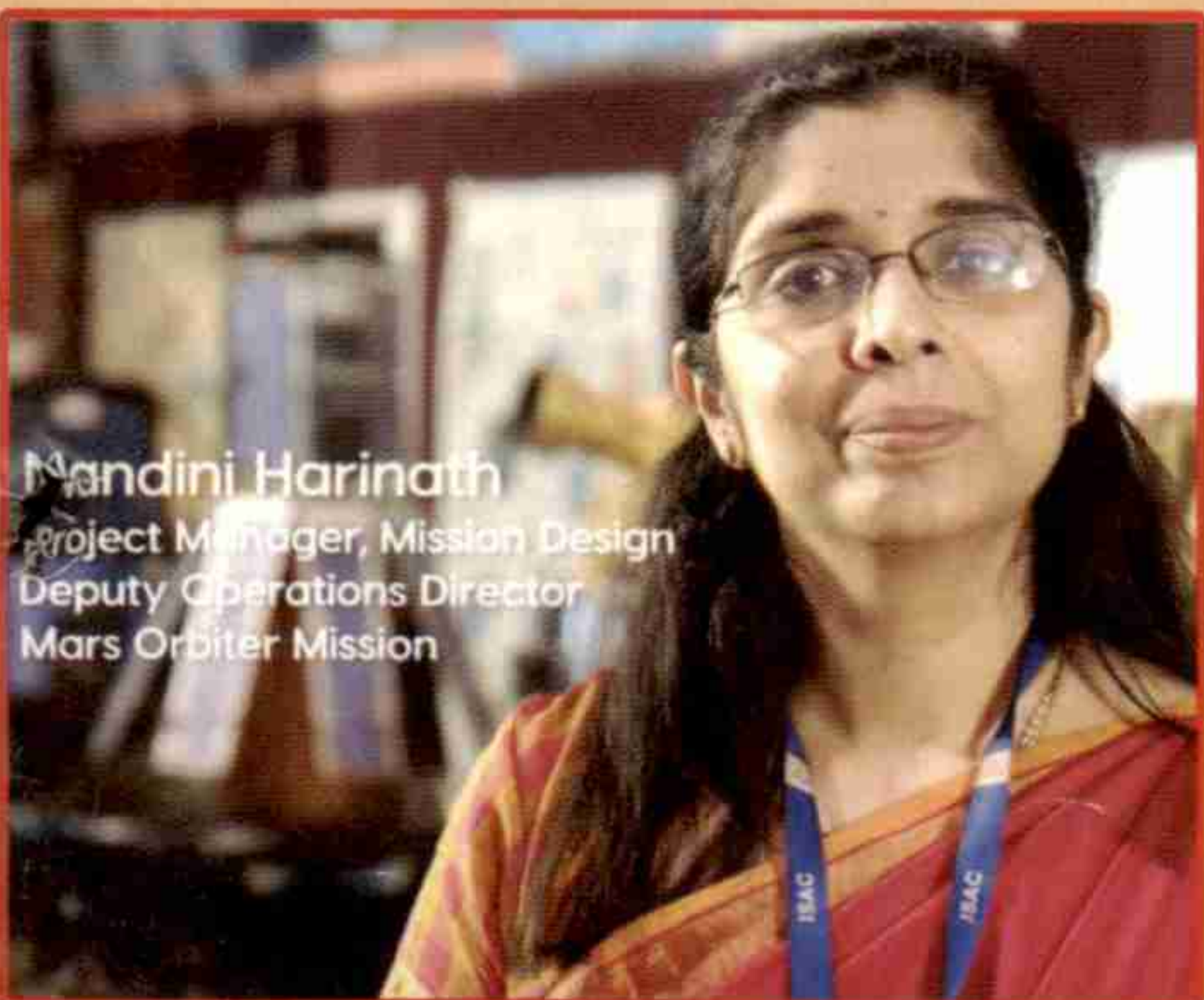
మార్చి - 2017

రూ.7/-

మహిళల ఉపాధి - సాధికారత

మార్చి 8 అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం

కార్మికవర్గపు డేగ్ కామ్రేడ్ రాజాలగ్నెంబర్గ్

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం జరుపుకోవడం మొదలై 107 సంవత్సరాలు అవుతున్న సందర్భంలో ప్రపంచ శ్రామిక మహిళా నేతల్లో గుర్తుకు వచ్చేపేరు రోజా లగ్నెంబర్గ్. 1871 మార్చి 5న రవ్యన్ సామ్రాజ్య పరిధిలోని పోలెండ్లో జన్మించారు రోజా. ఆర్థికవేత్తగా, సిద్ధాంత కర్తగా, విప్లవనేతగా జీవితంలో ఆమె రూపు దిద్దుకున్న తీరు స్ఫూర్తిదాయకం. కుటుంబంలో ఐదో సంతానం, చివరి సంతానమైన రోజాకు అభ్యుదయ భావాలను కల్పించటంలో తండ్రి పాత్ర కీలకం. ఐదేళ్ల వయసులోనే నడుం భాగంలో సుస్తీతో మంచంలో ఉన్న రోజా తర్వాత జీవితాంతం కుంటుతూ గడపాల్ని వచ్చింది.

17 ఏళ్ల వయసులోనే వామపక్ష కార్మిక పార్టీతో అనుబంధం ఏర్పరచుకున్న లగ్నెంబర్గ్ సాధారణ సమ్మెకు నాయకత్వం వహించటం ద్వారా తన కార్యకలాపాలు ప్రారంభించారు. 1897లో 'లా' లో డాక్టరేట్ పొందిన ఆమె చరిత్ర, ఆర్థశాస్త్రం, రాజనీతిశాస్త్రం, తత్వశాస్త్రం అధ్యయనం చేశారు. అనంతరం జార్జి ప్లేఖనోవ్ అడుగుజాడల్లో మార్క్సిస్టు రాజకీయాల్లోకి వచ్చారు. పోలెండ్ నుండి జర్మనీ వచ్చిన రోజా పౌరసత్వంకై జర్మన్ ను పెళ్లాడినా, ఐదు సంవత్సరాలకే విడిపోవాల్సి వచ్చింది.

పోలెండ్లో కొంత కాలం వార్తా పత్రికల్లో పని చేసిన లగ్నెంబర్గ్ ఒక రాజకీయ కార్యకర్తగా, సోషలిస్టు సిద్ధాంతకర్తగా అనేక వ్యాసాలు రాశారు. పెట్టుబడి పోగుపడడం అనే గ్రంథాన్ని ఆమె రచించారు. “విప్లవం అనేది ఒక జీవన విధానం” అనే రోజా లగ్నెంబర్గ్ పోలెండ్లో, జర్మనీలో విప్లవ ఆలోచనల వైపు ప్రజలు నడవటానికి తనపాత్ర నిర్వహించారు. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం, దానిలో జర్మన్ పాత్ర నివారించడానికి యుద్ధవ్యతిరేకంగా కృషి చేసిన రోజా యుద్ధ నివారణకు సంఘీభావంగా కార్మికులు సాధారణ సమ్మె చేయాలని భావించారు. ఇటువంటి రాజకీయాల్లో పాల్గొన్నందుకు 1904-06 మధ్యకాలంలో జైలు శిక్ష అనుభవించారు.

స్పార్టకస్ లీగ్ గా మారి మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానికి వ్యతిరేకంగా జర్మన్ కార్మిక వర్గాన్ని సమ్మెలకు ప్రోత్సహించడంతో 1916 జూన్ లో రెండున్నర సంవత్సరాలు జైలు శిక్ష అనుభవించారు. ఆ కాలంలో ఆమె వ్రాసిన అనేక వ్యాసాలు మిత్రులు ద్వారా బయటకు వచ్చి ప్రచారం పొందాయి. 1918లో జైలు నుండి విడుదలైన ఆమె “రెడ్ ఫ్లాగ్” అనే

వార్తాపత్రిక ప్రారంభించారు. తదనంతర కాలంలో జనవరి 1919లో ఈ పరిణామాలు జర్మన్ కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఏర్పడటానికి దారితీశాయి. వార్తాపత్రిక పెట్టి విప్లవభావాలు వెదజల్లుతున్న రోజా లగ్నెంబర్గ్ ను 15 జనవరి 1919న బంధించి విచారణ పేరిట చిత్రహింసలు పెట్టిన నేపథ్యంలో తలకు తుపాకీ గుండు తగిలి ఆమె మరణించారు. దీనితో చలించిన ప్రజలు పాలక వర్గా పాలక వర్గానికి వ్యతిరేకంగా పోరాటాలవైపు వచ్చారు. లగ్నెంబర్గ్ చేసిన కృషిని ట్రాట్స్కీ, మూడో కమ్యూనిస్టు ఇంటర్నేషనల్ లో కొనియాడారు.

“ఏ దేశంలోని కార్మికవర్గం అయినా తన ఉద్యమ పథంలోనే పోరాటాలు నేర్చుకుంటారు. సామాజిక ప్రజాస్వామ్యానికి కార్మికులను ముందుండి నడిపించే పార్టీ ఒక శక్తి మాత్రమే. ఆధునిక కార్మిక వర్గం, ఒక పుస్తకంలోనూ, సిద్ధాంత గ్రంథంలోనూ నిర్దేశించుకున్న పథకం ప్రకారం పోరాటాలు నిర్వహించారు. ఆధునిక కార్మిక వర్గ పోరాటం చరిత్రలో భాగం. వారితో మమేకమై ఉంటేనే వాటిని ఎలా పోరాడాలి అనేది తెలుస్తాయి. వారి స్వీయానుభవం ద్వారా నేర్చుకున్నది వారి విముక్తికి సాధనాలుగా వినియోగించు కుంటారని” లగ్నెంబర్గ్ పేర్కొన్నారు.

అనేక అంశాలపై విమర్శనాత్మకంగా ఆమె చేసిన కృషిని ప్రశంసిస్తూనే కా.లెనిన్ ఆమెను ‘కార్మికవర్గపు డేగ్’గా అభివర్ణించారు.

అంతర్జాతీయ కార్మికవర్గ ఉద్యమంలో ఆమె ఒక ప్రత్యేకపాత్ర నిర్వహించారని చెప్పారు. “సమాజ గమనంలో పెట్టుబడిదారీ దశకు ఒక చారిత్రక అవసరం ఎలా ఏర్పడిందో ఆ పెట్టుబడిదారీ వర్గం సృష్టించిన కార్మికవర్గం చేసే తిరుగుబాటే దానిని మట్టుబెడుతుందని” రోజా లగ్నెంబర్గ్ చెప్పారు. క్లారా జెట్కిన్ తో మంచి స్నేహంగా ఉద్యమంలో పనిచేశారు.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం 1910లో ఆచరించటం ప్రారంభమైన తర్వాత దానిని ముందుకు తీసుకు వెళ్లడంలో తనదైన పాత్ర నిర్వహించారు లగ్నెంబర్గ్. 47 సంవత్సరాల వయస్సులో హత్యకు గురైన ఆమె జీవితంలో, రచనల్లో అనేక అంశాలు, అనుభవాలు ఉన్నాయి. విప్లవమనేది మార్పుకు దోహదమని, దోపిడీపై ప్రస్తుత పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో చేసే ఉద్యమాలు సోషలిజంవైపుకు దారితీస్తాయని తెలియజేసిన రోజాలగ్నెంబర్గ్ కు అంతర్జాతీయ మహిళాదినోత్సవం సందర్భంగా నివాళులర్పిద్దాం.

మార్చి - 2017

కార్తిక లోకం

సి.వి.టి.యు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ మాసపత్రిక

సంపుటి : 30
సంచిక : 03
విడి ప్రతి వెల : రూ. 7/-
సం॥ చందా : రూ. 75/-

విషయసూచిక

సంపాదకీయం	3
బొమ్మలు చెప్పిన కథ	4
ఈ మాసం కవిత	5
వినిమయ ధరల సూచిక	7
కవర్ పేజీ కథనం	8-9
కార్తికులు - చట్టాలు	10
సామాజిక న్యాయం	13
జాతీయం	14,15
సందర్భం	16,17
మధ్యపేజీ కథనం	18,19
శ్రామిక మహిళ	20-23
ఈ మాసం చర్చ	24
ఉద్యమ వార్తలు	26
ఈ మాసం కథ	30-32
పుస్తక సమీక్ష	34

అడ్రస్ :

నందూరి ప్రసాదరావు భవన్,
24-24-14, రజకవీధి,
దుర్గాపురం, విజయవాడ-3

సెల్ : 9490098022 - 0866-2442988

ఎడిటర్ : ఎం.వి. గృహర్

వర్కింగ్ ఎడిటర్ : కె. స్వరూపరాణి

ఎడిటోరియల్ బోర్డు :

పి. అజయ్ కుమార్,

కె. శ్రీమామహేశ్వరరావు, ఎం.వి. సుధాకర్,

కె. సత్యరంజన్

మేనేజర్ : యం. బాలకాశి

కార్తిక లోకం మాసపత్రిక

సంపాదకీయం

దిగజారిన్ తమిళ రాజకీయాలు

జయలలిత మరణానంతరం తమిళనాడులో జరుగుతున్న వరసవారీ పరిణామాలు పతనమవుతున్న రాజకీయ విలువలకు మచ్చు తునకలుగా నిలుస్తాయి. శశికళను ఏఐఏడియంకే ప్రధాన కార్యదర్శిగా, శాసనసభా నాయకురాలిగా ప్రతిపాదించి ఏకాభిప్రాయ సాధనకు తోడ్పడిన పన్నీర్ సెల్వం, వెంటనే తిరుగుబాటు జెండా ఎగరేసి పలు అనుమానాలకు తావిచ్చారు. తనచేత బలవంతంగా రాజీనామా చేయించారని ఆపద్ధర్మ ముఖ్యమంత్రిగా కొనసాగిన పన్నీర్ సెల్వం చెప్పటం పిల్లకాయల ఆటను మరిపించింది.

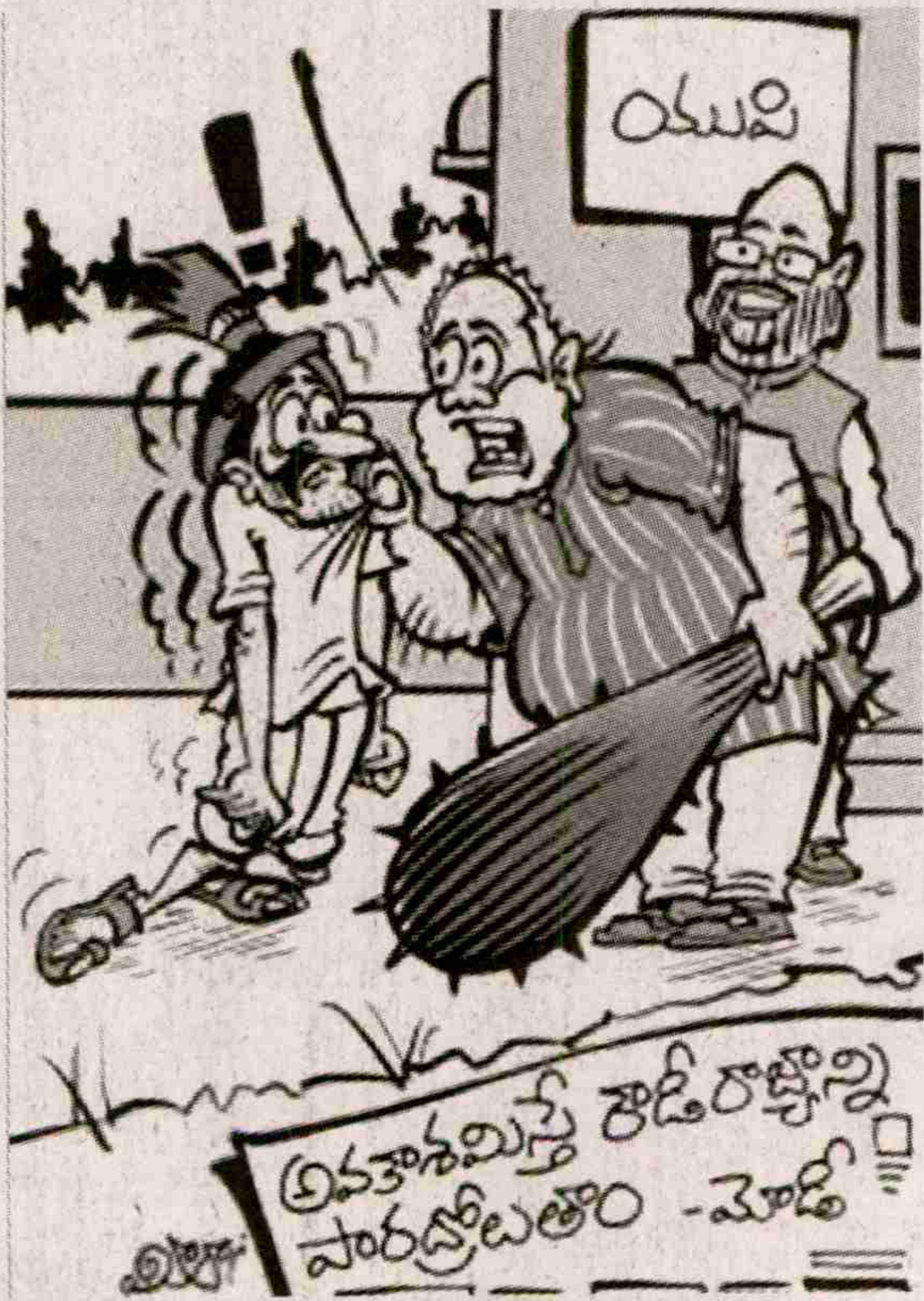
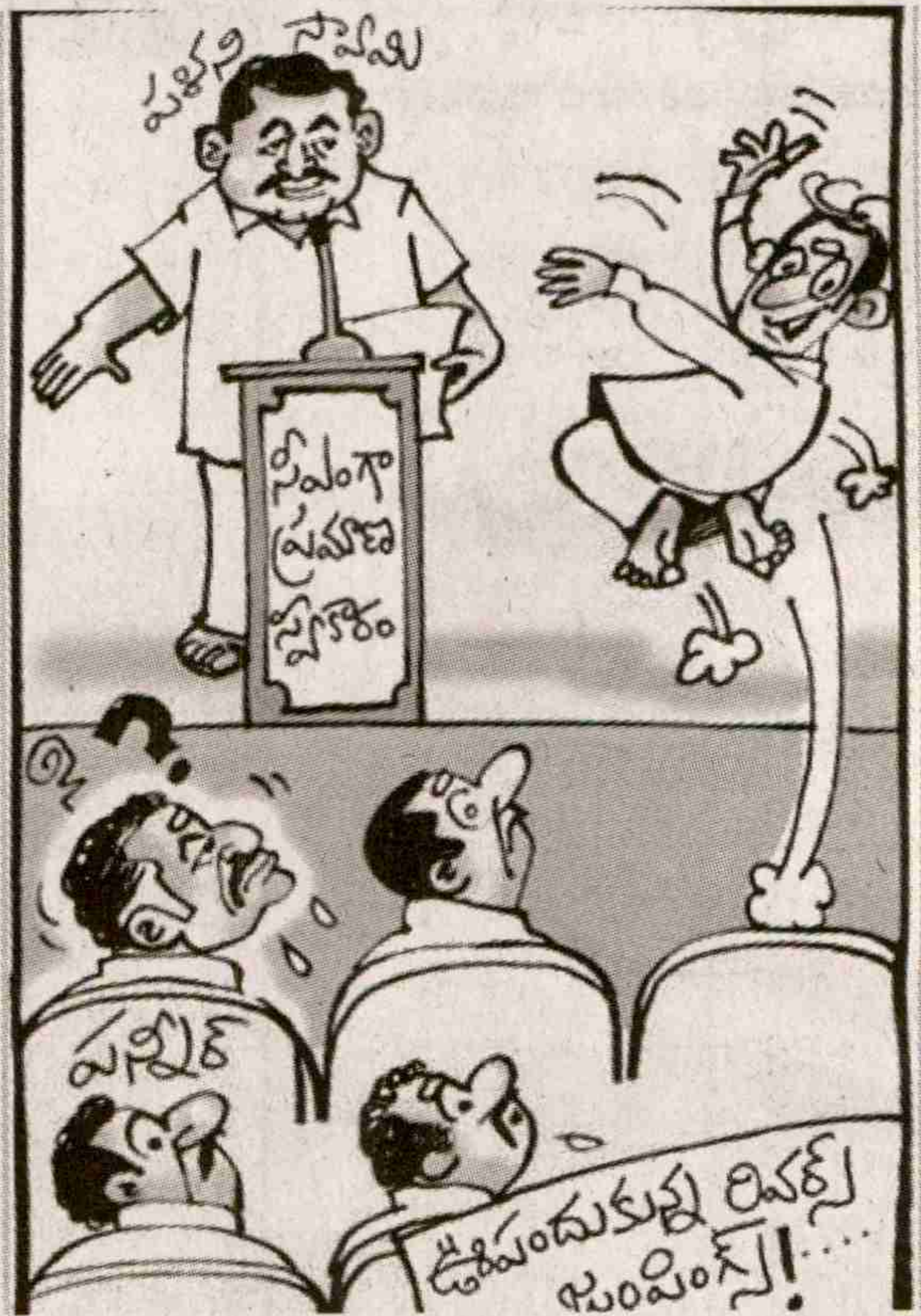
అక్రమ ఆస్తుల సంపాదన కేసులో జయలలితతోపాటూ తను, తన బంధువుల మీద సుప్రీంకోర్టు తీర్పు రాబోతోందని తెలిసి కూడా ముఖ్యమంత్రి కావాలని శశికళ ఆరాటపడటం జుగుప్సాకరం. రాబోయే ఉన్నత న్యాయస్థానం తీర్పునకు, తాను ముఖ్యమంత్రి కావటానికి సంబంధంలేదని శశికళ చెప్పటంలో పదవులకు ఎగబాకాలనే ఆరాటం చాలా స్పష్టంగా కనపడింది. ముఖ్యమంత్రిగా రాజీనామా చేసి జైలుకు పోవలసిన జయలలిత మరణించి “గొప్ప నాయకురాలు”గా మిగిలిపోయారు.

ముఖ్యమంత్రి అభ్యర్థిగా శశికళ వర్గానికి చెందిన పళని స్వామికి స్పష్టమయిన మెజార్టీ ఉందని తేలినా పన్నీర్ సెల్వం పోటీలో ఉండటం రోత పుట్టించింది. స్థిరమయిన మెజారిటీ ప్రభుత్వం ఏర్పడటానికి వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలని గవర్నరును కోరిన డీయంకే నాయకుడు స్టాలిన్ మాట మార్చారు. 15 రోజుల్లోపు బలనిరూపణకు గవర్నరు నిర్దేశించిన దాని ప్రకారం, అసెంబ్లీ సమావేశమయిన రెండో రోజున బలనిరూపణకు పళనిస్వామి సిద్ధపడటాన్ని స్టాలిన్ తప్పుపట్టారు. 15 రోజులుండగా ఏమిటీ తొందరంటూ డీయంకే ప్రశ్నించటం అవకాశవాదమే.

బలనిరూపణ రోజు తమిళనాడు అసెంబ్లీలో జరిగిన పరిమాణాలు వీధి కొట్లాటలను తలపించాయి. డీయంకే సభ్యులు స్పీకర్ను కుర్చీలో నుండి లాగేసి దాంట్లో కూర్చుని వీరేనా ప్రజాప్రతినిధులని ఆశ్చర్యపడేలా చేశారు. ఈ మొత్తం ఉదంతంలో కేంద్ర బీజేపీ ప్రభుత్వం తగలబడుతున్న ఇంట్లో బొగ్గులేరుకునే ప్రయత్నం చేయడం ఏవగింపును కలిగించక మానదు.

ఒకప్పుడు మంచి విలువలకు పట్టం కట్టిన ద్రవిడ పార్టీలు, ఇ.వి. రామస్వామి, పెరియార్ వంటి గొప్ప నాయకులను కలిగిన పార్టీలు క్రమేణా తమ విలువలను దిగజార్చుకుంటున్నాయి. ఇటువంటి దిగజారుడు రాజకీయాలు తమిళనాడుకే పరిమితమయిలేవు. వామపక్ష పార్టీలు మినహా దాదాపు మిగతా ప్రధాన పార్టీలన్నీ టెలికం, తెహల్కా, 2జీ, పాస్ పోర్ట్ తదితర కుంభకోణాల్లో మునిగి తేలినవే. సరళీకరణ విధానాలు మొదలైన తర్వాత అవినీతి, కుంభకోణాలు తామరతంపరగా జరగటాన్ని చూస్తున్నాం. ప్రైవేటీకరణ విధానాల వలన అవినీతి ఏరులై ప్రవహిస్తోంది. పై నుండి గొట్టంలో మురికి నీరు పోసి కింద తెల్లనీరు రమ్మంటే రాదు. విధానాల్లో మార్పు రావాల్సిందే. అవినీతి పరులకు సత్వరం తీవ్రమైన శిక్షలు పడాల్సిందే. ఏలికలను ఆ మేరకు నిగ్గదీసే స్థాయికి ప్రజాందోళనలు పెరగాలి.

యజమాని ఎంత బరువు వేసినా గాడిద మోస్తుంది.. ఎన్ని పన్నులు వేసినా ప్రజలు అలాగే ఉండాలని సారు ఉద్దేశం అంటావా!

జేజేలు ఇప్రాకు .. జేజేలు శాస్త్రజ్ఞులకు ...

104 ఉపగ్రహాలు .. ఒకేసారి కక్షలోకి ....

మన సత్తా చాటింది విజ్ఞానం లోకానికి ....

జేజేలు ఇప్రాకు .. జేజేలు శాస్త్రజ్ఞులకు ....

జేజేలు పైన్సుకు .. జేజేలు శ్రామికులకు ...

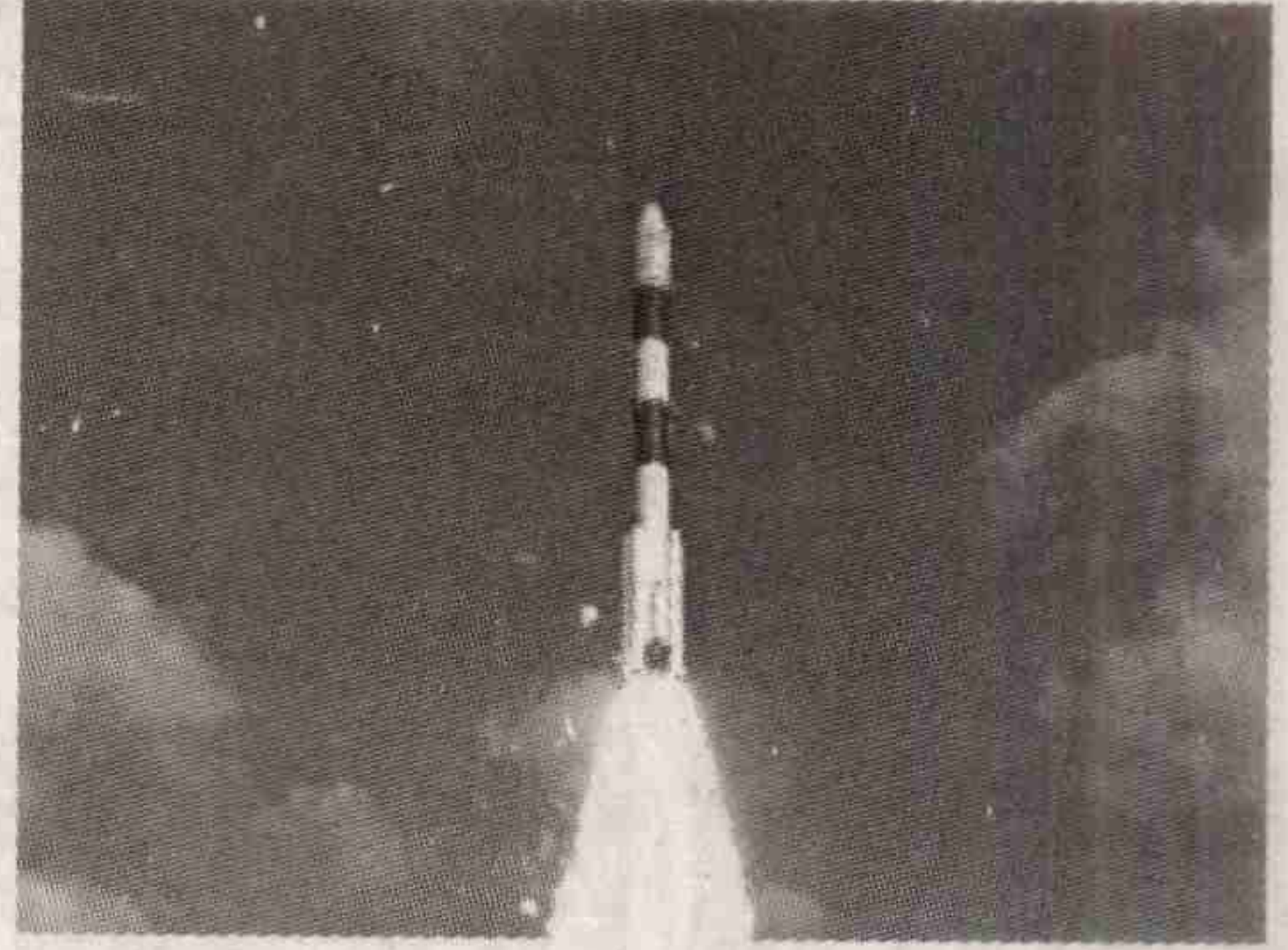
టీవీలకు, ఛానెళ్లకు ఉపగ్రహమే ఆధారం

వికసించిన విజ్ఞానం కల్పించిన అవకాశం

దెయ్యాలూ, కయ్యాలూ అజ్ఞానపు సీరియల్లు

మంత్రాలూ మహిమలూ మాయగాళ్ల గారడీలు

ప్రశ్నించే స్వరాలను అణచేసే ఏర్పాటు

ఇంకానా చెల్లుబాటు? ఇది ప్రగతికి నగుబాటు

ఇప్రాకు చెబుతూనే వందనాలు శతకోటి

చీకటిపై చేయాలి వెలుగులతో తిరుగుబాటు !!

ఈ ధాత్రిని

ఈ ధాత్రిని రాత్రి పగలు

ఏ నాగులు తిరిగెనో

హే తల్లిని ఏ చెల్లిని

కాటువేయ పొంచెనో

ఎర్రబోపి నల్లకోటు - తోడు దొంగలైన వేళ

కళ్ల గంతల న్యాయం - ఆడతనానికి వెల కట్టి

॥ ఈ ధాత్రిని ॥

ఎన్నాళ్లీ పథ్యాలగాథ - తెగువ చూపి తిప్పికొట్టు

దురాచార కీచకుల - దినవార పిండమెట్టు

చెంగు నడుముదోపి - చేయి చేయి కలుపు

హింసపై పోరాడగ - సి.ఐ.టి.యు. జెండా చేతబట్టు

- కపిల.రాంకుమార్

చరణం: చూపులతో మాటలతో - అడుగుడుగున హింసలే

చేతలతో కూతలతో - తాగుబోతు మగని పొగరు

ర్యాగింగుల వెకిలి చేష్ట - ఉక్కునగర ఆటో లీల

సిటీ చదువు సెల్ క్రీడలు - నేలరాలె లేతపూలు

॥ ఈ ధాత్రిని ॥

పొలంగట్టు చెట్టుచాటు - తరాల పెత్తనపుకాటు

రాళ్లుకొట్టు బంగ్లాకట్టు - కొలువుదొరల కోరచూపు

ఒళ్లంతా కళ్లతో - కుళ్ల యావకైపెక్కి

పైళ్లు చూసే సాకుతో - ఒళ్లు తడిమే ఆ కళ్లు

॥ ఈ ధాత్రిని ॥

రాజ్యాంగం సాక్షిగా - ఆడమగా సమానం

దృశ్యాసన పర్వంలో - నలుగుతున్న అంగాంగం

నీ గెలుపు దౌర్జన్యం

నా గెలుపు ధైర్యం

దౌర్జన్యం రాజ్యమేలే

దౌర్భాగ్యాన్ని కూల్చేది మాత్రం ధైర్యమే!!

వంటగది నీ సామ్రాజ్యం అంటావా!

మరి వంట గిన్నెల నిండా నీపేరేంటో!!

వంటింటి నిండా మిషన్లే

నువ్వు చేసేదేంటంటావా!

అవును మరి నన్నుకూడా

ఎప్పుడో రోబోట్ కింద మార్చావ్గా!!

హైకూలు

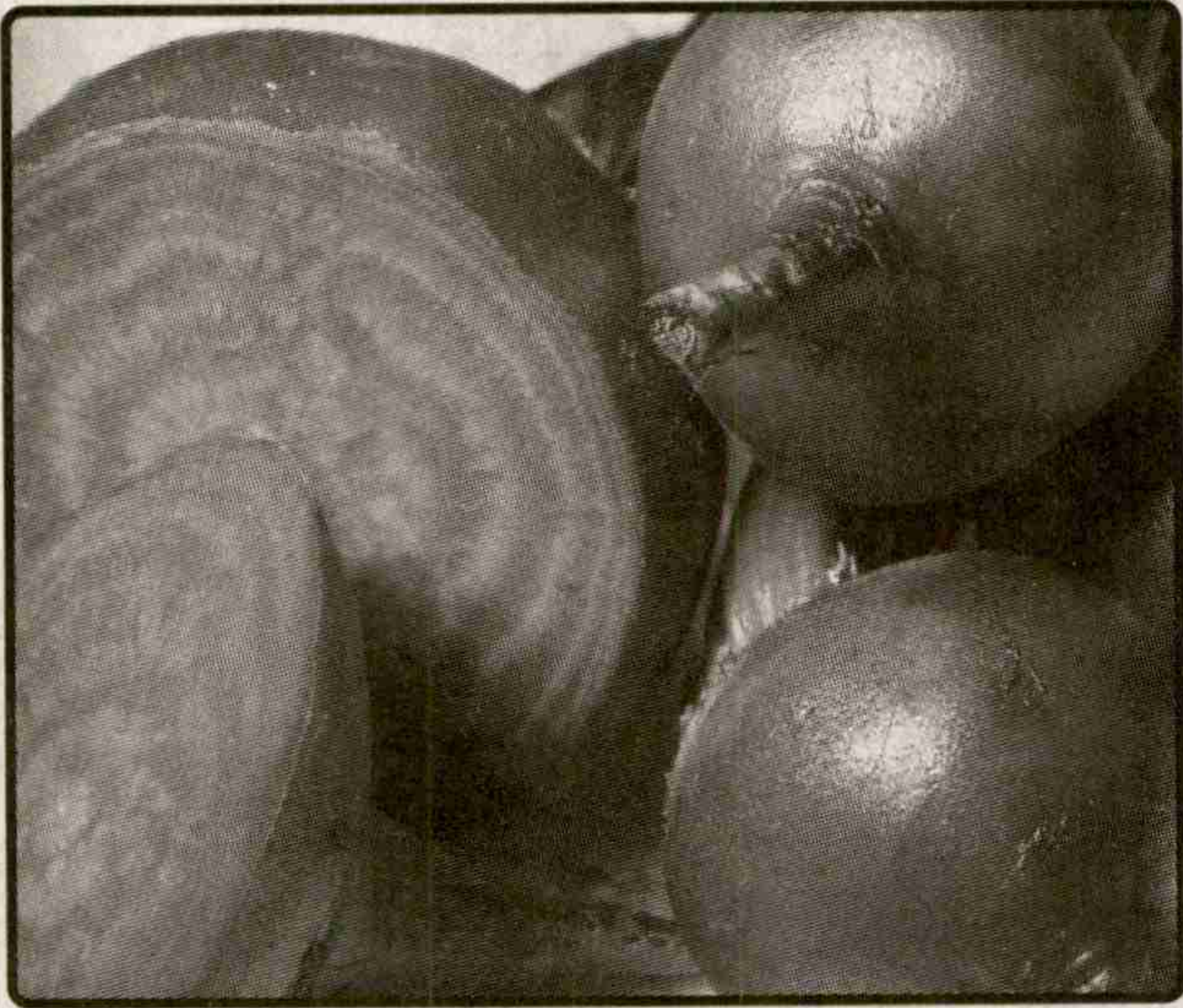

డాక్టర్... డాక్టర్...

తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ పోషకాలు

బీట్‌రూట్‌లో ఉన్న బలమైన యాంటీ ఆక్సిడెంట్, బీటాసియామైన్ వలన బీట్‌రూట్‌కు గాఢమైన ఎరుపు వర్ణం వచ్చింది.

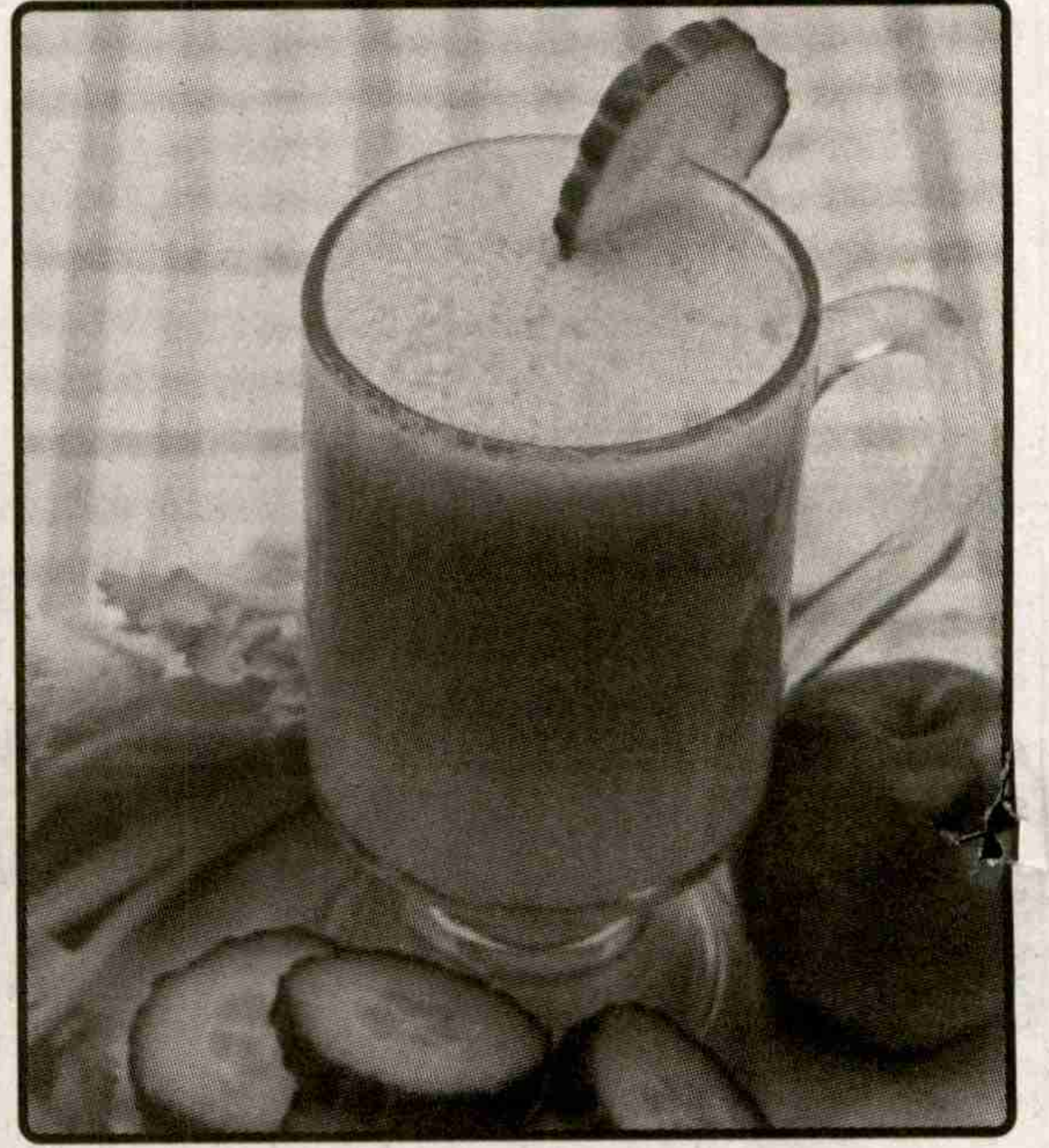

బీట్‌రూట్ రక్త శుద్ధికి, బీపీ నివారణకు, క్యాన్సర్ నివారణకు కూడా తోడ్పడుతుంది. బీట్‌రూట్‌లోని సిలికా అనే మినరల్ వలన ఆరోగ్యకరమైన చర్మం, గోళ్లు, బోన్స్ పటిష్టంగా తయారవుతాయి. అంతే కాకుండా బీట్‌రూట్‌లో సోడియం, పోటాషియం, పాస్ఫరస్, కాల్షియం, అయెడిన్, ఐరన్, కాపర్, బి1, బి2, బి3, బి6, సి విటమిన్స్ సమృద్ధిగా ఉంటాయి. మన శరీరంలోని కాలేయం, స్ప్లీన్, గాల్ బ్లాడర్, కిడ్నీలను శుద్ధి చేయడంలో బీట్‌రూట్ తోడ్పడుతుంది. బీట్‌రూట్‌ను ఎక్కువగా తినడం వల్ల రక్తహీనత రాకుండా జాగ్రత్త పడొచ్చు. మన దేశంలో ఆరేళ్ల లోపు పిల్లల్లో 69 శాతం, స్త్రీలలో 55 శాతం మంది అనీమియా బారిన పడటం తెలిసిందే. కాబట్టి విరివిగా దొరికే బీట్‌రూట్‌ను వివిధ రూపాల్లో తీసుకోవచ్చు.

బీట్‌రూట్‌ను పశ్చిమ ఆసియాలో మొట్టమొదట పండించారు. బీట్‌రూట్‌ని 2 వేల సం॥లకు ముందు నుండే గ్రీక్స్, రోమన్స్ తినటం ప్రారంభించారు. ఇది అన్ని కాలాల్లో దొరుకుతుంది. జూన్ నుండి నవంబర్ నెలలో అత్యధికంగా లభిస్తుంది.

ఎండల్లో కీర బెటర్

అప్పుడే ఎండలు మండుతున్నాయి. దీంతో శరీరం త్వరగా అలసిపోతుంది. ఈ సమస్యను అధిగమించడానికి కీర ఎంతో ఉపకరిస్తుంది. కీరతో ఇంకా చాలా లాభాలే ఉన్నాయి. కీరలో

విటమిన్ బి పుష్కలం. కాఫీలు, టీలు తాగే బదులు కీర ముక్కలు అప్పుడప్పుడు తింటే ఉదరంలో సౌఖ్యంగా ఉంటుంది. ఎండలు పెరిగాయి కనక.. నీళ్ల మోతాదు అధికంగా ఉన్న పండ్లు, కూరగాయలు ఎక్కువగా తినాలి. కీరలో 95 శాతం నీళ్లు ఉంటాయి కాబట్టి తరచూ దీన్ని తినొచ్చు. శరీరం డీహైడ్రేడ్ అవ్వదు. వ్యర్థాలు కూడా బయటికి తొలగిపోతాయి. చర్మానికి అవసరమైన విటమిన్ సి లభిస్తుంది. చర్మాన్ని కాంతివంతంగా ఉంచడమే కాకుండా కళ్ల కింద నల్లచారలు రాకుండా కాపాడుతుంది కీర. అప్పుడప్పుడు కీర ముక్కల్ని కళ్ల మీద పెట్టుకుంటే సాంతస్వన లభిస్తుంది. మొండివ్యాధి క్యాన్సర్లకు అడ్డుకట్ట వేసే గుణం.. కీర సొంతం. రోజు ఒకటి చొప్పున తింటే జీర్ణశక్తి పెరగడమే కాకుండా క్యాన్సర్ రాకుండా కాపాడుతుందని పలు అధ్యయనాల్లో తేలింది. రోజూ క్రమం తప్పకుండా కొన్ని తాజా కీర ముక్కల్ని తింటే.. అధిక బరువు సమస్య తగ్గుతుంది. ఎందుకంటే జీర్ణప్రక్రియకు కావాల్సిన పీచు పదార్థం లభిస్తుంది కనక. ఎప్పటికప్పుడు శరీరంలోని మలినాలు కూడా తొలగుతాయి.

వినిమయ ధరల సూచిక (బేస్ 2001=100) 2016

సెంటర్ సిరీస్	అక్టోబర్	నవంబర్	డిసెంబర్	జనవరి
ఆల్ ఇండియా	278	277	275	274
గుంటూరు	273	271	271	270
విశాఖపట్నం	278	277	275	274
విజయవాడ	271	268	268	267
హైదరాబాద్	243	243	240	239
రాష్ట్ర సిరీస్	సెప్టెంబర్	అక్టోబర్	నవంబర్	డిసెంబర్
విజయనగరం	281	283	282	281
రాజమండ్రి	290	291	290	290
జగ్గయ్యపేట	300	301	300	299
తిరుపతి	273	273	271	269
ఏ.పి	278	279	277	275

లింకింగ్ ఫ్యాక్టర్	1971=100	1960=100	1982=100
ఆల్ ఇండియా	-	4.93	4.63
హైదరాబాద్	-	5.23	4.79
గుంటూరు	-	5.60	4.57
విశాఖపట్నం	2.48	1.87	4.64
విజయవాడ	-	-	4.28
విజయనగరం	-	-	3.93
కాకినాడ	2.55	1.81	4.26
జగ్గయ్యపేట	-	-	4.28
తిరుపతి	-	-	4.57

పాఠకులకు విజ్ఞప్తి

‘కార్మికలోకం’పై మీ స్పందనను ఆహ్వానిస్తున్నాం. పత్రికలోని వ్యాసాలు, వార్తలు, వ్యాఖ్యలపై మీ అభిప్రాయాలు నిర్మోహమాటంగా రాసి పత్రిక అభివృద్ధికి సహకరించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాం. లేఖలతో పాటు తాజా పాస్‌పోర్ట్ సైజ్ ఫోటో కూడా పంపగలరు.

అడ్రస్ : నండూరి ప్రసాదరావు భవన్, 24-24-14, రజకవీధి, దుర్గాపురం, విజయవాడ-520003.

ఫోన్ : 9494899322, 9490098022, e-mail : karmikalokam@gmail.com,

సర్క్యులేషన్ వివరాలకు సంప్రదించాల్సిన ఫోన్ నెంబర్లు
9490098022, 9494899322

కొత్త చందాలు కట్టేవారు, పాతవి పునరుద్ధరించుకొనే వారు డబ్బును యూనియన్ బ్యాంక్ విజయవాడ పేరుతో పంపించగలరు.

Karmika Lokam A/c No. : 448802010000833
(IFSC : UBIN0534641), Governorpet Branch, Vijayawada.

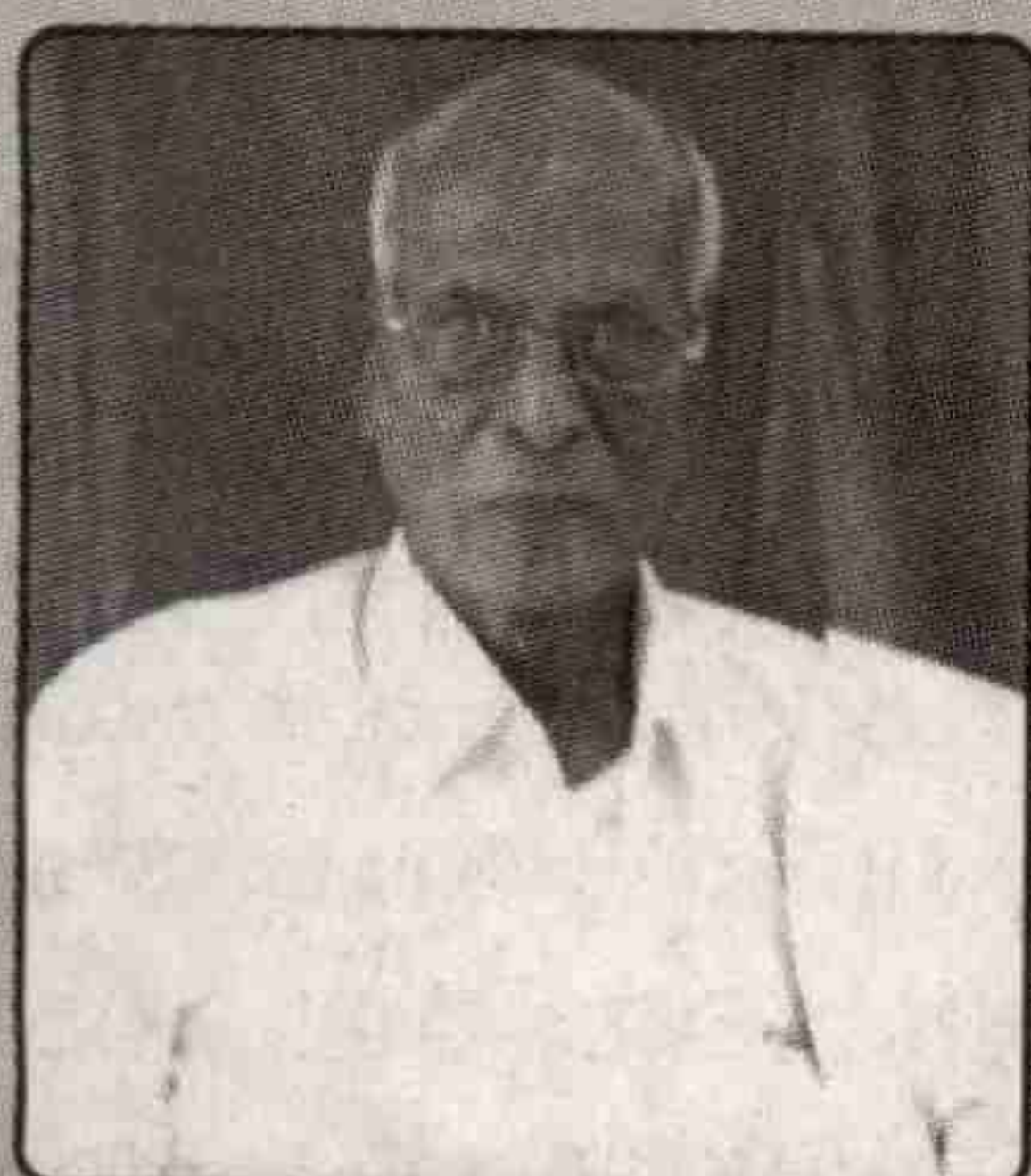
రచయితలకు సూచన

కార్మికలోకం పత్రికకు

రచనలను ఆహ్వానిస్తున్నాం. కార్మికుల జీవితానికి సంబంధించిన కథలు, కవితలు, వాస్తవ జీవిత చిత్రణలు పంపించవచ్చు. కార్మికులను కదిలించే వాటికి ప్రాధాన్యత. రచనలను 20వ తేదీలోపు కార్మికలోకం మెయిల్ లేదా పోస్టల్ అడ్రెస్‌కు పంపించ మనవి.

- ఎడిటర్

కా॥సింహాద్రి శివారెడ్డి గారికి జోహార్లు

కా॥సింహాద్రి శివారెడ్డి గుంటూరు జిల్లా మంగళగిరి మండలంలోని కాజ గ్రామంలో 1928 జూన్‌లో ధనిక రైతు కుటుంబంలో జన్మించారు. మంగళగిరి హైస్కూల్లో చదువు తున్నప్పుడు జాతీయోద్యమం మహాత్మాగాంధీ అహింసాయుత పోరాటాలకు ఆకర్షితులయ్యారు. 1946లో కమ్యూనిస్టు పార్టీ

సభ్యత్వాన్ని తీసుకున్నారు. కాజ గ్రామంలో కూలిపోరాటాలు, పాలేర్ల సమస్యలపై ఉద్యమాలు నిర్వహించారు.

కుటుంబంలో తనకు వాటాగా వచ్చిన ఆస్తిని సీపీఎం పార్టీ పిలుపుపై పార్టీకిచ్చారు. తెలంగాణ సాయుధపోరాటం సందర్భంగా అరెస్టులు, జైలు జీవితం అనుభవించారు. 1958లో పెదకాకాని సమితి కార్యదర్శిగా ఎన్నికయ్యారు. నూతంకల్, కాజ, ఉండవల్లి వంటి చోట్ల ధాన్యాన్ని ప్రొక్యూర్ చేసి కిలో బియ్యం ఒక రూపాయికే అమ్మించారు. ఎమర్జెన్సీలో రాజమండ్రి జైల్లో ఉన్నారు. సీపీఎం మంగళగిరి తాలూకా కార్యదర్శిగా నాలుగు దశాబ్దాలపాటు పనిచేశారు. జిల్లా కార్యదర్శిగా, రాష్ట్రకమిటీ సభ్యునిగా సుదీర్ఘకాలం పార్టీలో పనిచేసిన నాయకుడు. బాల్యం నుంచీ కన్నుమూసే వరకు శ్రామిక ప్రజల కోసం అవిశ్రాంతంగా కృషి చేసిన శివారెడ్డిగారికి ‘కార్మికలోకం’ నివాళులర్పిస్తోంది.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ స్ఫూర్తితో...

మార్చి 8 అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం నేటి శ్రామిక మహిళలకు స్ఫూర్తిదాయకం. నేడు మనం అనుభవిస్తున్న ప్రతి హక్కు, సౌకర్యం వెనుక ఎంతో మంది వీరవనితల త్యాగాలు, పోరాట స్ఫూర్తి ఉంది.

బహుళజాతి సంస్థలు మహిళా దినోత్సవ ప్రాధాన్యతను మరుగున పరిచి స్త్రీని వినిమయ వస్తువుగా పరిగణించి తమ ఉత్పత్తుల అమ్మకాలకు, ప్రచారానికి ప్రత్యేక వేదికగా మలుచుకుంటున్నాయి. ప్రభుత్వాలు మహిళాసాధికారిత పదాలను వల్లెవేస్తూ మహిళల హక్కులను కాలరాస్తున్నాయి.

మార్చి 8 నేపథ్యం: ఒక సబ్బు, షాంపూ, బ్లేడు, వంటింటి సామాను అమ్మకపు వస్తువుగానో, పిల్లలకు, భర్తలకు ఏమి కావాలో అమర్చే వ్యక్తిగానో, ప్రేమ, త్యాగాలు, వగ ద్వేషంతో నిత్యం రగిలిపోయే పాత్రధారిగానో, హింస, అత్యాచారాలకు గురయ్యే అబలకాదు అని చాటాయి అంతర్జాతీయ శ్రామిక మహిళా ఉద్యమాలు. స్వేచ్ఛ, సమానత్వం కోసం నినదించారు. ఆహారం, ఆరోగ్యం, విద్యా, ఓటుహక్కుకై పోరాడారు. ఉపాధి, గౌరవం కల్పించాలన్నారు. నిర్లక్ష్యాన్ని సహించం, మేము దేనిలోనూ తీసిపోం అంటూ కదన రంగంలో నిలిచారు. ప్రాణాలను సైతం త్యజప్రాయంగా వదిలారు.

అదే నేటి శ్రామిక మహిళలకు స్ఫూర్తిదాయకం. ఆకలి, పేదరికం ప్రపంచీకరణ అవుతున్న నేపథ్యం. పెరుగుతున్న హింస, తరిగిపోతున్న ఉపాధుల మధ్య సతమతమవుతున్న నేటి కార్మిక వర్గానికి, మహిళా ఉద్యమాలకి గత పోరాటాలు వాటి స్ఫూర్తిని ముందుకు తీసుకువెళ్లటానికి ఉపయోగపడతాయి. ఆనాడు పరిశ్రమల్లో మహిళలకు అతి తక్కువ వేతనాలకి ఉపాధి కల్పించారు. కార్మిక వర్గంలో కూడా మహిళలపట్ల సనాతన ఆలోచనల కారణంగా అనేక పరిశ్రమల్లో మహిళలను చేర్చుకోలేదు. 1848 కమ్యూనిస్టు ప్రణాళికలో

మార్బ్, ఎంగెల్స్ “వర్గపోరాటం, స్త్రీ విముక్తి రెండూ కలిసే జరగాల”ని స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. మహిళలు, పురుషులు సమానంగా చూస్తే కుటుంబాలు నాశనం అవుతాయని సనాతన వాదులు గగ్గోలుపెట్టారు.

1869లో లేమాన్స్ సిల్క్ మహిళా కార్మికుల సమ్మెను సమర్థిస్తూ మహిళల అణచివేతను మార్బ్ తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. వందలాది బట్టల మిల్లుల్లో పని చేసే మహిళలు అమెరికాలోని న్యూయార్క్ నగరంలో 1857 మార్చి 8న సమ్మె చేశారు. పని ప్రదేశాల్లో సౌకర్యాలు, మెరుగైన వేతన పెంపు కోసం, 8 పని గంటల పని కోసం

కదం తొక్కారు. యాజమాన్యం నిర్బంధాన్ని ప్రయోగించి ఉద్యమాన్ని అణచే ప్రయత్నం చేసింది. “ఆకలి కడుపులతో పని చేయడం కన్నా పోరాడుతూ చావడం మేలు” అన్న నినాదంతో నిర్బంధాన్ని సైతం ఎదుర్కొని పోరాడిన ఫలితంగా యాజమాన్యం దిగిరాక తప్పలేదు. కార్మికులతో ఒప్పందాలు జరిగాయి.

“1866లో అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థ పరిశ్రమల్లో మహిళలు పనిచేయాలి. పని చేయడం ద్వారా స్త్రీల జీవితాల్లో విప్లవాత్మక మార్పు వస్తుంది. శ్రామిక మహిళలను సంఘటితం చేయాలని, స్త్రీల ప్రత్యేక సమస్యలు కార్మికోద్యమ ప్రధాన ప్రపంతిలో భాగం కావాలి” అని మార్బ్ నొక్కి చెప్పారు.

1889లో పారిస్ లో జరిగిన రెండో అంతర్జాతీయ మహాసభ క్లారాజెట్కిన్ చొరవతో మహిళల పని హక్కు, తల్లి బిడ్డల సంరక్షణ, ఓటు హక్కు వంటి అంశాలను చర్చకు పెట్టారు. 1907, ఆగస్టు 17న అంతర్జాతీయ సోషలిస్టు మహాసభ జర్మనీలోని స్టట్ గార్డ్ లో జరిగింది. ఆసమయంలోనే మొదటి సోషలిస్టు మహిళా మహాసభను నిర్వహించారు. ఆనాడు ప్రజాస్వామ్య దేశాలని చెప్పుకునే ఏ ఒక్క దేశంలోనూ మహిళలకు సార్వత్రిక ఓటు హక్కు లేదు. సంపన్న వర్గాలకు, పురుషులకు మాత్రమే ఓటు హక్కు ఉంది.

స్టట్ గార్డ్ లో జరిగిన మహిళా సోషలిస్టు మహాసభలో మహిళా హక్కులతోపాటు స్త్రీ పురుషులందరికీ ఓటు హక్కు కల్పించాలని డిమాండ్ చేశారు. ఆసభలో క్లారాజెట్కిన్ కార్యదర్శిగా ఎన్నికయ్యారు. నాడు క్లారాజెట్కిన్ నాయకత్వంలో ‘సమానత్వం’ పత్రిక ప్రారంభమైంది. 1910 కోపెన్ హేగెన్ జరిగిన రెండో అంతర్జాతీయ మహిళా సదస్సుకు 17 దేశాల నుండి వందమంది ప్రతినిధులు

హాజరయ్యారు. ఆ సదస్సులో ఓటుహక్కు మాతాశిశు సంరక్షణ, ప్రసూతి సౌకర్యాలు, యుద్ధానికి వ్యతిరేకంగా తీర్మానాలు ఆమోదించారు. ఈ సభలోనే మహిళా హక్కుల సాధన కోసం అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం జరపాలని తీర్మానించారు. ఆనాటి సోషలిస్టు మహిళల పిలుపుతో ప్రారంభమైన మార్చి 8 మహిళా దినోత్సవం ప్రపంచవ్యాప్తి చెందింది. దోపిడీ, అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా, సమానత్వం, స్వేచ్ఛ కోసం ‘మార్చి 8’ జరుపుకుంటున్నాం. 1972లో జరిగిన ఐక్యరాజ్య సమితి సర్వసభ్య సమావేశం ప్రపంచ మహిళా సదస్సు జరపాలని నిర్ణయించింది. 1975లో నైరోబీలో జరిగిన మహిళా సదస్సు ప్రపంచ దేశాల్లో సాధించిన విజయాలను సమీక్షించింది. మరల 1995లో బీజింగ్ లో

జరిగిన నాలుగో ప్రపంచ మహిళా సదస్సుకి 195 దేశాల నుంచి ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. ఆ సదస్సులో పెట్టిన అనేక డిమాండ్స్ మహిళలకు, ఉద్యోగాల్లో, విద్యలో, పాలనారంగంలో 33 శాతం రిజర్వేషన్తోపాటు వరకట్న నిషేధం మొదలైన చట్టాలను అనేక మహిళా ఉద్యమాల ఫలితంగా మనదేశంలో కూడా సాధించుకున్నాం.

విధాన నిర్ణయాలలో మన మొక్కడ?

అంతర్జాతీయ దినోత్సవం ప్రారంభమై 107 సంవత్సరాలు అయింది. శతాబ్దకాలం దాటినా మహిళల పరాధీనత, సాధికారితలో సమూలమైన మార్పులు రాలేదు. అధికారమైనా, అవకాశాలైనా మేము దయతలచి ఇస్తే తీసుకోవాలనే పురుషాధిక్యభావజాలం భౌతికంగా, నైతికంగా స్త్రీ అస్తిత్వాన్ని దెబ్బతీస్తోంది. చట్టసభల్లో సమానతా సాధన కోసం 2 దశాబ్దాలుగా మహిళా ఉద్యమాలు అలుపెరగని పోరాటం చేస్తున్నాయి. చట్టసభల్లో స్త్రీల ప్రాతినిధ్యం 11.23 శాతం (61 మంది) ప్రాతినిధ్యంతో 140 దేశాల జాబితాలో భారత్ 103వ స్థానంలో ఉంది. దేశవ్యాప్తంగా వివిధ రాష్ట్రాల శాసనసభల్లో మరీ అధ్వానంగా ఉంది. మన రాష్ట్రంలో 25 మంది ఎం.పిలకు ఇద్దరు, అసెంబ్లీలో 175 మందికి 20 మంది మాత్రమే మహిళలు.

మన పొరుగు దేశాలు నేపాల్లో 29.5, ఆఫ్ఘనిస్తాన్లో 27.7, పాకిస్తాన్లో 20, బంగ్లాదేశ్లో 19 శాతం మహిళలు ప్రాతినిధ్యం ఉంది. అతి పెద్ద ప్రజాస్వామ్య దేశమని చెప్పుకునే భారత్లో 20 ఏళ్లుగా మహిళా రిజర్వేషన్ బిల్లు పెండింగ్లో ఉంది. విధాన నిర్ణయాలలో దేశ జనాభాలో సగభాగంగా ఉన్న మహిళల భాగస్వామ్యం లేకుండా మహిళాసాధికారిత ఎక్కడిది?

వైద్య, ఆరోగ్యంలో మనమెక్కడ?

స్త్రీలపై అత్యాచారాలు, లైంగిక వేధింపులు, వరకట్నపు దాడులు పెరుగుతుంటే ఆడపిల్లలను పిండాల స్థాయిలోనే నులిపేస్తున్న దుస్సంస్కృతి విస్తరిస్తోంది. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం బాల, బాలిక నిష్పత్తి 1000:914 గా ఉంది. మహిళల ఆరోగ్య

సమస్యలు పెరుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వాను పత్రిలో ప్రసూతి సౌకర్యాలు లేక ఎందరో తల్లులు ప్రసవ సమయంలోనే మరణిస్తున్నారు. జాతీయ ఆరోగ్య సర్వే 3 ప్రకారం మహిళల్లో 51.8 శాతం పౌష్టికాహార లోపంతో ఉన్నారు. 55.3 శాతం రక్తహీనతతో అనారోగ్యంతో బాధపడుతున్నారు. యునిసెఫ్ అంచనాల ప్రకారం భారత్లో ఏడాదికి 75 లక్షల నవజాత శిశువులు తక్కువ బరువుతో పుడుతున్నారు. ప్రతి వెయ్యికి 38 మంది ఆడ శిశువుల మరణాలు సంభవిస్తున్నాయి. మహిళల్లో పౌష్టికాహారలేమి, వారి ఆరోగ్యం పునరుత్పత్తి సామర్థ్యంపైనే కాకుండా భావితరాల ఆరోగ్యం ఉత్పాదకతపై దేశప్రగతి ఆధారపడుతుంది. విద్యా, ఉద్యోగం, ఆరోగ్య ఆర్థికరంగాల్లో అసమానతలు ప్రపంచదేశాల జాబితాలో 139వ స్థానంలో ఉందని ప్రపంచ ఆర్థిక సంఘం నివేదిక తెలుపుతోంది.

లైంగిక వేధింపులు - అత్యాచారాలు

నిర్భయ చట్టం వచ్చి మూడు సంవత్సరాలు దాటింది. ఈ కాలంలో మహిళలపై నేరాలు తగ్గకపోగా 25 శాతానికి పెరిగాయి. దేశరాజధాని ఢిల్లీలో ఈ సంఖ్య 31.6 శాతానికి పెరిగినట్లు లెక్కలు తెలుపుతున్నాయి. మన రాష్ట్రంలో స్త్రీలపై అత్యాచారాలు, లైంగిక వేధింపులు, ఆడపిల్లల అక్రమ రవాణా వంటి నేరాలు 11 శాతం పెరిగినట్లు డీజీపీ లెక్కలు తెలుపుతున్నాయి. చంద్రబాబు అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత మద్యం విక్రయాలు పెంచారు. దీని వలన ఇంటా, బయటా మహిళలపై హింస పెరిగింది. ఇటీవల జాతీయ మహిళా పార్లమెంటరీ సదస్సు మూడురోజులపాటు నిర్వహించి నిర్దిష్టమైన ప్రతిపాదనలు రూపొందించలేదు. మహిళలు పోరాడి సాధించుకున్న చట్టాలను తారుమారు చేస్తున్నారు. రెండు దశాబ్దాలుగా పాలక వర్గాలు అనుసరిస్తున్న ప్రపంచీకరణ విధానాల వలన పోరాడి సాధించు కున్న చట్టాలు కనుమరుగవుతున్నాయి. రాత్రి షిఫ్టులలో మహిళల చేత పనిచేయించ కూడదనే నిబంధనను నడలించింది. వర్మినెంటు ఉద్యోగాల స్థానే క్యాజువల్ కార్మికులు, గృహకార్మికులు 10 నుండి 12 శాతం

పెరిగారు. వనిగంటలు పెరిగాయి. శ్రమదోపిడీ పెరిగింది. కాంట్రాక్టు కార్మికులకు నిజవేతనాలు లేవు. ఉద్యోగ భద్రత లేదు. శాశ్వత ఉద్యోగుల్లో రిటైర్ అయిన వారి స్థానంలో కొత్త నియామకాలు లేకపోవటంతో ఉన్న వాళ్లపై పని భారం పెరుగుతోంది. ప్రభుత్వ రంగాన్ని మూసివేసి ప్రైవేటీకరించే దిశగా ప్రభుత్వాలు నడుస్తున్నాయి. పేదల సంక్షేమాన్ని విస్మరించి ప్రాథమిక విద్య, వైద్యరంగాలను కార్పొరేటీకరిస్తోంది. ప్రైవేటీకరణ వలన 1/3వ వంతు ఉద్యోగాల్లో మహిళలకు అవకాశాలు కల్పిస్తూ చేసిన చట్టం నీరుగారిపోతోంది. కింది స్థాయి ఉద్యోగినుల దగ్గర నుండి పై స్థాయి వరకు లైంగిక వేధింపులు పెరిగాయి. ఇదేమని ప్రశ్నించే వీలులేదు. తమ నమన్యల పరిష్కారానికై పోరాడుతున్న మహిళా ఉద్యోగినులు, కార్మికులపై ప్రభుత్వం తీవ్రమైన నిర్బంధకాండ ప్రయోగిస్తోంది.

పిల్లలపట్ల అనుచిత లైంగిక ప్రవర్తన, లైంగిక కుంభకోణాలు, బ్లాక్మెయిలింగ్ వగైరాలు పెరిగాయి. నయా ఉదారవాద విధానాల వల్ల వినియోగ విలువలు సర్వవ్యాప్తమవుతున్న పరిస్థితుల్లో స్త్రీని కించపరిచే విధంగా అసభ్యంగా చిత్రించే ధోరణులు నీరియళ్లలో, సినిమాల్లో, సోషల్మీడియాలో విపరీతంగా పెరుగుతున్నాయి. దారిద్ర్యం కారణంగా ఎక్కువ మంది స్త్రీలు వ్యభిచార వృత్తిలోకి నెట్టబడుతున్నారు. మార్కెట్ విలువలు గుడ్డి వినియోగ సంస్కృతి వరకట్న దాహాన్ని పెంచుతూ అదౌక అంటురోగంలా దేశమంతా విస్తరిస్తోంది. ఇది స్త్రీల ప్రతిపత్తిపై అనేక విధాల ప్రభావం చూపిస్తోన్నది. అదే సమయంలో పెరిగి పోతున్న గృహ హింస పెద్ద సంఖ్యలో స్త్రీల ప్రాణాలు బలిగొంటోంది. వారి శారీరక, మానసిక ఆరోగ్యాలను హరిస్తోంది.

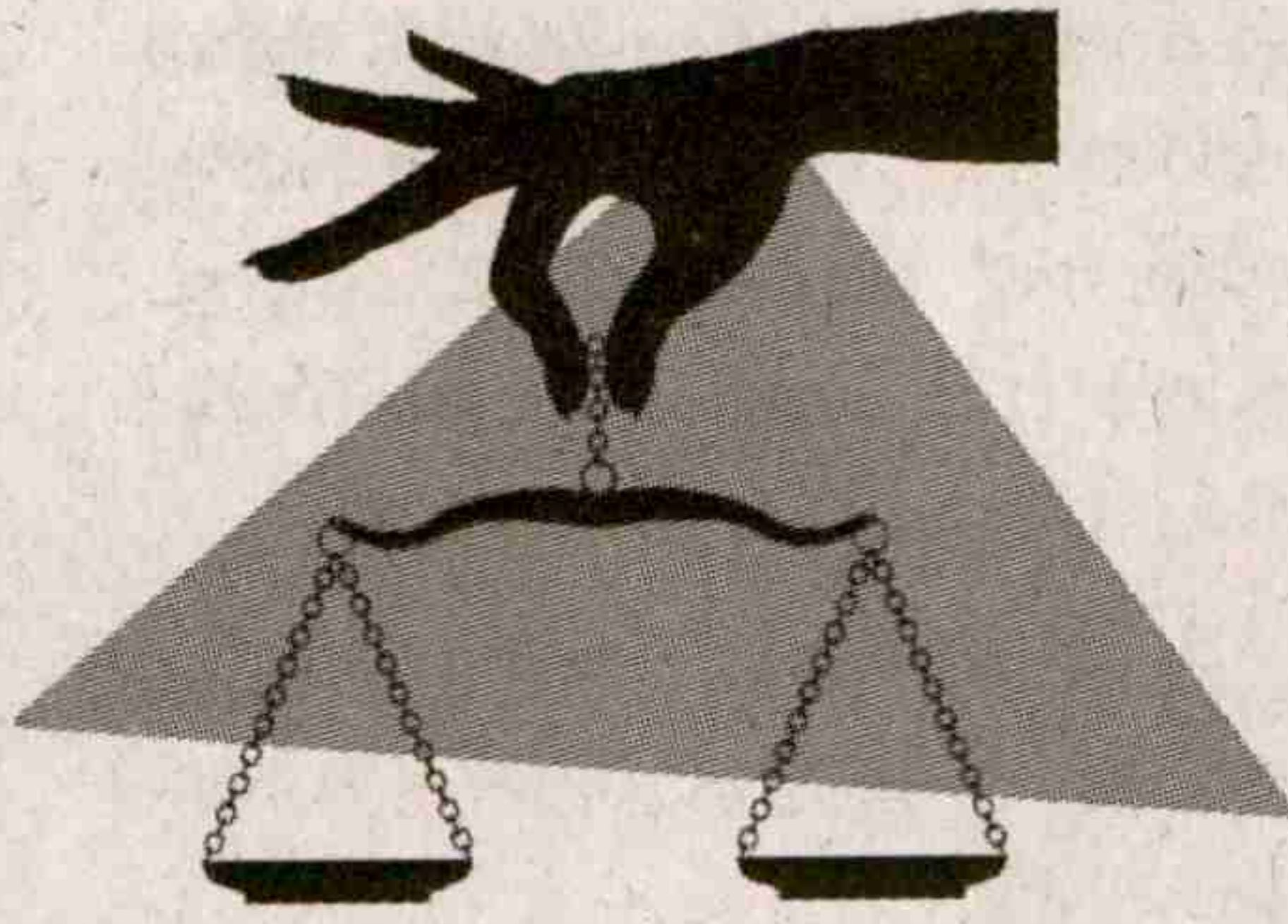
చట్టసభల్లో రిజర్వేషన్ల కోసం, బడ్జెట్లో వాటా కోసం, పని హక్కు కోసం, గౌరవ ప్రదమైన జీవితం కోసం, కనీస వేతనం కోసం, వృద్ధాప్యంలో భద్రత కోసం, హింసకు వ్యతిరేకంగా సంఘటితంగా మార్చి 8 స్ఫూర్తితో ఉద్యమిద్దాం. - కె.స్వరూపరాణి

మహిళా చట్టాల ప్రాధాన్యత

పూర్తిగా మహిళలకు మాత్రమే వర్తించే చట్టాల్లో ప్రసూతి చట్టం ముఖ్యమైనది. లైంగిక వేధింపుల వ్యతిరేక చట్టం ఇటీవల కాలంలో ఎంతో ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది. పని ప్రదేశాల్లో తమ క్రింద పనిచేస్తున్న మహిళల పట్ల పురుషులు వ్యవహరిస్తున్న తీరుపై అనేక ఆరోపణలు వున్నాయి. ముఖ్యంగా అధికారులు తమ అధికారాన్ని అడ్డం పెట్టుకొని మహిళలను అనేక పద్ధతుల్లో వేధింపులకు గురిచేస్తున్నవారిని చూస్తున్నాం. మహిళలకు అండగా వుండి ఇటువంటి వేధింపులను అరికట్టవలసిన బాధ్యత అందరిపైనా వుంది. పిర్యాదు చేయడానికి మహిళలకు అండగా వుండడం, ఎన్ని ఒత్తిడులు వచ్చినా బ్రేడ్ యూనియన్ వారికి రక్షణ కల్పించడం బ్రేడ్ యూనియన్ బాధ్యత. చట్టాలతో పాటు మహిళలకు సంబంధించిన ప్రత్యేక చాప్టర్లు పొందుపర్చిన అనేక ఇతర చట్టాలు కూడా వున్నాయి. ఫ్యాక్టరీ చట్టంలో ప్రత్యేక మహిళా టాయిలెట్స్, క్రెచ్ లు (పసిపిల్లలను ఆడించడానికి) ఏర్పాటు మొదలగు అనేక అంశాలు వున్నాయి. సంక్షేమ చట్టాల్లో ప్రావిడెంట్ ఫండ్, ఇఎస్ఐ, కార్మిక నష్టపరిహారం వంటి చట్టాల్లో కూడా మహిళలకు సంబంధించిన ప్రత్యేక అంశాలున్నాయి. కనీస వేతన చట్టం మరియు జీతాల చెల్లింపు చట్టాలతో “సమాన పనికి సమానవేతనం” చెల్లించాలని స్త్రీల పట్ల వివక్ష ఉండరాదనే ముఖ్యమైన అంశాలు పొందుపర్చబడ్డాయి. స్కీం కార్మికుల్లో 99 శాతంగా మహిళలున్నా వీరికి ప్రత్యేకంగా ఏ చట్టంలేదు. స్కీం కార్మికులు కార్మికులేకాదు అనే వాదనతో ప్రభుత్వం వీరికి ఏ చట్టాలు అమలుచేయడంలేదు. కాని

సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ప్రకారం ప్రతి అంగన్ వాడీ సెంటర్ లో టాయిలెట్స్ తప్పనిసరిగా వుండాలనే నిబంధనను కూడా ఒక చట్టంగానే భావించవచ్చు. ప్రభుత్వం చట్టంగా చేయకపోయినా హైకోర్టు, సుప్రీం కోర్టు తీర్పుల ప్రకారం కూడా అవి హక్కులుగా అమలుచేయించుకోవడం మన బాధ్యత. గార్మెంట్స్ (బట్టల తయారీ) నేడు

ఒక భారీ పరిశ్రమగా లక్షల మంది ఇందులో పనిచేస్తున్నారు. రసాయనిక పరిశ్రమల్లో కూడా మహిళలు వృత్తి రుగ్మతులు ఎదుర్కొంటున్నారు. ఈ అంశాలు అన్నీ ఒక చోట చేర్చడం ద్వారా బ్రేడ్ యూనియన్ నాయకులకు నమగ్ర అవగాహన కలగడానికి సాధ్యం అవుతుంది. కేవలం అవగాహన కోసమేగాదు. మహిళల సమస్యలపై ప్రత్యేక కృషి చేయడం కూడా సిబిఐయు నాయకుల ప్రత్యేక బాధ్యత.

బ్రేడ్ యూనియన్ ల బాధ్యత

మహిళా కార్మికులు చిన్న సంఖ్యలో వున్నా ఆందోళనల్లో అందరి కంటే అగ్రభాగన వుంటున్నారు. ఇంట్లో యిబ్బందులు వున్నా యూనియన్ పనిలో ఏ మాత్రం తీసిపోరు. అన్నింటిని మించి మహిళా కార్మికులు కలిసిరాకుండా ఏ ఉద్యమం విజయం సాధించలేము. వారిని నాయకత్వం స్థానాల్లో ప్రోత్సహించడం

ద్వారా మన లక్ష్యం సాధించడం సాధ్యం అవుతుంది. కాని చాలా బ్రేడ్ యూనియన్ నాయకత్వాలు మహిళా కార్మికులు పట్ల చిన్నచూపుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇది క్షమించరానిది. చిన్న సంఖ్యలో వున్నారనే వంకతో మహిళా కార్మికుల డిమాండ్స్ గురించి ఆలోచించరు. కమిటీల్లో చర్చించరు. చార్టర్ ఆఫ్ డిమాండ్స్ లో వీరి డిమాండ్స్ వుండవు. పెద్ద పరిశ్రమల్లో 1% వున్నా వంద మందికి పైగా వున్నట్లే. ఒక్క మహిళా కార్మికరాలు వున్నా ఆమెకు ప్రత్యేక టాయిలెట్స్ వుండాలని చట్టం చెబుతుంటే మన యూనియన్ ఎందుకు డిమాండ్స్ లో మినహాయించాలి? మహిళా కార్మికులకు పురుషుల కంటే అసంఘటిత రంగంలో అనేక చోట్ల తక్కువ వేతనాలు ఇస్తున్నారు. మహిళా కార్మికులకు ఎందుకు తక్కువ వేతనాలు ఇస్తున్నారు. అంటే మహిళా కార్మికులు అడగలేదు అని మన యూనియన్ నాయకులు సమర్థించుకోవడం చూస్తున్నాం. మహిళా కార్మికులు అడగకపోయినా, చట్టంలో వున్న మహిళా హక్కులు తెలియకపోయినా మహిళా కార్మికులకు వివరించి చైతన్యపర్చవలసిన బాధ్యత బ్రేడ్ యూనియన్ నాయకత్వనిదే. మహిళలు అత్యధిక మంది వున్న రంగాలు అనేకం వున్నాయి. ఆ సంఘాలను, రంగాలను నడిపే నాయకులు ఆ రంగాలకు వర్తించే వృత్తిపర సమస్యలు, సంక్షేమ చట్టాలను అధ్యయనం చేసి వారి సమస్యలపై ఎలా డిమాండ్స్ లేవనెత్తాలో ప్రత్యేకంగా గమనంలో వుంచుకోవాలి. ప్రతి యూనియన్ వారి సమావేశాల్లో మహిళా సమస్యలు గురించి ప్రత్యేకంగా చర్చించాలి. మహిళా చట్టాలలోని వ్యాసాలు బ్రేడ్ యూనియన్ కార్యకర్తలను, కార్మికులను ఉపయోగపడతాయని ఆశిద్దాం.

శ్రామిక మహిళల డిమాండ్స్పై ఐక్యకార్యచరణ

సిఐటియు 15వ జాతీయ మహాసభ నిర్ణయాలకు అనుగుణంగా శ్రామిక మహిళల డిమాండ్స్పై ఐక్యకార్యచరణను రూపొందించాలనే ఉద్దేశంతో ఫిబ్రవరి 2, 2017న న్యూఢిల్లీలోని బీటీఆర్ భవనంలో సమావేశం జరిగింది. ఈ సమావేశంలో సిఐటియు, ఐదవ, ఏఐఎస్జీఈఎఫ్, సీసీజీ ఈడబ్ల్యూ, ఏఐఐఏ, బెఫీ, ఎఫ్ఎంఆర్ఎఐ ల నుండి ప్రతినిధులు హాజరయ్యారు. ఈ సమావేశంలో శ్రామిక మహిళల సమస్యలపై ఐక్యకార్యచరణను, కార్యక్రమాలను రూపొందించారు. కింది డిమాండ్స్పై కేంద్రీకరించి పనిచేయాలని నిర్ణయించారు.

1. సామాజిక భద్రతతో కూడిన గౌరవ ప్రదమైన ఉద్యోగం (బడ్జెట్లో కేటాయింపులు పెంచాలి, స్కీం వర్కర్లతో పాటు అన్ని రంగాల్లో పనిచేస్తున్న శ్రామిక మహిళలకు గౌరవ ప్రదమైన వేతనాలు ఇవ్వాలి)
2. వేతనాలు, ప్రమోషన్ల విషయంలో లింగపరమైన వివక్షను రూపుమాపాలి.
3. శ్రామిక మహిళలకు ప్రసూతి సెలవులు,

క్రష్ సౌకర్యాలు కల్పించాలి.

4. పనిప్రదేశాలు సురక్షితంగా, హుందాగా ఉండాలి. పనిప్రదేశాల్లో లైంగిక వేధింపులను, మహిళలపై హింసను నిరోధించాలి. రాత్రివేళ పని సమయంలో భద్రత కల్పించాలి. శ్రామిక మహిళలకు ప్రత్యేక టాయిలెట్లు ఏర్పాటు చేయాలి.

5. పట్టణ ప్రాంతాల్లో శ్రామిక మహిళలకు తక్కువ ధరలకే ఇంటి సౌకర్యాన్ని, రవాణా సౌకర్యాలను కల్పించాలి.

6. శ్రామిక మహిళలకు, వారి పిల్లలకు ఆహారభద్రత, విద్య, వైద్య సదుపాయాలు కల్పించాలి. ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థలో నిత్యావసరాల కోసం కేటాయింపులు పెంచాలి మరియు అధిక ధరలను అరికట్టాలి.

పై డిమాండ్స్ సాధన కోసం ఈ కింది కర్తవ్యాలను, కార్యచరణను రూపొందించారు.

◀ రాష్ట్ర స్థాయి నుండి జిల్లా స్థాయి వరకు వీలైనన్ని చోట్ల జాయింట్ మీటింగ్స్ వేయాలి. ఈ మీటింగ్స్ జరిగే విధంగా సిఐటియు

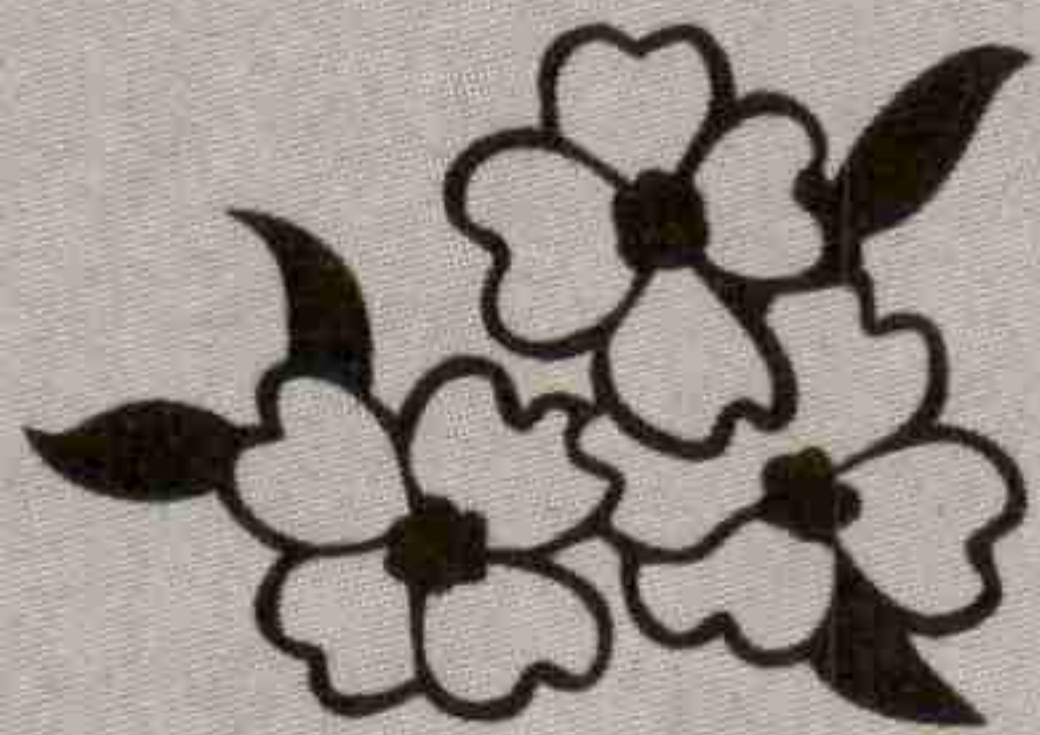
చొరవచూపాలి.

◀ 2017, మార్చి 9 నుండి ఏప్రిల్ 30 వరకు రాష్ట్ర, జిల్లా స్థాయిలో జాయింట్ సదస్సులు, మీటింగ్స్, ప్రదర్శనలు జరపాలి. పై డిమాండ్స్పై పోస్టర్లు, కరపత్రాలు వేసి విస్తృతంగా పంచాలి. అవసరమైన చోట స్థానిక డిమాండ్స్ను కూడా చేర్చాలి.

◀ కావిమల రణదీవె జయంతి సందర్భంగా ఏప్రిల్ 10, 2017న పై డిమాండ్స్పై సంతకాల సేకరణను పూర్తి చేసి జిల్లా కలెక్టర్కు మెమోరాండం అందచేయాలి.

శ్రామిక మహిళా సమన్వయ కమిటీలు ఏ రాష్ట్రాల్లో ఉన్నాయో సమావేశపరిచి ఐక్య కార్యచరణపై ప్రణాళికను రూపొందించాలి. ఆయా రాష్ట్రాలలో ఉన్న పరిస్థితులకు అనుగుణంగా సిఐటియు చొరవతో ఐదవ, సిఐటియు అనుబంధ ఇన్సూరెన్స్, బ్యాంకింగ్, బీఎస్ఎన్ఎల్, ఎఫ్ఎంఆర్ఎఐ, రాష్ట్ర కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగ సంఘాల జాయింట్ సమావేశాలను ఏర్పాటు చేసి కార్యచరణ రూపొందించుకోవాలి.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలతో...

నేంద్యాల సీత్యదేవి

ఉప్పలపాడు, గ్రామసర్పంచ్, నరసరావు (మం) గుంటూరు.

పని ప్రదేశంలో లైంగిక వేధింపులు - జాతీయ వర్క్ షాప్

“పని ప్రదేశంలో లైంగిక వేధింపులు, మహిళలపై హింస” అనే అంశంపై జాతీయ స్థాయి వర్క్ షాప్ ఫిబ్రవరి 25, 26 తేదీల్లో

సిఐటియు అఖిల భారత అధ్యక్షురాలు కా॥కె.హేమలత అధ్యక్షతన చెన్నైలో జరిగింది. ఈ వర్క్ షాపులో 14 రాష్ట్రాల నుండి 70 మంది ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. కొన్ని రాష్ట్రాల నుండి అధ్యక్ష, కార్యదర్శులు లేదా శ్రామిక మహిళా కమిటీ గైడ్ చేసే బాధ్యులు కూడా పాల్గొన్నారు.

సిఐటియు కేంద్రం నుండి కా॥సింధు వర్క్ షాపు సంబంధిత అంశంపై నోట్సు ప్రవేశపెట్టారు. “సిఐటియు 14వ మహా సభల్లోనే ఈ అంశంపై కేంద్రీకరించాలని మనం నిర్ణయించాము. 2015 జూలైలో చెన్నైలోనే ఒక సమావేశం కూడా ఏర్పాటు చేశాము. కాని కొన్ని అనివార్య కారణాల వలన నిర్ణయాన్ని అమలుపరచలేక పోయాం” అన్నారు.

లైంగిక వేధింపులపై మొత్తం సమాజంలోనే కాకుండా మన కార్యకర్తలు, సభ్యులకు కూడా అనేక అపోహలు ఉన్నాయని, వాటిని తొలగించి వాస్తవాన్ని తెలియజేయాల్సిన బాధ్యత మనందరిదీ. స్త్రీలు సంప్రదాయకంగా, పద్ధతిగా ఉంటే, ఎవరూ వారి జోలికి రారని చాలామంది అనుకుంటారని, కానీ అది నిజంకాదని మన ముందు జరుగుతున్న అనేక సంఘటనలు నిరూపిస్తున్నాయన్నారు. అలాగే ఎవరైనా మహిళ లైంగిక వేధింపులకు గురైతే దానిని బహిరంగంగా

చర్చించరాదనే అభిప్రాయం కూడా బలంగా ఉంది. బహిరంగంగా చర్చించినప్పుడు, తోటి ఉద్యోగులు యూనియన్ల సహకారంతో వాటిని ఎదుర్కొనే ధైర్యం వస్తుందన్నారు. అలాంటి నైతిక ధైర్యాన్ని, విశ్వాసాన్ని మన సభ్యుల్లో కల్పించాల్సిన బాధ్యత సిఐటియు నాయకులుగా మనందరి మీద ఉందన్నారు. అందుకు కింది స్థాయి వరకు ఈ అంశాన్ని తీసుకెళ్లి మన అనుబంధ యూనియన్ నాయకులను, కార్యకర్తలను చైతన్య వంతులను చేయాలన్నారు. అదే విధంగా మొత్తం సమాజంలో కూడా మహిళలపై హింస అనేది చాలా సర్వసాధారణ

విషయంగా మారిపోయిందని, దీనిని ఎదుర్కోవాలంటే మనం తీవ్రమైన ప్రతిఘటన, పోరాటం చేయటం ద్వారా చట్టం అమలును సక్రమంగా జరిగేలా చూడాలన్నారు.

రెండు రోజులపాటు జరిగిన ఈ వర్క్ షాపు ప్రతినిధులను ఆలోచింపజేసేదిగా ఉంది. వివిధ రాష్ట్రాల నుండి సుమారు 35 మంది చర్చల్లో పాల్గొన్నారు. తన వద్దకు వస్తున్న వివిధ కేసులు, వాటి స్వభావాలు, వాటిని పరిష్కరించే తీరును వివరించారు. అంతేగాక సిఐటియుగా మన సంస్థలో కూడా ఈ ప్రభావాలు తక్కువ సంఖ్యలోనైనా చోటు చేసుకుంటున్నాయని మన దృష్టికి వచ్చిన వెంటనే అటువంటి వారిపై చర్య తీసుకుంటున్నామన్నారు.

సిఐటియు అఖిల భారత ప్రధాన కార్యదర్శి కా॥తపన్ సేన్, ఉపాధ్యక్షులు

కా॥కె.పద్మనాభన్ ఈ వర్క్ షాప్ ను, చర్చలను పరిశీలించారు. ముగింపు ఉపన్యాసంలో కా॥తపన్ సేన్ మాట్లాడుతూ “శ్రామిక మహిళలు పెద్ద సంఖ్యలో ఉద్యమాల్లో భాగస్వాములు కావాలంటే వారి ప్రత్యేక సమస్యలను పరిష్కరించటం అత్యవసరమని, ఈ విషయంలో అన్ని కేంద్ర కార్మిక సంఘాలకు మార్గదర్శిగా నిలిచి 37 ఏళ్ల కిందటనే కా॥బి.టి.ఆర్. చొరవతో సిఐటియు శ్రామిక మహిళా సమన్వయ కమిటీని ఏర్పాటు చేసిందన్నారు”. అయితే గతంలో పోలిస్తే శ్రామిక మహిళల సంఖ్య, యూనియన్లలో వారి భాగస్వామ్యం గణనీయంగా పెరుగుతోందని, దానితోపాటే వారి సమస్యల స్వభావం కూడా కొత్త రూపాలు తీసుకుంటోందన్నారు. స్త్రీల సమస్యలను వారే పరిష్కరించుకోవాలనే దృష్టితో కాకుండా, స్త్రీ పురుషులందరూ కలిసి ఈ సమస్యలపై పనిచేసినప్పుడు మాత్రమే మనం వర్గ దృక్పథంతో ఉన్నట్లని హెచ్చరించారు.

దీనికోసం సిఐటియు కేంద్రం కొన్ని భవిష్యత్ కర్తవ్యాలను నిర్ణయించిందని, వాటిని అమలు చేయటంలో అన్ని రాష్ట్రాలు చొరవతో కృషి చేయాలన్నారు.

:భవిష్యత్ కర్తవ్యాలు:

- ఇటువంటి వర్క్ షాప్ లు రాష్ట్ర, జిల్లా స్థాయిల్లో నిర్వహించి కేడర్ కు అవగాహన కల్పించాలి.
- కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థలు, రంగాలు, ప్రైవేటు రంగం, అసంఘటిత రంగాల్లో ప్రభుత్వ నిర్దేశం ప్రకారం ఫిర్యాదు కమిటీలున్నాయా? పని చేస్తున్నాయా అనే విషయంపై సర్వే నిర్వహించాలి.
- ఎక్కడెక్కడ లేవని మన దృష్టికి వచ్చిందో అక్కడ తక్షణం ఏర్పాటు చేసేందుకు వినతిపత్రాలు ఇవ్వాలి.

- పద్మశ్రీ

రోహిత్ మరణానికి కారణమైన వారిని శిక్షించాలి

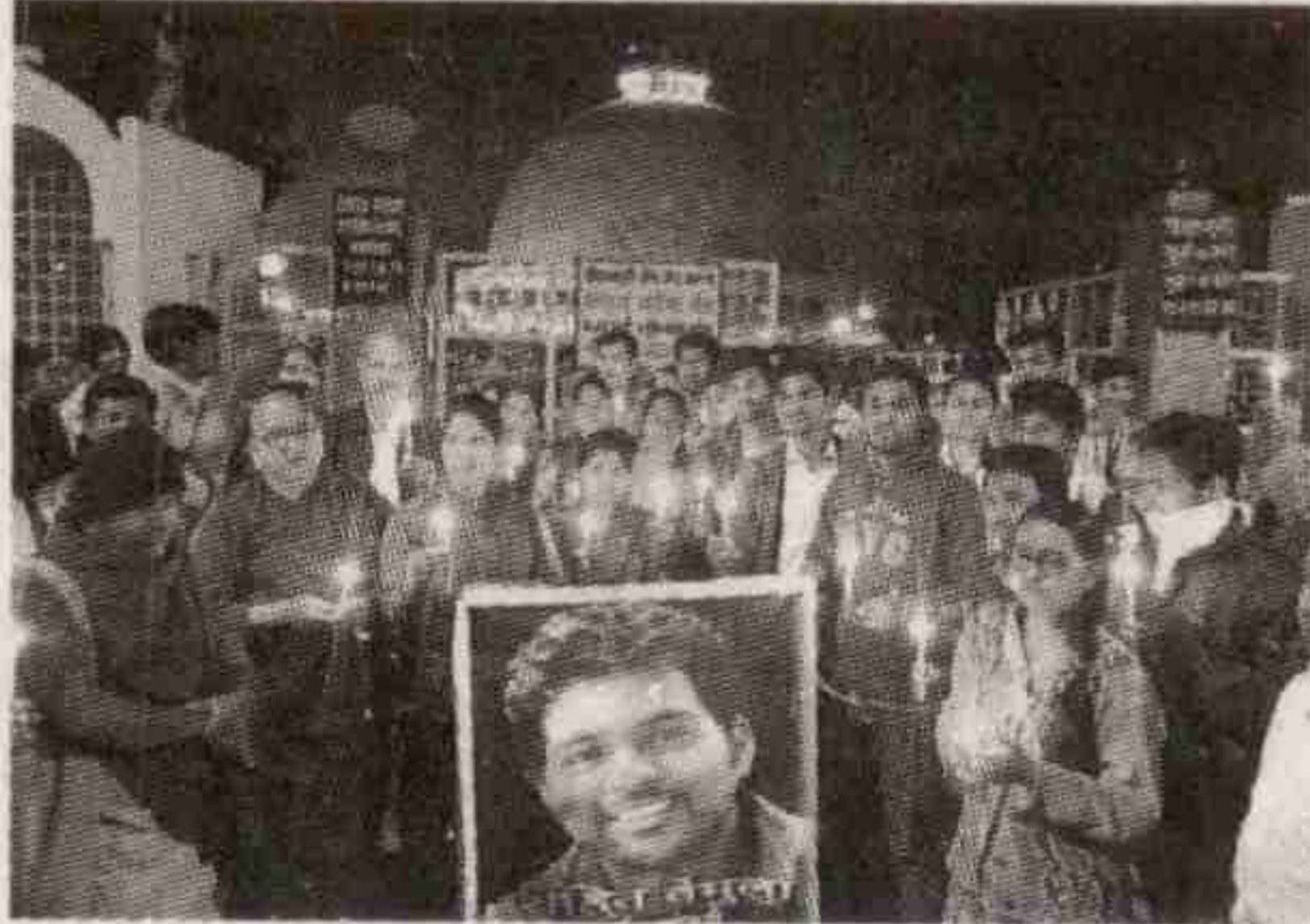
దేశంలో దళితులపట్ల వివక్ష అనేక రూపాల్లో కొనసాగుతూనే ఉంది. అది విద్యావ్యవస్థ కావచ్చు. రాజకీయ, సామాజిక ఆర్థిక వ్యవస్థలో కావచ్చు. వివక్షను ఎలుగెత్తి చాటేందుకు ఆత్మహత్యను అస్త్రంగా అనివార్య ఎంచుకున్నాడు రోహిత్. ఒక సామాజిక వర్గానికి జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని సమాజానికి తెలిపేందుకు, బలవంతపు మరణాన్ని కౌగిలించుకున్నాడు. రోహిత్ మరణానికి ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించాలి. కానీ రాజ్యమే బాధ్యులను శిక్షించి తప్పించేందుకు, బాధితుడినే నేరస్థుడిగా చిత్రీకరించేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. ఇందుకు కులాన్ని వాడుకుంటోంది.

ముఖ్యంగా నిమ్మకులాలపై అగ్రవర్ణాల అణచివేత అనాదిగా వస్తోంది. రోహిత్ కేసులో బోనులో ముద్దాయిగా నిలవాల్సిన కేంద్ర మంత్రులు, వి.సి.అప్పారావులను శిక్షించి తప్పించేందుకు కుట్రతోనే రోహిత్ వేముల కులాన్ని వెలుగులోకి తెచ్చారు.

దళితులు, గిరిజనుల పట్ల కొనసాగుతున్న వివక్షకు వ్యతిరేకంగా రాష్ట్రంలో జరిగిన ఉద్యమాల ఫలితంగా ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచార నిరోధక చట్టం వచ్చింది. దళితులు, గిరిజనులకు రక్షణ కల్పించే చట్టం ఇది.

రోహిత్ తల్లి ఎస్సీకి చెందిన మాల. తండ్రి బి.సి.కి చెందిన వడ్డేర. రోహిత్

తల్లిదండ్రులు విడివిడిగా జీవిస్తున్నారు. రోహిత్ చిన్నతనం నుంచీ తల్లి దగ్గరే పెరగటం వలన ప్రభుత్వం నుండి కూడా రోహిత్ కి తల్లి కులమే ప్రాప్తించింది. ప్రభుత్వం రోహిత్ ను ఎస్సీగానే పరిగణించింది. ఎస్సీలకు

అందే ఉపకారాలను అందుకునే అతని విద్యాభ్యాసం సాగింది. స్కూల్ రికార్డుల్లో తండ్రి లేదా తల్లి కులాల్లో ఏ కులాన్న యినా స్వీకరించే అవకాశం చట్ట బద్ధంగా ఉంది. ఈ అవకాశాన్ని ఉపయోగించుకునే రోహిత్ ఎస్సీగా గుర్తింపు పొందాడు. నాటి తహశీల్దారు ఎస్సీ ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని అందజేశాడు.

పైగా రోహిత్ తల్లిదండ్రులు విడిపోయిన దగ్గర నుండి తల్లి సంరక్షణలోనే, దళితవాడలోనే నివాసం ఉన్నాడు. తండ్రి బి.సి కాబట్టి తప్పుడు ధ్రువీకరణ పత్రాలు సమర్పించి ఎస్సీలకు అందే ప్రయోజనాలు పొందాడని వాదిస్తూ అతన్ని నేరస్థునిగా

చిత్రీకరించేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. రోహిత్ తన చివరి క్షణం వరకు దళితుడిగానే జీవితాన్ని గడిపాడు. రోహిత్ ఆత్మహత్యకు కారణమైన ముద్దాయిలను శిక్షించాలని దేశస్థాయిలో ఉద్యమిస్తున్న అతని తల్లి, సోదరుని ఆత్మస్థైర్యాన్ని దెబ్బతీసి, వారిని వెనక్కుకొట్టేందుకు ప్రభుత్వం కులపంచాయితీని ముందుకు తెచ్చింది. ఇందులోని లింగవివక్షను గమనించాలి. రోహిత్ కేసులో ముద్దాయిలకు శిక్షపడుతుందా అని కోట్లాది మంది ప్రజలు ఆతృతగా ఎదురుచూస్తున్నారు. మహిళా సాధికారత పేరుతో రూ.కోట్లు గుమ్మరించిన చంద్రబాబు వివక్షతో బిడ్డను కోల్పోయిన వేముల రాధికకు న్యాయం చేయకపోగా అన్యాయంగా బజారు కీడ్చారు. కుటుంబ పరంగా వ్యక్తిగతంగా అవమానాలపాలు చేశారు. కారణం రోహిత్ కేసులో ముద్దాయిలు సామాన్యులు కారు. ఇద్దరు కేంద్రమంత్రులు, మరొకరు విశ్వవిద్యాలయానికి వైస్ చాన్సలర్ కాబట్టి రోహిత్ ఆత్మహత్యను కులధ్రువీకరణను ముందుకు తెచ్చి శిక్ష నుండి బయటపడేందుకు కుట్రలు యత్నాలు చేస్తున్నారు. వేముల రాధికకు ప్రజాతంత్రవాదులు, ప్రజాసంఘాల పూర్తి అండదండలు ఉన్నాయి. గెలుపు న్యాయంవైపే ఉంటుంది.

మరణపు పొద్దుల్లో .....

ఇంకా తెగిపడుతూనే ఉన్నాయి
ఏకలవ్యుల బొటనవేళ్లు
ఇంకా నరకబడుతూనే ఉన్నాయి
శంభాకుల శిరస్సులు.

వెలిమంటల పెనుమంటలకు
బలైన చార్వాకుడు మొదలూ కాదు
మనుషూయల కుల కొయ్యకు
వేలాడిన రోహిత్ చివరూ కాదు.

కర్మ నేల సారం ఇంకా తగ్గలేదు
క్షణ వివక్షల సాగు ఇంకా మానలేదు.
మెట్ల నిచ్చెనకు మరమ్మతులు

జరుగుతూనే ఉన్నాయి
నిత్యవంచనకు కుయుక్తులు
పెరుగుతూనే ఉన్నాయి..

పెత్తనాల్ని మొలుస్తూనే ఉన్నాయి
విసిరిన కుల విత్తనాలు.
ఆభివత్సాల్ని ఎదుగుతూనే ఉన్నాయి
విష వృక్షాలుగ మొలకలు.

చరిత్ర మాత్రమే కాదు మిత్రమా
వర్తమానమూ కంటోంచి
దాష్టీకాల దారుణం.

కంటూ బలిగొంటోంచి

రోహిత్ ల ప్రాణాలు

తెగిపడిన బొటనవేళ్లు

శంభాకుల శిరస్సులు

చార్వాకుల రణం

రోహిత్ ల మరణం

త్యాగాలు కానే కావ్.....

మరణపు పొద్దుల్లో

ఉదయిస్తున్న ప్రశ్నలు

అవి ....మొద్దుబారిన మెదళ్లు

నిత్యం విసురుతున్న సవాళ్లు

(.....రోహిత్ యాదిలో)

అభివృద్ధికి, సంక్షేమానికి తోడ్పడని కేంద్ర బడ్జెట్

2017-18వ ఆర్థిక సంవత్సర కేంద్ర ప్రభుత్వ బడ్జెట్ దేశ ఆర్థికాభివృద్ధికి, ప్రజా సంక్షేమానికి ఉపయోగపడదు. పేద ప్రజలకు చేయూతనిచ్చే బడ్జెట్గా దీన్ని కార్పొరేట్ వార్తా పత్రికలు, టీవీ ఛానల్స్ వక్రీకరించాయి. మసిపూసి మారేడుకాయ చేశాయి. నిజంగా ఈ బడ్జెట్ విదేశీ పెట్టుబడిదారులకు, దేశంలోని పెద్ద కార్పొరేట్ సంస్థలకు మేలు చేసేదిగా ఉంది తప్ప సామాన్య ప్రజలకు, పేదలకు ఒరగ బెట్టేదేమీ లేదు. శత కోటిశ్వరులకు పనికొచ్చే సంస్కరణలను ప్రకటించడానికి బడ్జెట్ను మోడీ ప్రభుత్వం ఉపయోగించుకుంది. ఈ నిర్ధారణలకు దారి తీసిన అంశాలను పరిశీలిద్దాం..

అంకెలగారడీ:

ఇది బ్రహ్మాండమైన బడ్జెట్ అయినట్లు, సామాన్య మానవుడిని ప్రధాని మోడీ, ఆర్థిక మంత్రి జైట్లీ చేయి ఇచ్చి పైకి లాగుతున్నట్లు కొన్ని పత్రికలు బ్రహ్మరథం పట్టాయి. కానీ వాస్తవంలో ఈ సంవత్సరం మార్చితో అంతమయ్యే ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఖర్చు పెట్టిన దానితో పోల్చినప్పుడు ఏప్రిల్ నుండి ప్రారంభమయ్యే 2017 - 18వ ఆర్థిక సంవత్సరానికి ప్రతిపాదించిన ఖర్చు 7 శాతంలోపు మాత్రమే పెరిగింది. (20 లక్షల 14 వేల కోట్ల రూపాయల నుండి 21 లక్షల 46 వేల కోట్ల రూపాయలకు). ఈ పెరుగుదల కూడా డబ్బు రూపంలోనే కనపడుతుంది. దీంతో నుంచి ధరల పెరుగుదలను (షుమారు 5 శాతం) తీసేస్తే వాస్తవ పెరుగుదల 2 శాతంలోపే ఉంటుంది.

ముఖ్యమైన విద్యా, వైద్యరంగాలకు కేటాయింపులు నామమాత్రంగా ఉన్నాయి. దేశ స్థూల జాతీయ ఉత్పత్తిలో విద్యా రంగానికి 6 శాతం, వైద్య రంగానికి 3 శాతం కనీసంగా కేటాయించాలని చాలా సంవత్సరాల నుండి డిమాండ్ ఉంది. కానీ ఈ బడ్జెట్లో విద్యా రంగానికి 0.6, వైద్యరంగానికి 0.4 శాతం

మాత్రమే కేటాయించారు. పౌష్టికాహారం, జీవన ప్రమాణం, బాలింతలు, గర్భిణీల మరణాల తగ్గింపు, అక్షరాస్యత తదితర మానవాభివృద్ధి ప్రమాణాల్లో మన పక్కనే ఉన్న చిన్న చిన్న దేశాల కంటే కూడా మన దేశం వెనుకబడి ఉంది. విద్యా, వైద్యరంగాల్లో అభివృద్ధి కావాలంటే ఈ కేటాయింపులు ఏ మాత్రం సరిపోవు.

పెద్ద నోట్ల రద్దు వలన దేశంలో పరిశ్రమలు, వ్యాపారాలు మూతపడి కోట్లాది మంది కార్మికులు ఉపాధి కోల్పోయారు. పొట్టపోసుకుందామని పట్టణాలకు వలస వెళ్లిన వారిలో అత్యధికులు పనులు పోగొట్టుకుని తమ గ్రామాలకు తిరిగి చేరుకున్నారు. వారంతా తమ గ్రామాల్లో ఉపాధి హామీ పథకంలో చేరుతున్నారు. ఉపాధి హామీ పథకానికి డిమాండ్ విపరీతంగా పెరిగింది. ప్రభుత్వం మాత్రం నిమ్మకు నీరెత్తినట్లు వ్యవహరిస్తోంది. 2016-17 లో గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకానికి ఖర్చు పెట్టిన దాని కంటే 2017-18లో 500 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే పెంచింది. ఈ నామమాత్రపు డబ్బుతో ఉపాధి హామీ పథకానికి వస్తున్న డిమాండ్ను తీర్చడానికి వీలు పడదు.

మోడీ ప్రభుత్వం ఈ బడ్జెట్లో దళితులు, గిరిజనులకు వట్టిచెయ్యి చూపింది. దేశంలో దళితులు నూటికి 16.6 మంది ఉండగా ఈ బడ్జెట్లో వారికి కేవలం 2.4, గిరిజనులు 8.6 శాతం ఉండగా 1.4 శాతం మాత్రమే కేటాయించి చేతులు దులుపుకుంది. ఐ.సి.డి.ఎస్, మధ్యాహ్న భోజనం, జాతీయ ఆరోగ్యమిషన్, జాతీయ జీవనోపాధుల మిషన్, సర్వశిక్షాఅభియాన్ వంటి కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాలకు కూడా కేటాయింపుల పెంపుదల నామమాత్రంగా ఉంది. అవి లక్ష్యాలను సాధించేవిగా ఏ మాత్రం లేవు.

ఆర్థికాభివృద్ధికి తోడ్పడదు: పెద్ద నోట్ల రద్దు

వలన వ్యాపారాలు దెబ్బతిన్నాయి. ఉత్పత్తి పడి పోయింది. 2016-17 ఆర్థిక సంవత్సరంలో ఆశించిన దానికంటే అభివృద్ధి తగ్గుతుందని ప్రభుత్వమే చెప్పింది. 2015-16లో 7.6 శాతం జరిగిన అభివృద్ధి 2016-17లో 6.5 శాతానికి పడిపోతుందని ప్రభుత్వ సర్వే తేల్చింది. ఆర్థికాభివృద్ధి తిరిగి గాడిన పడాలంటే బడ్జెట్ కేటాయింపులు పెద్ద స్థాయిలో పెరగాలి. కానీ ప్రభుత్వం ఖర్చును పొదుపు చేయటానికే ప్రాధాన్యత ఇచ్చింది.

పెద్ద నోట్ల రద్దుతో బ్యాంకులకు పెద్ద ఎత్తున డబ్బు వచ్చి చేరింది. దీని వలన వడ్డీరేట్లు తగ్గుతాయని ప్రభుత్వ అంచనా. వ్యాపారులు, పారిశ్రామికవేత్తలు బ్యాంకుల వద్ద అప్పులు తీసుకుని ఉత్పత్తి పెంచుతారనీ, అభివృద్ధి జరుగుతుందనీ ఆర్థిక మంత్రి బడ్జెట్ ప్రసంగంలో చెప్పారు. కానీ ఇలా జరగదని చెప్పటానికి రెండు కారణాలు ఉన్నాయి.

ఒకటి: మార్కెట్లో డిమాండ్ లేదు. డిమాండ్ లేనప్పుడు ఉత్పత్తిని, వ్యాపారాల్ని పెంచే పని జరగదు. అప్పులకీ తగినంత డిమాండ్ ఉండదు.

రెండోది: బ్యాంకులు ఇప్పటికే 11 లక్షల కోట్ల రూపాయలకి పైపడిన పారు బాకీలతో నష్టాల పాలవుతున్నాయి. ఇటువంటి సమయంలో కొత్తగా అప్పులు ఇవ్వడానికి బ్యాంకులు ముందుకురావు.

ప్రభుత్వమే బ్యాంకులు దగ్గర అప్పు తీసుకుని వివిధ రకాల ప్రాజెక్టుల్లో, పనుల్లో, సంక్షేమ పథకాల్లో పెట్టుబడులు పెట్టొచ్చు. ఉపాధిని దాని ద్వారా వస్తువులకు డిమాండ్ను పెంచొచ్చు. దానితో ఆర్థికాభివృద్ధి జరుగుతుంది. కానీ ప్రభుత్వం అందుకు సిద్ధంగా లేదు. ఎంతసేపూ అప్పుల్ని (ద్రవ్యలోటు) ఎలా తగ్గించుకోవాలో చూస్తున్నది తప్ప మార్కెట్లో డిమాండ్ను పెంచే పనులు చేయటానికి సిద్ధంగా లేదు.

ఇంకో వైపు ప్రభుత్వానికి రాజ్యాంగం ఒక బాధ్యతను ఇచ్చింది. ధనికులు-పేదల మధ్య పెరుగుతున్న ఆర్థిక అంతరాన్ని తగ్గించడానికి గాను ఆదాయాలను తిరిగి పంపిణీ చేయటానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలి. ధనికుల మీద ఎక్కువ పన్నులు వేసి వచ్చిన ఆదాయంతో పేదలకు ఉపాధిని, సంక్షేమాన్ని కల్పించాలి. కానీ ప్రతి బడ్జెట్లోనూ సామాన్య ప్రజల మీద భారాలు వేసి, ధనికులకు రాయితీలు ఇస్తోంది. కొద్ది మందిగా ఉన్న సంపన్నులకు ఈ ఆర్థిక సంవత్సరంలో కూడా 3 లక్షల 18 వేల కోట్ల రూపాయల మేర రాయితీలు ఇచ్చింది. కార్పొరేట్ కంపెనీలు కట్టే ఆదాయపన్ను 2015-16 కంటే 2016-17లో 3.11 శాతం మాత్రమే పెరగగా సామాన్య ప్రజలు కట్టే ఎక్సయిజ్ పన్ను 34.46 శాతం పెరిగింది. నూటికి ఒకరుగా ఉన్న ధనికుల వద్ద దేశ సంపదలో 58 శాతం పోగుపడింది. సంపద తిరిగి పంపిణీకి బడ్జెట్ ఎటువంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. పెద్ద నోట్ల రద్దు వలన ఏర్పడిన ఆర్థిక సంక్షోభం పరిష్కారానికి బడ్జెట్లో ప్రతిపాదనలు లేవు. ఉపాధి కోల్పోయిన కార్మికులకు నష్టపరిహారం ప్రస్తావనే లేదు.

ఇది కార్పొరేట్ అనుకూల సంస్కరణల బడ్జెట్: సాధారణంగా బడ్జెట్ ఆదాయ, వ్యయాల అంచనాలకు సంబంధించినదిగా ఉండాలి. సరళీకరణ విధానాల అమలు మొదలైన తర్వాత ప్రభుత్వ విధానాల ప్రకటనకు వేదికగా బడ్జెట్ను ఉపయోగిస్తున్నారు. ఒక సంవత్సరంలో ప్రకటించిన విధానాల అమలును మరుసటి సంవత్సరపు బడ్జెట్లో సమీక్షిస్తున్నారు. ఈ బడ్జెట్లో విదేశీ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడి అనుకూల సంస్కరణలకు పెద్ద పీట వేశారు.

వీసా, మాస్టర్ కార్డు వంటి విదేశీ పెట్టుబడులకు ఉపయోగపడే నగదురహిత లావాదేవీలకు ప్రోత్సాహకాలు ప్రకటించారు. 2017-18లో 2,800 కోట్ల రూపాయల విలువగల నగదు రహిత లావాదేవీలు జరపాలని ప్రతిపాదించారు. పెద్ద నోట్ల రద్దు కూడా నగదు రహిత లావాదేవీల కోసమేనని

తరువాత తేలింది. సామాన్య ప్రజల ఆదాయాలను చార్జీల రూపంలో కంపెనీలకు బదలాయించేందుకే ఈ పనిని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చేస్తున్నాయి.

లేబరు సంస్కరణలు అమలు చేస్తామని బడ్జెట్ ప్రసంగంలో చెప్పారు. కార్మిక చట్టాలన్నింటినీ కుదించి, నాలుగు కోడ్లాగా తయారు చేస్తామన్నారు. ఇప్పటికే వేతనాల కోడ్, పారిశ్రామిక సంబంధాల కోడ్ తయారు చేశామని, రాబోయే పార్లమెంట్ సమావేశాల్లో పెడతామని ప్రకటించారు. తరువాతి దశలో ఆరోగ్యం, భద్రత, పని పరిస్థితులకు సంబంధించిన కోడ్, సామాజిక భద్రతాకోడ్ తయారు చేస్తారు. తయారయిన రెండు కోడ్లలో కార్మికుల హక్కులను ఎత్తివేశారు. శ్రమశక్తి దోపిడీని యజమానులు తీవ్రతరం చేసేందుకే ఈ మార్పులని ఎవరికైనా ఇట్టే అర్థమవుతుంది.

లేబరు సంస్కరణలలో భాగంగా ఇ.పి.ఎఫ్, ఇ.ఎస్.ఐ. చట్టాలకు కూడా మార్పులను ప్రతిపాదించారు. ఇ.పి.ఎఫ్. బదులుగా కొత్త పెన్షన్ పథకాన్ని, ఇ.ఎస్.ఐ. బదులుగా మెడికల్ ఇన్సూరెన్స్ పథకాన్ని ఎంపిక చేసుకునే అవకాశం ఇస్తారు. పెన్షన్ ఫండ్స్, ఇన్సూరెన్సు రంగాల్లో విదేశీ పెట్టుబడి వాటాను 26 నుండి 49 శాతానికి ప్రభుత్వం పెంచింది. ఈ విదేశీ పెట్టుబడులకు వ్యాపారాన్ని ఇచ్చేందుకే ఇ.పి.ఎఫ్, ఇ.ఎస్.ఐ. చట్టాల్లో సవరణలు చేస్తున్నారు. ఇక్కడ కూడా కార్మికుల శ్రమఫలితం విదేశీ పెట్టుబడులకు ధారాదత్తమవుతుంది. విదేశీ ఫైనాన్స్ పెట్టుబడుల దోపిడీని సాధారణ కార్మికులు కూడా అర్థం చేసుకోవాల్సిన సమయం వచ్చింది.

లాభాలు వచ్చే కేంద్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలన్నింటినీ ప్రైవేటీకరించాలని మోడీ ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించింది. ప్రభుత్వ వాటాను కనీసంగా 75 శాతానికి పరిమితం చేస్తుంది. సాధారణ బీమా కంపెనీలు, ప్రభుత్వరంగ రైల్వే కంపెనీల్లో 25 శాతం వాటాను ఒకేసారిగా ఉపసంహరిస్తారు. తమకు కూడా

తెలియజేయకుండా చేసిన ఈ ప్రకటన పట్ల రైల్వే బోర్డు సభ్యులు ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేశారు. బంగారు గుడ్లు పెట్టే, ప్రజల ఆస్తులైన ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను ప్రైవేటురంగం చేతుల్లో పెట్టే ప్రక్రియను మోడీ ప్రభుత్వం వేగవంతం చేసింది. బడ్జెట్లో 72,500 కోట్ల రూపాయలు విలువచేసే వాటాలను ప్రైవేటు రంగానికి కట్టబెడుతోంది.

బడ్జెట్లో ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకుల విలీనాన్ని ప్రస్తావించారు. స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియాలో దాని అనుబంధ బ్యాంకుల విలీనాన్ని కేంద్ర మంత్రి వర్గం ఆమోదించింది. అనుబంధ బ్యాంకుల్లో పనిచేసే 75 వేల మందిలో 50 వేల మందిని స్వచ్ఛంద వదలి విరమణ వధకంలో ఇంటికి పంపించాలని నిర్ణయించారు.

ప్రణాళిక, ప్రణాళికేతర ఖర్చుల పద్ధులను ఈ బడ్జెట్ నుండి ఎత్తేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏకంగా ప్రణాళికా సంఘాన్నే రద్దు చేసింది. దాని స్థానంలో భారతదేశ రూపు రేఖలను మార్చివేసే జాతీయ సంస్థ (నీతి ఆయోగ్)ను తెచ్చి పెట్టారు. ప్రభుత్వ రంగాన్ని, ప్రభుత్వ పథకాలను ప్రైవేటీకరించే పనిని అది చేస్తోంది. పేద ప్రజలకు అందించే సంక్షేమపథకాలను కుదించే పనులకు కూడా అది సిఫార్సు చేసింది. జాతి వ్యతిరేక, ప్రజావ్యతిరేక చర్యల కోసమే నీతి ఆయోగ్ ఏర్పడిందని అత్యధిక ప్రజానీకానికి అవగతమైంది. రైల్వే బడ్జెట్ను, సాధారణ బడ్జెట్లో విలీనం చేశారు. ఎక్కడ కొత్త లైను వేస్తారో, ఎక్కడ కొత్త రైలు వేస్తారో ప్రకటించే ఆచారానికి తిలోదకాలు ఇచ్చారు.

వివిధ రంగాల్లోని కార్మికులు, ఉద్యోగులతో సహా అత్యధిక ప్రజానీకం ప్రయోజనాలను దారుణంగా దెబ్బతీసే ఈ బడ్జెట్ ప్రతిపాదనలను ఉపసంహరించుకోవాలని ఐక్యంగా పోరాడాలి. ఈ ప్రతిపాదనలపై విస్తారంగా కార్మికులు, ఉద్యోగులలో ప్రచారం చేయాలి.

- పి. అజయ్ కుమార్

సిబిడియు రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు

రొయ్యల ఒలుపు పరిశ్రమల్లో కార్మికుల అవస్థలు

రొయ్యల ఒలుపు కార్మికుల జీవన స్థితిగతులు అగమ్యగోచరంగా మారాయి. గతంలో గ్రామాల్లో వ్యవసాయ పనులు పూర్తి స్థాయిలో ఉండేవి. ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, చేపలు, రొయ్యల చెరువులు పెరిగిపోవడంతో రానురాను వ్యవసాయ పనులు తగ్గిపోయాయి. దీంతో రోజువారీ కూలిపై దినచర్య సాగించే వారు అష్టకష్టాలు పడుతున్నారు. ప్రత్యామ్నాయ మార్గాలు లేకపోవడంతో వారు రొయ్యల ఒలుపు పరిశ్రమల్లో పని చేయడానికి మొగ్గుచూపుతున్నారు. ఈ ఫ్యాక్టరీల్లో పని చేసేవారిలో 80 శాతం మంది మహిళలే. వీరు నిత్యం అనేక ఇబ్బందులు ఎదుర్కొంటున్నారు. తెల్లవారుజామున నాలుగు గంటలకే లేచి వంట చేసుకుని బయలుదేరితే తప్ప సమయానికి పరిశ్రమకు వెళ్లేని పరిస్థితి. పరిశ్రమల్లో పని ముగించుకుని తిరిగి ఇంటికి ఏ రాత్రికో చేరుకుంటామని, వంట చేసుకుని పడుకునే సరికి రాత్రి 12 గంటలవుతుందని వారు ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. దీనికితోడు ఫ్యాక్టరీల్లో ఇచ్చే అరకొర వేతనాలు సరిపోక అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నామని చెబుతున్నారు. ఉదయం నుంచి రాత్రి వరకూ కష్టపడితే రోజుకు రూ.200 నుండి రూ.250 వస్తోందని, ఇవి మాత్రం సరిపోవడం లేదని, ప్రయాణ ఖర్చులకే ఎంతో వ్యయం చేయాల్సిస్తోందని ఆవేదన చెందుతున్నారు.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని పాలకొల్లు, నరసాపురం, మొగల్తూరు, కాళ్లవీరవాసరం, భీమవరంరూరల్, పాలకోడేరు, ఆకివీడు మండలాల్లో మొత్తం 23 రొయ్యల పరిశ్రమలున్నాయి. ఆయా పరిశ్రమల్లో 25 వేల మంది కార్మికులు ఉపాధి పొందుతున్నారు. వాటికి అనుబంధంగా మేత,

ధర్మాకోల్, ఐస్ ఫ్యాక్టరీలు నిర్వహిస్తున్నారు. కష్టంతో ఏటా రూ.2,500 కోట్లకు పైగా లాభాలను ఆర్జిస్తున్నారు. పరిశ్రమల యాజమాన్యాలకు ప్రభుత్వానికి డాలర్ల వర్షం కురిపిస్తున్నా కార్మికుల సంక్షేమాన్ని ఏమాత్రం పట్టించుకోవడం లేదు. వేలాది కార్మికులు పరిశ్రమల్లో పని చేస్తున్నా ప్రభుత్వ లెక్కల్లో వారి వివరాలు లేకపోవడం శోచనీయం. యాజమాన్యాల నిర్లక్ష్య ధోరణి పాలకుల ఆదరణ కరవై సమస్యల కొలిమిలో

రొయ్యల ఒలుపు కార్మికులు మగ్గి పోతున్నారు. ఈ పనుల కోసం స్థానికులే కాకుండా ఇతర ప్రాంతాల నుంచి మహిళలను కాంట్రాక్టు వద్ద తీసుకొస్తున్నారు. దీనికితోడు యాజమాన్య వేధింపులతో కార్మికులు అనేక బాధలు పడుతున్నారు.

కానరాని గాలి, వెలుతురు

అతి తక్కువ ఉష్ణోగ్రతలో గాలి, వెలుతురు రాని గదుల్లో విద్యుత్ కాంతిలో వీరు పనిచేస్తారు. పువ్వులు, గాజులు, ఇతర వస్తువులను తీసివేసి కంపెనీ ఇచ్చే ప్లాస్టిక్ తయారు చేసిన దుస్తులను ధరించి ఉదయమే పనిలోకి ప్రవేశిస్తారు. పని ప్రదేశాల్లో పరిశ్రమలకు వచ్చి వెళ్లే సందర్భాల్లో తరచూ ప్రమాదాలకు గురవుతున్నా యాజమాన్యాలు పట్టించుకోని

సంఘటనలు ఎన్నో. ఉదయం నుంచి సాయంత్రం వరకు నిలబడి పనిచేయడం, దుర్గంధం వెదజల్లే ప్రదేశాల్లో, ఐస్, నీళ్లలో పనిచేయడంతో అనేక వ్యాధులబారిన వడుతున్నారు. ఎక్కువగా వీరు చర్మవ్యాధులు, శ్వాసకోస, వెన్నుపోటు, టీబీ, నరాల బలహీనత, గర్భకోశవ్యాధుల బారినపడుతున్నారు. ఐస్ ఫ్యాక్టరీల్లో ఐస్ క్రషింగ్ సందర్భాల్లో ప్రాణాలు కోల్పోయిన సంఘటనలు అనేకం ఉన్నాయి.

అడుగడుగునా కష్టాలే..

ఆక్వా పరిశ్రమల్లో పనిచేసే కార్మికులతోపాటు ఆక్వా అనుబంధంగా ఉన్న కొన్ని విభాగాల్లో పనిచేసే కార్మికులు కూడా ఎక్కువగానే ఉన్నారు. ఫిష్ ప్యాకింగ్ చెరువు పట్టుబడి కార్మికులు ప్రభుత్వ ఆదరణ కరువై తీవ్ర ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు.

పాలకోడేరు మండలంలో 14 గ్రామాల్లో మూడు రొయ్యల ప్రాసెసింగ్ ఫ్యాక్టరీలు, రొయ్య తలకాయల ఒలుపు ఫ్యాక్టరీ ఒకటి. రొయ్య ఒలుపు షెడ్లు 10 ఉన్నాయి. మోగల్లలో వశిష్టా మెరైన్. పాలకోడేరులో ఆనంద ఫ్యాక్టరీ, గొల్లకోడేరులో ఖాదర్ ఎక్స్ పోర్ట్ అండ్ ప్రైవేటు లిమిటెడ్, సూర్య బయోటిక్ కంపెనీలున్నాయి. వాటిలో 3,776 మంది కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. స్థానికులు 1,326 మందే అయినా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, పాలకొండ, విశాఖ, ఏలూరుపాడు, కుక్కునూరు తదితర ప్రాంతాల నుంచి వచ్చిన వారు 2,650 మంది పనిచేస్తున్నారు. ఒడిశా, అస్సాం, ఛత్తీస్ గుడ్, తమిళనాడు రాష్ట్రాల నుంచి కూడా వచ్చి ఇక్కడ పనిచేస్తున్నారు.

పాలకొల్లులో ఒక రొయ్య ఒలుపు కేంద్రం ఉండగా, నరసాపురంలో నాలుగు, మొగల్తూరులో రెండు పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. ఈ పరిశ్రమల్లో నిడదవోలు, అజ్జరం, వీరవాసరం, తూర్పుగోదావరి జిల్లా రాజుల్లంక నుంచి వచ్చి పనిచేస్తుంటారు.

వీరవాసరం మండలంలోని బుధ రాయుడు చెరువు ప్రాంతంలో చిన్న తరహా రొయ్యల ప్రాసెసింగ్ పరిశ్రమ ఉంది. ఇందులో సుమారు మూడు వందల మంది మహిళలు పనిచేస్తున్నారు. వారిలో వంద మంది వరకూ పాడేరు. అరకు వంటి సుదూర ప్రాంతాల నుంచి వచ్చినవారే. రొయ్యల తలలు తీయడం. రొయ్య గుల్ల తీయడం, గ్రేడింగ్ వంటి పనులు చేస్తారు.

గంటల తరబడి ప్రయాణం

టి.లక్ష్మి, రామరాజులంక

రొయ్యల ఒలుపు పని కోసం తూర్పుగోదావరి జిల్లా నుంచి వస్తున్నాం. వెళ్లరావడానికి ప్రయాణమే చాలా సమయం వడుతోంది. దారి ఖర్చులకే చాలా వెచ్చించాలోస్తోంది. రోజంతా కష్టపడినా రూ.200 చేతికి రావడం లేదు. దీంతో పిల్లలు అర్ధాకలితో గడపాల్ని వస్తోంది.

జీతం దారి ఖర్చులకే సరిపోతోంది

ఎస్.సీత, రామరాజులంక

నా భర్త తాగుడుకు బానిసకావడం వల్లే రొయ్యల ఒలుపు పనికి వచ్చా. రెక్కాడితేగాని డొక్క నిండని బతుకులు మావి. వచ్చిన సొమ్ము దారి ఖర్చులకు, మందులకే సరిపోతోంది. మరోపని లేకే ఈ పనికి వస్తున్నాం.

అరకొర వేతనాలు...

అడుగడుగునా అకృత్యాలు

పాలకోడేరు, గొల్లలకోడేరు, మొగల్తూరు ఫ్యాక్టరీల్లో పని చేసే కార్మికులకు యాజమాన్యం రెండు పద్ధతుల్లో వేతనాలు చెల్లిస్తోంది. ఫ్యాక్టరీ క్వార్టర్స్లో ఉండి పనిచేసే కార్మికులకు ఒక పద్ధతి, ఇతర ప్రాంతాల నుంచి వచ్చే కార్మికులకు మరో

పద్ధతిలో వేతనాలు చెల్లిస్తున్నారు. క్వార్టర్స్లో పనిచేసే కార్మికులకు నెలకు రూ.4,500 నుంచి రూ.7 వేల వరకూ ఇస్తున్నారు. వీరంతా శ్రీకాకుళం, విజయనగరం, పాలకొండ, విశాఖ, పాడేరు, అరకు, ఏలూరుపాడు, కుక్కునూరు, ఒడిశా, అస్సోం, చత్తీస్ఘడ్, చెన్నయ్ నుంచి వచ్చి ఫ్యాక్టరీ క్వార్టర్స్లో ఉంటూ పనిచేస్తున్నారు. రోజువారీ కూలిపై పని చేసుకునే కార్మికులకు రోజుకు రూ.150 నుంచి రూ.160 మాత్రమే చేతికొస్తోంది. పాలకోడేరు, ఉండి, గణపవరం, నిడమర్రు, తాడేపల్లిగూడెం, అత్తిలి, పెనుమంట్ల, వీరవాసరం, భీమవరం, కాళ్ల, ఆకివీడు, పెంటపాడు, ఉంగుటూరు, పాలకొల్లు, మొగల్తూరు, యలమంచిలి, ఏలూరు, భీమడోలు, కృష్ణాజిల్లా గుడివాడ, ముదినేపల్లి, కలిదిండి. కైకలూరు, మండవల్లి మండలాల నుంచి ఈ ప్రాంతానికి వచ్చి పనులు చేస్తున్నారు. వీరికిచ్చే అరకొర వేతనం, కూలి సొమ్ము సరిపోక నానావస్థలు పడుతున్నారు. కిలో రొయ్య ఒలుపునకు రూ.1.50 నుంచి సీనియార్డ్లని బట్టి రూ.2.75 వరకూ ఇస్తున్నారు. బయట మార్కెట్లో అయితే కేజీ రొయ్యలు ఒలిస్తే రూ.20 నుంచి రూ.25 వరకూ ఇస్తున్నారు. పీడీ కటింగ్కు కేజీకి రూ.నాలుగు నుంచి రూ.ఆరు వరకూ ఇస్తున్నారు. ఈ పీడీ కటింగ్లో రొయ్య ముక్కలైతే కటింగ్ అంతా తూకం తూసి వారికిచ్చే వేతనంలో తగ్గించేస్తారు. 20 సంవత్సరాల నుంచి పని చేస్తున్న వారు సైతం రూ.200కు మంచి అందుకోలేని పరిస్థితి ఉందంటే అక్కడ యాజమాన్య తీరు ఎలా ఉందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. దీంతో కార్మికులు పని ఒత్తిడికి గురవుతూనే అరకొర వేతనాలతో జీవనాన్ని నెట్టుకొస్తున్నారు.

పని ప్రదేశాల్లో కార్మికులపై వేధింపులు

పనిచేసే ప్రదేశాల్లో మహిళలు తరచూ

యాజమాన్యం వేధింపులకు గురవుతున్నారు. ముఖ్యంగా సూపర్వైజర్లు, కాంట్రాక్టర్లు అయితే మహిళలపై చేయిచేసుకోవడమే కాకుండా అసభ్యకర వదజాలంతో దూషిస్తున్న పరిస్థితులు ఉన్నాయి. పని ఒత్తిడికి గురిచేయడం, శారీరకంగా వారిని లొంగదీసుకుని ఇబ్బందులకు గురి చేస్తున్నారు. ఇటీవల గొల్లలకోడేరులోని ఓ ఫ్యాక్టరీలో ఓ యువతి పట్ల కాంట్రాక్టర్ అసభ్యంగా ప్రవర్తించాడు. కాలకృత్యాలు తీర్చుకునేందుకు మరుగుదొడ్డి లోపలకి వెళ్లిన మహిళలను కాంట్రాక్టర్, సూపర్ వైజర్లు తలుపుకొట్టి బయటకు రమ్మని మరీ కేకలు వేసే పరిస్థితులు తరచూ చోటుచేసుకుంటూనే ఉంటున్నాయి. అలాగే 30 కిలోల రొయ్యల నెట్లో రెండు మూడు రొయ్యలు తెగి కనిపిస్తే మొత్తం నెట్ అంతా పక్కన పెట్టేయడం, 200 కేజీల రొయ్యలు ఒలిస్తే దానిని 150 కేజీలుగా పరిగణనలోకి తీసుకోవడం వంటివి జరుగుతున్నాయి. ఇదేమిటని ప్రశ్నించిన మహిళా కార్మికులను వేరే ఫ్యాక్టరీలకు మార్చడం, పని నుంచి తొలగించడం వంటివి నర్వసాధారణమయ్యాయి. కొన్ని ఫ్యాక్టరీల్లో మరీ దారుణ పరిస్థితులు ఉన్నాయి. పని ప్రదేశాల్లో కార్మికులకు ఎటువంటి నమస్యలూ తలెత్తకుండా చూసుకోవాల్సిన బాధ్యత యాజమాన్యాలపై ఉన్నా ఆవిధంగా చర్యలు తీసుకోవడం లేదు. దీంతో చేసేదేమీ లేక వేధింపులను భరిస్తూ బతుకు పోరాటం సాగిస్తున్నారు.

కుటుంబమంతా కష్టపడినా ఫలితం లేదు

ఎం.చిట్టేమ్మ.....నరసాపురం

కుటుంబమంతా కష్టపడినా ఫలితం ఉండటం లేదు. వచ్చే సొమ్ముతో కనీసం పిల్లలకు సరైన చదువు చెప్పించ లేకపోతున్నాం. ఆడ, మగ కూలివనులకు వెళ్లడంతో పిల్లలు దిక్కు లేకుండా ఉంటున్నారు. చదువు లేకపోవడంతో ఇంటి వద్దే ఉంటున్నారు.

ఒకే 'జాతి' నేస్తాలు మోడీ, ట్రంప్

అమెరికా తాజా పరిణామాలు భారతీయులందరినీ ఆందోళనకు గురిచేస్తున్నాయి. శ్రీనివాస్ కూచిభొట్ల హత్య అమెరికాలో పెరుగుతున్న శ్వేతజాతి దురహంకారానికి ప్రత్యక్ష నిదర్శనం. అమెరికాలో ఇలాంటి ఘటనలు జరగడం కొత్తేమీ కాదు. కానీ ఇటీవలి కాలంలో బాగా పెరిగాయి. 2015-16లో మైనారిటీలపై దాడులు 67 శాతం పెరిగాయి. ఈ కాలంలో 5,850 సంఘటనలు జరగగా అందులో 57 శాతం జాతి, తెగల పేరుతో, 20 శాతం మతం పేరుతో జరిగాయి. ఇప్పుడు కింది స్థాయిలో పెరుగుతున్న జాత్యహంకారానికి ప్రోత్సాహం, ప్రోద్బలం ఉన్నతస్థాయి నుంచి లభిస్తున్నది. ట్రంప్ తన గెలుపుకు శ్వేతజాతి దురహంకారాన్ని ఓ సాధనంగా వాడుకున్నాడు. అధ్యక్షుడు అయ్యాక వరుసగా ఆయన తీసుకుంటున్న చర్యలు దీన్ని మరింత ప్రోత్సహిస్తున్నాయి. శ్వేతసౌధం నుంచే దీనికి మద్దతు లభిస్తే ఇక అడ్డేముంటుంది. అమెరికాలో నివసిస్తున్న లక్షలాదిమంది భారతీయులు, ఇతర దేశాలకు చెందిన పౌరుల గుండెల్లో రైళ్లు పరుగెడుతున్నాయి. ఏ పూట ఏం జరుగుతుందోనన్న ఆందోళన, ఎవరు ఎవరిపై తుపాకీ గురిపెడతారోనన్న భయం వెంటాడుతున్నాయి. ఇప్పటికే వీసా నిబంధనల్లో తెచ్చిన మార్పులు, మీడియాపై ఆంక్షలు, ఏడు దేశాల పౌరుల వలసలపై విధించిన నిషేధం, ఈ పూర్వరంగంలో జరిగిన శ్రీనివాస్ హత్య వెరసి ఒక భయానకమైన అభద్రతా భావాన్ని సృష్టించింది. అనేక మంది మౌనంగా పరిణామాలు వీక్షిస్తున్నారు. కొంతమంది ఏ క్షణంలోనైనా దేశం విడిచిపెట్టి వెళ్లిపోవడానికి పెట్టే బేడా సర్దుకొని సిద్ధంగా ఉన్నారు.

అమెరికాలో ఉన్నవారి పరిస్థితి ఇలా

ఉంటే భారతదేశంలో నివసిస్తున్న వారి కుటుంబ సభ్యులు, బంధుమిత్రులు ఇంకా ఎక్కువ ఆందోళనగా ఉన్నారు. ఇప్పటికే మూడు లక్షల మందికి సరైన అనుమతి పత్రాలు లేవని, వారిని వెనక్కి తిరిగి పంపించి వేస్తారని కలవరం మొదలైంది. ఉన్నత చదువుల కోసం అమెరికా వెళ్లాలని కలలు కంటున్న విద్యార్థి లోకం డోలాయమానంలో పడింది. ఇప్పటి వరకు మోడీ నాయకత్వంలోని మన కేంద్ర ప్రభుత్వం ఈ పరిణామాలపై ఏమీ స్పందించలేదు. అమెరికా అధ్యక్ష ఎన్నికల క్యాంపెయిన్లో ఆర్ఎస్ఎస్, విశ్వ హిందూ పరిషత్, వారి పరివారం ట్రంప్ ను సంపూర్ణంగా బలపరిచింది. ట్రంప్ ది జాతీయవాదమే, మాదీ జాతీయ వాదమేనంటూ జబ్బులు చరుచుకున్నారు. ట్రంప్ గెలిచిన తర్వాత మన దేశంలో ఆర్ఎస్ఎస్ కార్యకర్తలు బాణాసంచా పేల్చి స్వీట్లు పంచుకున్నారు. ట్రంప్ నాయకత్వంలోని అమెరికాతో చేతులు కలిపి ప్రపంచాన్ని ఏలాలని కలలు కన్నారు. అందుకే ఇంత జరగుతున్నా వారి నోట మాటరావడం లేదు. శ్రీనివాస్ హత్య తర్వాత ఆయన భార్య సునయన మీడియాతో మాట్లాడుతూ అమెరికాలో మైనారిటీలకు రక్షణ లేదా అని అధ్యక్షుణ్ణి? సూటిగా ప్రశ్నించారు. అదే ప్రశ్న ఇక్కడున్న భారతీయులం వేసుకుంటే ఎలాంటి సమాధానం వస్తుంది. భారతదేశంలో మైనారిటీలు తమకు లొంగి ఉండాలని హిందూత్వ వాదులు అంటున్నారు. మీరు మేము చెప్పినట్టు వినకపోతే దేశం వదిలి వెళ్లిపోమంటున్నారు. మైనారిటీలకు అండగా ఉండేవారిని, ఆర్ఎస్ఎస్ సిద్ధాంతాన్ని వ్యతిరేకించే వారిని దేశద్రోహులుగా, జాతి వ్యతిరేకులుగా ముద్ర వేస్తున్నారు.

మీడియాలో గణనీయమైన భాగం వారికి మద్దతునిస్తున్నది. తమకు జైకొట్టని మీడియాపై బురద చల్లుతున్నారు. నేడు అమెరికాలో ఉన్న ఎన్ఆర్ఐలలో ఎక్కువ భాగం 2014 ఎన్నికల్లో మోడీని బలపరిచిన వారే. బలపరచడమే కాదు, బిజెపికి ఆర్థిక సహకారాన్ని కూడా అందించారు. ఇలాంటి వారిలో చాలామంది ముఖ్యంగా సంపన్న భారతీయులు ఆ తర్వాత అమెరికా అధ్యక్ష ఎన్నికల్లో ట్రంప్ కు తాళం వేశారు.

నేడు అమెరికాలో ఇలా ఎందుకు జరుగుతోంది?

ప్రపంచంలోనే నెంబర్ వన్ శక్తిగా, సూపర్ పవర్ గా ఉన్న అమెరికా ఎందుకు ఆత్మరక్షణలో వడింది? ఒకప్పుడు ప్రపంచంలో ఉన్న నైపుణ్యాన్నంతా ప్రోత్సహించి దేశానికి రప్పించుకున్నది. అన్ని దేశాల ద్వారాలు బలవంతంగా తెరిపించి తన పెట్టుబడులను స్వేచ్ఛగా ఎగుమతి చేసింది. ఎక్కడ శ్రమ, ముడి సరుకులు, ప్రకృతి వనరులు చౌకగా లభిస్తే అక్కడికల్లా తన పెట్టుబడిని ఎగుమతి చేసింది. స్వదేశంలోని పరిశ్రమలను కూడా మూసేసుకొని ఇతర దేశాలకు తరలించింది. దీనికే ప్రపంచీకరణని పేరుపెట్టి తన ఆధిపత్యాన్ని రుద్దింది. ఇప్పుడు అదే ప్రపంచీకరణపై అమెరికా యుద్ధం చేస్తున్నది. తన దేశం నుంచి పెట్టుబడులు బయటికి పోకుండా కట్టడి చేస్తోంది. ఇతర దేశాల నుంచి తన దేశానికి ఉద్యోగులు (వలసలు) రాకుండా అడ్డుకుంటోంది. మెక్సికోతో ఉన్న స్వేచ్ఛావాణిజ్య ఒప్పందాన్ని రద్దు చేసుకుంది. ఈ పరిణామాలన్నీ అమెరికాలో సరికొత్త వైరుధ్యాలను ముందుకు తెస్తున్నాయి. ప్రపంచీకరణతో లాభపడుతున్న ఫైనాన్స్, ఐటి కంపెనీలు ట్రంప్ విధానాలను హర్షించలేక పోతున్నాయి. మరోవైపు ఈ విధానాల వల్ల

నష్టపోతున్న స్థానిక ప్రజల్లో తీవ్ర అసంతృప్తి పెరుగుతున్నది. ముఖ్యంగా తెల్లజాతి కార్మికుల్లో నిస్పృహ వ్యాపిస్తున్నది. డిగ్రీ లోపు చదువుకొని, అంతగా ప్రత్యేక నైపుణ్యంలేని యువతరానికి దాదాపు ఉపాధి లేదు. ఈ తరగతిలో నిరాశ, నిస్పృహలు ఎక్కువగా ఉన్నాయి. ఇలాంటి వారిలోనే కొందరు ఇలా తెగబడి దాడులకు పాల్పడుతున్నారు.

2011-12లో వాల్స్ట్రీట్ ముట్టడి కార్యక్రమంలోనే ఈ అసంతృప్తి ప్రతిబింబించింది. నాడు ఒబామా దాన్ని గ్రహించి సానుకూలంగా స్పందించినా నిర్దిష్టంగా తీసుకున్న చర్యలేమీ లేవు. ఇలాంటి వారి ఉపాధి కల్పనకు నిర్దిష్ట కార్యక్రమం ప్రకటించి, డ్రెమోక్రటిక్ పార్టీ తరపున ఎన్నికల బరిలోకి దిగిన బెర్నీ సాండర్స్ ను సోషలిస్ట్ గా ముద్ర వేసి బూచిగా చూపెట్టారు. ఆయన అధ్యక్ష అభ్యర్థి కాకుండా కార్పొరేట్ రంగం అడ్డుకుంది. సాండర్స్ లాంటి వారు అధ్యక్షుడు అయ్యంటే నేడు అమెరికాలో ఇలాంటి దురదృష్టకర పరిణామాలు జరిగి ఉండేవి కావు. సాండర్స్ ను తప్పించిన ఫలితంగా ఏర్పడిన ఖాళీని అత్యంత మితవాది అయిన ట్రంప్ పూరించాడు. మొదట వామవక్ష్ భావజాలానికి ఆకర్షితమైన యువత ఎన్నికల్లో గత్యంతరం లేక ట్రంప్ ను ఆశ్రయించింది. ఫలితంగా నేడు ఈ దుష్పరిణామాలు జరుగుతున్నాయి.

మనమూ పాఠం నేర్చుకోవాలి

నేడు అమెరికాలో జరుగుతున్న పరిణామాలు అమెరికాలో ఉన్న భారతీయులను మాత్రమే ప్రభావితం చేస్తాయనుకుంటే పొరపాటు. మన దేశం మీద తీవ్రంగా ఉంటాయి. గత మూడు నాలుగేళ్ళుగా మన ఆర్థికవ్యవస్థ మంద గమనంలో కూరుకుపోయింది. మోడీ వచ్చి ఎన్ని చల్లని కబుర్లు చెప్పినా ఒక్క అడుగు కూడా ముందుకు కదలలేదు. మూలిగే నక్కపై తాటిపండు పడ్డట్టుగా ఇప్పటికే దేశంలో పెరుగుతున్న నిరుద్యోగానికి తోడు అమెరికా నుంచి తిరుగు వలసలు మొదలైతే పరిస్థితి మరింత

దారుణంగా మారుతుంది. ఇప్పటికే పెద్ద నోట్ల రద్దు వల్ల మధ్య, చిన్న తరహా పరిశ్రమలు బాగా దెబ్బతిన్నాయి. చిల్లర వ్యాపారం తగ్గిపోయింది. ఇప్పుడు ఐదు రాష్ట్రాల్లో జరుగుతున్న అసెంబ్లీ ఎన్నికల ప్రచారంలో మోడీ ఎక్కడా నోట్ల రద్దు ప్రస్తావన కూడా తేలేదు. దానిపై ప్రజల్లో ఆగ్రహం ఎంతాందో ఆయనకు అర్థమయింది. యువతలో అసంతృప్తి, అసహనం పెరుగుతుంది. దీన్ని గమనించిన ప్రధాని ప్రతిపక్షాల మీద దాడి చేయడానికి మత మనోభావాలను ముందుకు తెచ్చారు. రంజాన్ వండుగకు ఎంత విద్యుత్ ఉపయోగించారు? దీపావళికి ఎంత ఉపయోగించారు వంటి పోలికలు తెచ్చి ప్రధాని పదవికే కళంకం తెచ్చారు. మరోసారి రామజన్మభూమి, బాబ్రీ మసీదు సమస్యను తమ ఎన్నికల ఎజెండాలో చేర్చారు. తమ అభివృద్ధి మంత్రాన్ని ప్రజలు విశ్వసించడం లేదనే వారు అభివృద్ధి అజెండాను పక్కనపెట్టి మతోన్మాదాన్ని ఆశ్రయించారు.

తాజాగా ఢిల్లీ యూనివర్సిటీలో జరిగిన ఘటన కూడా బిజెపి నైజాన్ని బయట పెడుతున్నది. విద్యార్థి సంఘాలు ప్రజాస్వామ్య యుతంగా సభలు జరుపు కోకుండా దాడులు చేస్తున్నారు. ఒక ముస్లిం విద్యార్థి నాయకుణ్ణి పిలిచి నందుకే జాతి వ్యతిరేక సభగా దానికి ముద్ర వేశారు. కేంద్రం ఆధీనంలోని ఢిల్లీ పోలీస్ వారికి కొమ్ము కాస్తున్నది. ఈ దాడులను ఖండించిన వారినందరినీ దేశ ద్రోహులుగా, జాతి వ్యతిరేకులుగా ముద్రవేస్తున్నది. కర్ణాటకలోని మంగళూరులో సిపిఐ(ఎం) ఆధ్వర్యంలో మత సామరస్యం కోసం జరుగుతున్న సభను భగం చేయడానికి అన్ని రకాల కుయుక్తులకు పాల్పడింది. కేరళ ముఖ్యమంత్రి పినరయి విజయన్ దానికి హాజరైతే సహించేది లేదని మంగళూరు సిటీ బండ్ ప్రకటించారు. సభకు రాకుండా ప్రజలను బెదిరించారు. సిపిఎం కార్యాలయాలపై దాడులు చేశారు. పోస్టర్లను చించేశారు. మసి పూశారు. ఇన్ని నిర్బంధాలను

ఎదుర్కొని సభ జయప్రదం అయింది. ఇలా దేశంలో తన వైఫల్యాలను కప్పిపుచ్చుకోవడానికి బిజెపి ప్రజాస్వామిక వాదులపైనా, మేధావులపైనా, విద్యార్థి ఉద్యమాలపైనా దాడులకు తెగబడుతోంది. మతోన్మాదాన్ని రెచ్చగొట్టి ఘర్షణలు సృష్టించడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది. తనకు తాను జాతీయవాదిగా ప్రకటించుకుంటూ మిగతావారందరిపై జాతి వ్యతిరేక ముద్ర వేస్తున్నది. ప్రశ్నించిన వారిపై నిరంకుశంగా భౌతికదాడులకు దిగుతున్నది. భారత దేశంలో ఇలాంటి వాతావరణాన్ని సృష్టిస్తున్న బిజెపిని సహిస్తూ అమెరికాలో భారతీయులకు రక్షణ కావాలని అడిగే నైతిక ధైర్యం మనకు ఎక్కడి నుంచి వస్తుంది?

అమెరికాలోని తెల్లజాతీయులంతా దురహంకారంతో లేరు. శ్రీనివాస్ పై హత్యాయత్నాన్ని అడ్డుకున్నది కూడా ఒక తెల్లజాతీయుడేనన్న విషయం మనం మరువరాదు. ఉన్నాదులు కొద్దిమందే ఉన్నారు. అయినా అమెరికా మొత్తానికీ చెడ్డపేరు వస్తుంది. అమెరికాలో భారతీయులకు రక్షణ కావాలంటే ముందు భారతదేశంలో కూడా సామరస్య వాతావరణం సృష్టించాలి. మనం ఇతరులపై దాడికి దిగితే ఇతరులూ మనపై దాడి చేస్తారన్న స్పృహ మనకుండాలి. బిజెపి సృష్టిస్తున్న జాతీయత మైకంలో పడిపోతే మనమూ అదే తప్పు చేసిన వారమవుతాము. అమెరికాలో ట్రంపుది తప్పుయితే భారత్ లో మోడీ చేస్తున్నది అంతకన్నా పెద్దతప్పు. భారత్ లో మత సామరస్యం కోసం పోరాడకుండా అమెరికా లో భారతీయులకు మనం రక్షణగా ఉండలేం. ఈ రెండు దేశాల్లోని పాలకులు మానవత్వానికి, సామరస్యానికి శత్రువులు. అమెరికాలోని మన సోదరుల కోసం కన్నీరు కార్చడంతో సరిపెట్టుకోకుండా ట్రంప్ కు చేదోడువాదోడుగా ఉన్న మోడీ పాలనపై కన్నెర్ర చేయాలి. అప్పుడే ట్రంప్ లాంటి వాళ్ళకీ బుద్ధి వస్తుంది.

- వి శ్రీనివాసరావు

భారత మహిళల్లో ఉద్యోగ సంక్షోభం

- ఇంద్రాణీ మజుందార్, జనరల్ సెక్రటరీ, ఇండియన్ అసోసియేషన్ ఆఫ్ ఉమెన్స్ స్టడీస్

సుమారు పది సంవత్సరాలుగా ఉద్యోగ అవకాశాల్లో లింగపరమైన సంక్షోభం భూతం రూపం దాల్చి దేశాన్ని వెంటాడుతోంది. ఒకవైపు నిత్యావసర వస్తువుల ధరల పెరుగుదల, కుటుంబ అవసరాలు, పిల్లల అవసరాల పెరుగుదల వలన పేద మహిళల మీద భారాలు పెరుగుతున్నాయి. మరో వైపు మహిళలకు ఉద్యోగ అవకాశాలు దారుణంగా తగ్గుతున్నాయి. అయితే మహిళా ఉద్యోగ సంక్షోభం గురించి దేశంలో పెద్దగా చర్చ జరగకపోవడం శోచనీయం. దేశంలో మహిళా ఉద్యమం కూడా ఈ సమస్య ప్రాధాన్యతను గుర్తించలేదు.

ఈ విషయంపై చర్చ జరగక పోవడానికి ప్రధాన కారణం అది నమ్మదగిన నిజంకాదని ప్రజల్లో ఓ అభిప్రాయం ఉంది. ఎన్ఎన్ఎన్ సర్వేలు ఈ విషయాన్ని చెప్పినప్పటికీ ప్రజల్లో పెద్దగా చర్చ జరగడం లేదు. కారణం ఏమిటంటే ప్రపంచీకరణ నేపథ్యంలో పరిశ్రమల కార్పొరేటీకరణ వలన, సేవా రంగాల పెరుగుదల వలన, మహిళలు ఇంతకు ముందు లేనటువంటి అనేక కొత్త ఉద్యోగాల్లో కనిపిస్తున్నారు. ఉన్నత విద్యలో ఎక్కువ మంది అమ్మాయిలు చేరటం వలన వారికి ఉద్యోగ అవకాశాలు ఎక్కువగా ఉన్నాయని వలువురు భావిస్తున్నారు. చదువురాని, తక్కువ చదువుకున్న మహిళలు కూడా పట్టణ ప్రాంతాల్లో అనేక కొత్త, కొత్త పనులు చేపడుతున్నారు. ఈ రకంగా పట్టణ, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో అనేక రంగాల్లో మహిళలు కనిపించడం వలన మహిళా ఉద్యోగాలు సంక్షోభంలో ఉన్నాయి అనే అంశాన్ని చూడలేకపోతున్నారు. కొన్ని వేల మంది గృహధారిత మహిళా కార్మికులు తమ ఉపాధి కోల్పోయినప్పటికీ కొత్త ఉద్యోగాలు రావడం వలన, ఉపాధిపోయిన విషయాన్ని ఎవరూ పట్టించుకోవడంలేదు. మహిళల్లో

ఉద్యోగాల కోసం ఎదురు చూస్తున్నవారు అసంఘటిత రంగంగా మిగిలిపోతున్నారు. వీరందరినీ గుర్తించి, సమీకరించి, వారి సమస్యలపై పని చేయాల్సిన బాధ్యత మహిళా ఉద్యమం మీద ఈనాడు ఉంది.

ఉద్యోగ సమాచారం ఏం తెలుపుతోంది?

ప్రపంచవ్యాప్తంగా మహిళల్లో ఉద్యోగిత శాతం పెరుగుతుంటే మన దేశంలో మాత్రం ఉద్యోగ అవకాశాలు తగ్గుతున్నాయి. ఈ తగ్గుదల 1993 నుండి ప్రారంభమై 2005 వచ్చే సరికి బాగా పెరిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో 1983లో 34 శాతంగా ఉన్న మహిళా శ్రమశక్తి 2012 వచ్చే సరికి 25 శాతానికి పడిపోయింది. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత అత్యంత తక్కువ స్థాయికి పడిపోవడం ఇదే. పట్టణ ప్రాంతాల్లో మహిళలు ఎక్కువ శాతం ఉద్యోగాలు చేస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నప్పటికీ 1990 నుండి మహిళల్లో ఉద్యోగ అవకాశాలు తగ్గుతూ 2005 నాటికి మరింత క్షీణించాయి.

ఎన్ఎస్ఎస్ఓ సమాచారం ప్రకారం:

1. 2004 - 2012 మధ్యలో 20 మిలియన్ల మంది మహిళా కార్మికులను తొలగించారు. కొత్తగా కొంత మందికి ఉద్యోగాలు వచ్చినప్పటికీ వారితో పోల్చుకుంటే ఉద్యోగాలు కోల్పోయిన వారి సంఖ్య అత్యధికం.
2. మహిళా ఉద్యోగాల శాతం నిరాపేక్షంగా తగ్గడం వలన ఉద్యోగ అవకాశాల్లో 'జెండర్ గ్యాప్' పెరిగింది. మనదేశంలో మహిళా ఉద్యోగుల శాతం 93-94లో 33 శాతం ఉంటే అది 2011-12 నాటికి 27 శాతానికి తగ్గింది.
3. మహిళా ఉద్యోగులలో చాలా మంది వేతన రహిత ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారు. గృహధారిత వనుల్లో కుటుంబ

సభ్యులతోపాటు చేయడం వలన మహిళలకు ప్రత్యేక ఆదాయం ఉండటంలేదు. ఇటువంటి వేతన రహిత కార్మికులు పురుషుల్లో 15 శాతం ఉంటే మహిళల్లో 40 శాతం ఉన్నారు. వేతనంతో కూడిన ఉద్యోగాలు చేసే మహిళలు 22 శాతం మంది మాత్రమే.

4. దీర్ఘకాలంగా నిరుద్యోగంతో బాధపడేవాళ్లలో మహిళలే ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. చాలా మంది మహిళలకు సంవత్సరంలో కొన్ని వారాలు, కొన్ని నెలలు మాత్రమే పని దొరుకుతుంది. అవసరమైతే ముందుగా మహిళా కార్మికులనే తొలగిస్తున్నారు. మొత్తం మీద వేతన రహిత ఉద్యోగాల్లోగానీ, నైపుణ్యంలేని పనుల్లో గానీ మహిళలు ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. ఉద్యోగ భద్రత లేకపోవడం, జీతాలు సరిగ్గా అందకపోవడం వంటి సమస్యలు తీవ్రంగా ఎదుర్కొంటున్నారు.

ఈ ఉద్యోగ సంక్షోభం గ్రామీణ ప్రాంతంలోని దళిత, ఆదివాసి మహిళల మీద ఎక్కువగా ఉంది. ఉద్యోగాలు చేస్తున్న మహిళల్లో ఆదివాసీలు, దళితులు, ఓ.బి.సి.ల నుండి ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. ఓ.సి.ల నుండి తక్కువ మంది మహిళలు కార్మికులుగా ఉన్నారు. అయితే ఉద్యోగాలు కోల్పోతున్న వారిలో ఆదివాసీ, దళిత, ఓ.బి.సి. మహిళలు ఎక్కువ మంది ఉన్నారు. ఉపాధి కోల్పోయారు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో అన్ని సామాజిక వర్గాల్లో ఎక్కువ మంది మహిళలు పనులను కోల్పోయారు. పట్టణ ప్రాంతాల్లో మాత్రం ఓ.సి. మహిళలు ఈ విధానం వలన కొంత లాభాన్ని పొందగలిగారు. ముస్లిం మహిళా కార్మికుల శాతం చారిత్రాత్మకంగానే చాలా తక్కువ. కారణం వారు ఇంటి పనులకే పరిమితమై ఉన్నారు. దాంతోపాటు గృహ ఆధారిత పరిశ్రమల్లో ముస్లిం మహిళలు పని

చేస్తున్నారు. వీరు కూడా సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్నారు.

పద్ధతులు వచ్చే ఉద్యోగ అభివృద్ధి పెరిగింది. మరో వైపు దేశీయ పెట్టుబడిదారులు వారి

పట్టిక 1: సామాజిక తగతుల వారీగా మహిళలు పనిలో పాల్గొన్నవారి నిష్పత్తి (మధ్యతేదా)

గ్రామీణ ప్రాంతం	1999 2000	2011-12	1999-2000, 2011-12
ఎస్టీ	43.8	36.6	-7.2
ఎస్సీ	32.5	26.2	-6.3
ఓబీసీ	31.4	25.6	-5.8
ముస్లిమ్స్	16.1	15.3	-0.8
అగ్రకులాల ముస్లింలు మినహాయించి	24.6	21.3	-3.3
మొత్తం	29.7	24.8	-4.9
పట్టణ ప్రాంతం	1999 2000	2011-12	1999-2000, 2011-12
ఎస్టీ	20.4	19.6	-0.8
ఎస్సీ	18.5	17.3	-1.3
ఓబీసీ	16.8	16.5	-0.3
ముస్లిమ్స్	9.7	10.5	-0.7
అగ్రకులాల ముస్లింలు మినహాయించి	11.2	13.4	2.2
మొత్తం	13.9	14.7	0.8

మహిళలకు పనిచేసే హక్కు ఒక బహుముఖ సమస్య

నిరుద్యోగం, అర్హతలకు తగ్గ పని దొరక్క పోవటం, ఉద్యోగ అభివృద్ధి అనే సమస్యలు మహిళలు, పురుషులు కూడా ఎదుర్కొంటున్నారు. పెట్టుబడిదారీ ప్రవచనంలో ఈ నయాఉదారవాద పెట్టుబడిదారీ లక్షణాల వల్ల పైన చెప్పిన సమస్యలు మరింత ఎక్కువగా పెరిగాయి. ఈ విధానాల వల్ల ఎటువంటి దుష్ప్రభావాలు ఎదురయ్యాయంటే ఎ. విదేశీ వన్తవుల మీద ఉన్న ఆంక్షలను ఎత్తివేయటం వలన అవి మనదేశంలో ఉన్న మార్కెట్లను నింపటం వలన, దేశీయ పరిశ్రమల్లో వారికి ఉద్యోగం కోల్పోయే స్థితి వచ్చింది. స్థానిక ఉత్పత్తి ప్రక్రియ దెబ్బతిని, జీవన ప్రమాణాలు, ఆదాయాలు తగ్గాయి. బి. ప్రైవేటు, విదేశీ పెట్టుబడిని ఆహ్వానించటం వల్ల పారిశ్రామిక రంగంలో, వ్యవసాయ రంగంలో శ్రమసాంద్రత పద్ధతుల స్థానంలో మూలధన సాంద్రత

పెట్టుబడి ఉపసంహ రించుకోవటానికి, ఉద్యోగాలు తొలగించ టానికి అవకాశం దొరికింది.

సి. ఈ విధానాల వలన చిన్న పరిశ్రమలకు ఉండే రక్షణ చర్యలు తొలగించటం వల్ల ప్రస్తుతం మన దేశంలో చిన్న ఉత్పత్తిదారుల కొరత ఏర్పడింది.

డి. కార్మిక చట్టాల్లో మార్పుల వలన కార్మికులను తొలగించటం సులభతర మయినది.

ఈ ప్రభావాలే కాకుండా, గ్రామాల్లో పరిస్థితి దారుణంగా మారింది. గ్రామీణ ప్రాంతాలకు అందాల్సిన నిధులు తగ్గించటం, ఎరువులు, విత్తనాల సబ్సిడీలు ఎత్తివేయడం, ఎం.ఎన్.సి.లను వ్యవసాయ రంగంలోకి అనుమతించడం వలన వ్యవసాయ పనిముట్ల ధరలు పెరిగాయి. ప్రభుత్వరంగ బ్యాంకుల బ్రాంచీలను గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో మూసి వేయటం, పరపతి పద్ధతుల్లో మార్పులు, రైతులు సొంత విత్తనాలపై కాకుండా కొనుక్కునే విధానాలు

అమలు చేయటం, ప్రపంచ మార్కెట్లో వచ్చే మార్పులకు మన మార్కెట్స్ ఒడిదుడుకులకు లోనవటం, రైతులు, వాణిజ్య పంటలవైపు మరల్చటం, ప్రభుత్వం ధాన్య సేకరణను తగ్గించడం వంటి కారణాల వల్ల వ్యవసాయ రంగం సంక్షోభంలోకి కూరుకు పోతుంది. ఫలితంగా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో జీవన ప్రమాణాలు పడిపోయాయి. ఉపాధి హామీ పథకం కూడా తక్కువ మందికి మాత్రమే ఉపాధి చూపగలుగుతోంది. ఈ పథకంలో ఎక్కువ మంది మహిళా కార్మికులే పనిచేస్తున్నారు.

మహిళల్లో ఈ ఉద్యోగ సంక్షోభానికి ఆర్థిక విధానాలు, ఆర్థిక కోణంతోపాటు అనేక కారణాలు ఉన్నాయి. మహిళలపై హింస, లింగ, కుల వివక్షత దాడులు మొదలైన అంశాల మీద ఉద్యమాలు జరుగుతున్నాయి. అయితే ఆహార భద్రతపై, పని హక్కుపై కూడా ఉద్యమాలు జరగాలి. ఈ ఉద్యమాల వలన మహిళా శక్తి పెరిగే అవకాశం ఉంది. ఎవరైతే హింసకు వ్యతిరేకంగా పోరాడి బయటపడతారో, వారి తదుపరి డిమాండ్ ఉద్యోగాన్ని సంపాదించడం, ఆదాయాన్ని పొందడం.

సమాజంలో మహిళలు, సంప్రదాయాలను కాపాడటానికి, కుటుంబ సభ్యుల అవసరాలు తీర్చడానికి మాత్రమే పరిమితమై ఉండాలనే భావన ఉంది. ఈ క్రమంలో అనేక మంది మహిళా కార్మికులు, గృహధారిత పరిశ్రమల్లో అతి తక్కువ వేతనాలతో పని చేయడానికి సిద్ధపడ్తున్నారు. కుటుంబసభ్యుల అవసరాలు తీరుస్తూనే మరో వైపు సంపాదిస్తున్నారు. చాలాచోట్ల మహిళలకు ఉద్యోగం ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. కారణం సామాజిక కుటుంబ బంధనాలు. అతి తక్కువ వేతనాలు లభించే గృహధారిత పరిశ్రమల్లో కూడా మహిళలు పని దినాలు కోల్పోవడం అత్యంత బాధాకరం. ఫలితంగా ఎక్కువ గంటలు పని చెయ్యాల్సి వస్తోంది. పని ప్రదేశాల్లో అనారోగ్యకరంగా ఉండటం, అతి తక్కువ వేతనాలు, పని చేసినా వేతనాలు

ఇవ్వకపోవడం వంటి సమస్యలతో ఈ గృహధారిత కార్మికులు బాధపడుతున్నారు. వారికి ఎక్కువ పనిదినాలు కావాలి.

సంక్షోభంలో గృహధారిత కార్మికులు

2011-12 ఎన్.ఎస్.ఎస్.ఓ. సర్వే ప్రకారం 160 లక్షల మంది మహిళలు గృహధారిత కార్మికులుగా భారత దేశంలో ఉన్నారు. వారిలో 34 లక్షల మంది బీడీ కార్మికులు, 30 లక్షల మంది గార్మెంట్ పరిశ్రమల్లో, 26 లక్షల మంది చేనేత పరిశ్రమల్లో, 23 లక్షల మంది రిటైల్ రంగంలో పనిచేస్తున్నారు.

బీడీ, చేనేత రంగాలు అభివృద్ధి చెందుతున్నప్పటికీ మహిళలకు పనిదినాలు తగ్గుతున్నాయి. ఉదాహరణకు బీడీ రంగంలో ఉత్పత్తి తగ్గినప్పటికీ మహిళా కార్మికులు పెరిగారు. అంటే ఎక్కువ మంది కార్మికులు తక్కువ పని, తక్కువ వేతనాలు అనే సమస్యలతో బాధపడుతున్నారు. పని దినాలు తగ్గడం, కార్మికుల సంఖ్య పెరగటం వల్ల ఉన్న కార్మికులు అతి తక్కువ వేతనాలకు పనిచేయాల్సిస్తోంది. వేతనాలు మరింత పడిపోతున్నాయి.

మరో వైపు చేనేత రంగంలో 1995 - 2010 మధ్య 36 లక్షల మంది పరిశ్రమను వదిలివేస్తే, 9 లక్షల మహిళా కార్మికులు ఈ రంగంలో పెరిగారు. ఈ చేనేత రంగంలో భారతదేశంలో 57 శాతం మహిళా కార్మికులు ఉంటే ఉత్తర, తూర్పు భారతంలో 96 శాతం మంది మహిళా కార్మికులు ఉన్నారు. వీరిలో 57 శాతం మంది దారిద్ర్య రేఖకు దిగువన జీవిస్తున్నారు. 10 శాతం మంది అంత్యోదయ పథకంలో ఉన్నారు. వీరి ఆదాయాలు నెలకు రూ.2,500 కంటే తక్కువ. ఉత్తర భారత జార్ఖండ్, యూపీ, బీహార్, ఉత్తరాఖండ్ రాష్ట్రాల్లో చేనేత రంగంలో పని చేసే మహిళా కార్మికుల వేతనాలు నెలకు రూ.2 వేల కంటే తక్కువగా ఉన్నాయి. ఈ రంగంలో ప్రభుత్వ విధానాల వలన అంటే చేనేత రంగానికి సబ్సిడీలు తగ్గించటం, సహకార సంఘాలు దెబ్బ తినటం, కార్మికులకు అప్పుల భారం పెరగటం, ఈ రంగంలో ప్రైవేటు కంపెనీలు

మూతపడటం వంటి కారణాల వల్ల మహిళా కార్మికుల జీవన ప్రమాణాలు మరింత పడిపోతున్నాయి. ఈ రంగంలో మహిళా కార్మికుల ఆకలిచావులు పెరిగాయి. కొన్ని చోట్ల ఈ రంగంలో కేవలం మహిళా కార్మికుల ఆకలి చావులు పెరిగాయి. కొన్ని చోట్ల ఈ రంగంలో మహిళా కార్మికులే పూర్తికాలం పనిలో ఉన్నారు. కార్మికుల సంఖ్య తగ్గినప్పటికీ ఉత్పత్తి తగ్గలేదు. అంటే కార్మికుల పనిగంటలు పెరిగాయి. సంక్షోభానికి ముందు ఈ రంగంలో పనిని మహిళ, పురుష కార్మికులు పంచుకుని చేసేవారు. కానీ నేడు పూర్తి భారం మహిళా కార్మికులపై పడింది. ఇప్పటికీ కేరళ, హిమాచల్, ఉత్తర, తూర్పు రాష్ట్రాల్లో 35 శాతం కంటే ఎక్కువ మంది మహిళా కార్మికులు ఈ రంగంలో పనిచేస్తున్నారు. పురుషులు చేనేత రంగం నుండి దూరం అయిన తరువాత వారి స్థానాన్ని, బాధ్యతను మహిళా కార్మికులు తీసుకున్నారు. ఈ రంగంలో పనిభారం పెరగటం, ఆదాయాలు తగ్గటం అనేది ప్రధాన సమస్యగా ఉంది.

ప్రపంచ డిమాండ్ వల్ల గార్మెంట్ రంగంలో పని బాగా ఉంది అనే భావన ఉంది. కేవలం కొన్ని ప్రాంతాల్లో మాత్రమే కార్మికులు ప్రపంచస్థాయిలో గార్మెంట్ సంస్థల్లో పనిచేస్తున్నారు. మిగిలిన అన్నిచోట్ల అసంఘటిత రంగంలోనూ, స్థానిక తయారీ పరిశ్రమల్లో నాసిరకమైన బట్టలు తయారు చేసే పరిశ్రమల్లో, మార్కెట్లలో మహిళా కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు.

ఎన్.ఇ.జెడ్.లో ఉన్న గార్మెంట్ పరిశ్రమల్లో దక్షిణ భారతదేశంలో ఎక్కువ మంది మహిళా కార్మికులు పనిచేస్తున్నప్పటికీ ఉత్తర భారతంలో అటువంటి పరిస్థితి లేదు. ఈ రంగంలో పనిచేసే మహిళా కార్మికులు అభద్రతా భావంతో ఉన్నారు. ఉదా॥ ఈమధ్య బెంగళూరులో జరిగిన ఉద్యమాన్ని గమనిస్తే ఈ రంగంలో ఉన్న మహిళా కార్మికుల పరిస్థితి అర్థమవుతుంది. గార్మెంట్ రంగంలో గృహధారిత మహిళా కార్మికుల సంఖ్య 63.7 శాతం నుండి 85.5 శాతానికి 1999 - 2012 మధ్యలో పెరిగింది. అయితే ఈ

పెరుగుదల అన్ని చోట్లా ఒకే రకంగా లేదు. ఈ రంగంలో వేతనాలు తగ్గినప్పటికీ ఉద్యోగభద్రత లేనప్పటికీ వేరే పని దొరక్క మహిళా కార్మికులు అక్కడే పనిచేస్తున్నారు.

మహిళా కార్మికుల్లో గణనీయమైన పెరుగుదల

ఈ మధ్యకాలంలో ఒకవైపు మహిళలకు అవకాశాలు తగ్గుతున్నా, మరో వైపు అన్ని రంగాల్లో మహిళా కార్మికుల సేవలు ఏదోరకంగా పెరుగుతున్నాయి. ఇంకోవైపు మహిళా నాయకత్వం కూడా వివిధ రంగాల్లో పెరుగుతోంది. మన దేశంలో వట్టణ ప్రాంతాల్లో ఇంట్లో పనివారలు 28 లక్షల వరకు ఉన్నారు. వీరందరికీ ఒకేరకమైన యాజమాన్యం లేకపోయినప్పటికీ వీరికి సంబంధించి చిన్న సమస్య ఎదురైనప్పటికీ సమాజం నుండి స్పందన ఎక్కువగా ఉంది.

మరో వైపు 5 మిలియన్ల మంది మహిళలు 3 ప్రభుత్వ స్కీముల్లో పనిచేస్తున్నారు. ఐ.సి.డి.ఎస్.లో 25 లక్షల మంది, మధ్యాహ్న భోజన పథక కార్మికులుగా 22 లక్షల మంది, ఆశా కార్మికులుగా 9 లక్షల మంది పనిచేస్తున్నారు. వీరికి ఉద్యోగులనే గుర్తింపులేదు. గౌరవ వేతనాలు అనే పేరుతో కార్మికుల హక్కులు, ఉద్యోగ హక్కులు లేకపోయినప్పటికీ భవిష్యత్లోనైనా ఉద్యోగులుగా గుర్తిస్తారనే ఆశతో ఆయా పథకాల్లో మహిళలు పని చేస్తున్నారు. ప్రస్తుత మోడీ ప్రభుత్వ హయాంలో ఉద్యోగ భద్రత, వేతన చెల్లింపులు మరింత ప్రమాదంలో పడ్డాయి. ఈ ప్రభుత్వం నైపుణ్యం, అభివృద్ధి పేరుతో మహిళా కార్మికులను ఉద్యోగినులుగా గుర్తించ నిరాకరిస్తోంది. మహిళా ఉద్యమం

రైతులు, వ్యవసాయ కార్మికులు, జనాభా 2001-11 (లక్షల్లో)

వ్యవసాయ కార్మికులు (లక్షల్లో)

జనాభాలో వివిధ వర్గాలు 2001 2011 తేడా

మహిళా రైతులు	418.96	359.85	-59.11
పురుష రైతులు	854.16	827.06	-27.1
మహిళా వ్య.కార్మికులు	494.46	615.89	+121.11
పురుష వ్య.కార్మికులు	573.29	827.4	+254.11
రైతులు+వ్య.కార్మికులు	2340.87	2630.2	+289.33

వీరి సమస్యలపై పోరాటం చేస్తున్నా ఆ ఉద్యమంలో పనిభద్రత, కనీస వేతనాలు, మహిళల పనిహక్కు, రక్షణ వంటి డిమాండ్లకు ప్రాముఖ్యత పెంచాలి.

వ్యవసాయ రంగంలో

మహిళా కార్మికులతో నిండటం

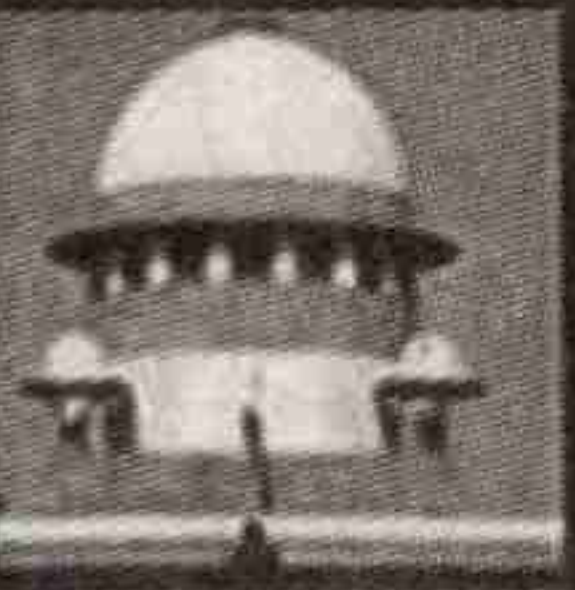
1990 ప్రాంతాల్లో కొన్ని అధ్యయనాల ప్రకారం వ్యవసాయరంగంలోని పురుషులు వేరే రంగాలకు మారటం వలన, మహిళలపై వ్యవసాయ రంగం భారం పడింది. ఇది నిజమేనని 2001 జనాభా లెక్కలు తెలియజేశాయి. ఎన్ఎస్ఎస్ఓ సర్వే ప్రకారం 1991లో 35 శాతంగా ఉన్న మహిళా కార్మి

కులు 2005 వచ్చే సరికి 39 శాతానికి పెరిగారు. అయితే 2011 నాటికి ఈ ధోరణిలో మార్పు వచ్చింది. వ్యవసాయ రంగంలో పనిచేసే మహిళలు 2 శాతం తగ్గారు. 2012 నాటికి 35 శాతానికి పడిపోయింది. ఏది ఏమైనప్పటికీ వ్యవసాయ రంగంలో పని చేస్తున్న మహిళల సంఖ్య పెరిగింది. ఈ మధ్యకాలంలో మహిళా రైతుల సంఖ్య పడిపోయింది. 90 లక్షల మంది వ్యవసాయ రంగం నుంచి వైదొలగారు. 2001లో 12.7 కోట్లు ఉన్న రైతులు 2011 నాటికి 11.8 కోట్లకు తగ్గారు. మరో వైపు వ్యవసాయ కార్మికులు పెరిగారు.

ఇందులో కూడా మహిళా రైతులు 59 లక్షలు తగ్గారు. దీంతో 33 శాతంగా ఉండాల్సిన మహిళా రైతులు 30 శాతానికి పడిపోయారు. అలాగే ఆశ్చర్యకరంగా

వ్యవసాయ కార్మికులు 46 శాతం నుండి 43 శాతానికి పడిపోయారు. అయితే సంఖ్య రీత్యా మాత్రం పెరుగుదల కనిపిస్తుంది. పురుష వ్యవసాయ కార్మికులు 2.5 కోట్ల వరకు పెరిగారు. పై సమాచారాన్ని అన్ని ప్రాంతాలకు ఒకే రకంగా వర్తింపజేయలేము. ఎందుకంటే మనదేశంలో అనేక రకాలైన సామాజిక పరిస్థితులు ఉన్నాయి. రైతుల నుండి వ్యవసాయేతర కార్మికులుగా మారడం సర్వసాధారణంగా కనిపిస్తుంది. దీనికి ప్రధాన కారణం సంక్షోభం. మిగిలిన రంగాలు అభివృద్ధి చెందకపోవడం నయా ఉదారవాద విధానాలు వ్యవసాయ సంక్షోభాన్ని తగ్గించలేకపోవడం. ఫలితంగా ఈ లింగపరమైన ఉద్యోగ వివక్షత సంక్షోభ కాలంలో కూడా కనిపిస్తుంది. ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో మహిళా ఉద్యమాన్ని మరింత బలోపేతం చేస్తూ మహిళా పనిహక్కు కోసం పోరాడాల్సిన అవసరం ఉంది. అదే మన కర్తవ్యం.

(అనువాదం: కుసుమ)

విదేశీ వ్యర్థాలను మన దేశంలో పారవేసేందుకు అనుమతి ఎలా ఇస్తారు..
ప్రజాదోష్యాన్ని పణంగా పెట్టి ధనార్జనా..?
(కేంద్ర ప్రభుత్వంపై సుప్రీం ఆగ్రహం)

స్వచ్ఛ భారత్ అంటే

మనదేశంలోని చెత్తను శుభ్రం చేయడం అనుకున్నాం..

ఇలా మన దేశం నెత్తిన

విదేశీ చెత్తను వేస్తారనుకోలేదు

మోడీ జి...

ప్రజలే సమిథులు

- ఆర్ లక్ష్మయ్య

మోటారు వాహన చట్టం సవరణ బిల్లు 2016కు సంబంధించి పార్లమెంటరీ స్థాయి సంఘం ఆరు నెలల అనంతరం తన ప్రతిపాదనలను ఫిబ్రవరి 8న కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సమర్పించింది. బిల్లులో ఉన్న ప్రధానాంశాలను ఆమోదించింది. పర్మిట్ల నరళీకరణ, వాహనాల రిజిస్ట్రేషన్కు అధికారాలు డీలర్లకే ఇవ్వడం, రవాణా రంగంలోకి అగ్రిగేటర్స్ పేరుతో బడా కార్పొరేట్లకు ప్రవేశం, జరిమానాలు-శిక్షలు భారీగా పెంపు వంటి ప్రతిపాదనలను అంగీకరించింది. దీనితో పాటు రోడ్డు ప్రమాదాల నివారణకు కొన్ని ఆమోద యోగ్యమైన ప్రతిపాదనలను పార్లమెంటరీ స్థాయి సంఘం ఇచ్చింది. పార్లమెంటులో ప్రభుత్వానికి పూర్తి మెజారిటీ ఉన్నందున ఈ తిరోగామి సవరణ బిల్లు ఆమోదానికి ప్రభుత్వం మార్గం సుగమం చేసుకుంది. అందుకే కేంద్ర రవాణా మంత్రి నితిన్ గడ్కరీ బడ్జెట్ సమావేశాల్లోనే ఈ బిల్లును ఆమోదింపజేస్తామని ప్రకటనలు చేశారు. బిల్లు చట్టం కాగానే సింగిల్ వాహనాల యజమానులు, డ్రైవర్లు రవాణా రంగం నుంచి వైదొలగి, ఈ రంగం పెద్ద కార్పొరేట్ శక్తుల పరమవుతుంది. రాష్ట్ర రవాణా రంగ సంస్థలన్నీ వాటికున్న ప్రత్యేక రక్షణ కోల్పోయి పోటీలో నిలదొక్కుకోలేక క్రమంగా మూసివడతాయి. డ్రైవర్ల తీవ్రమైన కొరత ఏర్పడుతుంది. ఫలితంగా రవాణా రంగం తీవ్రమైన సంక్షోభం ఎదుర్కోబోతున్నది. ప్రజలే దీనికి సమిథులు అవుతారు. ఈ ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోడానికి రోడ్డు రవాణా రంగ కార్మికులందరూ ఐక్యంగా పెద్ద పోరాటాలు నిర్వహించాలి. స్థాయి సంఘం రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల అధికారాలను కేంద్రానికి దఖలు పరిచే విషయంలో అంగీకారాన్ని తెలిపింది. 133వ పేరాలో అగ్రిగేటర్స్ను అనుమతించడం అనే అంశాన్ని ఆమోదించింది. చిన్న ఆపరేటర్ల రక్షణ కోసం కొన్ని చర్యలు తీసుకోవాలని చెప్పింది. ఇది తనను తినవద్దని

సింహాన్ని లేడికూన వేడుకొన్నట్లుంది. పెద్ద కంపెనీలను అనుమతించిన తరువాత చిన్న ఆపరేటర్లు బలికాక తప్పుదు. స్థాయి సంఘం తన నివేదికలోని 105, 107, 111, 116, 119, 124 పేరాల్లో పర్మిట్ విధానాల్లో నరళీకరణలను ఆమోదించి అభినందించింది. కానీ ఆచరణలో వాహనాలు పెరిగిపోవడానికే ఇది దారి తీస్తుంది. రాష్ట్ర రోడ్డు రవాణా సంస్థలకు ఇప్పటి వరకు ఉన్న చట్టంలోని రక్షణలు ఇకపై ఉండవు. కాంట్రాక్ట్ క్యారేజీ, స్టేట్ క్యారేజీ మధ్య ఉన్న ప్రత్యేకమైన తేడాను ఇక నుంచి తొలగించారు. ట్రాన్స్పోర్ట్ పర్మిట్ అనే పేరునే ప్రతిపాదించారు. ఇకపై ఆర్టీసీలు అనారోగ్యకరమైన పోటీని ఎదుర్కోవాలి. అంతిమంగా ఆర్టీసీల మూసివేతకే ఇది దారి తీస్తుంది. 165వ పేరాలో ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన డీలర్ల వాహనాలు రిజిస్ట్రేషన్ చేయాలనే అంశాన్ని ఆమోదించింది. పైగా డీలర్లు చట్ట వ్యతిరేక కార్యకలాపాలకు పాల్పడవచ్చంటూనే దీన్ని ఆమోదించింది. అదేవిధంగా ఆర్టీఓ ఆఫీసులను స్థాయి సంఘం నివేదికలో అవినీతికి అడ్డాయిగా పేర్కొన్నారు. ఈ విధంగా ప్రభుత్వ రవాణా కార్యకలాపాలను ఔట్ సోర్సింగ్ వరం చేయటానికి మార్గం ఏర్పరచింది. 183వ పేరాలో నాన్ మోటరైజ్డ్ వాహనాల గురించి ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలు ఆమోదించింది. అంటే జాతీయ రహదారులపైనా, మెట్రో నగరాలలో వీటిని అనుమతించరాదని నిర్ణయం. ఇది సైకిల్ రిక్లా వారిని, వీధి వర్తకుల జీవనభృతిని దెబ్బతీసే చర్య. సైకిలిస్ట్లు, పాదచారులు కూడా వేధింపులకు గురవుతారు. 306వ పేరాలో రోడ్డు రవాణా జరిమానాలను పెంచడాన్ని సమర్థించింది. ప్రతి సంవత్సరం జరిమానాలను 10 శాతం చొప్పున పెంచుకుంటూ పోవాలని ప్రతిపాదించింది.

స్థాయి సంఘం కొన్ని సానుకూల అంశాలను కూడా ప్రతిపాదించడం విశేషం.

వాటిలో 1) బిల్లులో ప్రతిపాదించిన ఓవర్ లోడ్కు జరిమానాను రూ.1,000 నుంచి రూ.200కు తగ్గించాలని ప్రతిపాదించింది (పేరా 282). 2) వాహనాల తయారీ సమయంలోనే వాహనాల వేగ పరిమితిని నిర్దేశించడం. 3) రోడ్డు ప్రమాదాల బాధితులకు ఇన్సూరెన్స్ చెల్లింపును రూ.5-10 లక్షలకు పరిమితం చేసే ప్రతిపాదనను విరమించాలని స్థాయి సంఘం కొన్ని సాధారణ ప్రతిపాదనలు చేసింది. వాటిలో ఎ) రోడ్డు భద్రతను విద్యలో పన్నెండో తరగతి వరకు తప్పనిసరి చేయాలి. బి) తెల్లవారు జామున 3 - 5 గంటల మధ్య భారీ వాహనాల రాకపోకలపై ఆంక్షలుండాల్సి. సి) 322, 324, 325 పేరాల్లో వివిధ రకాల వేగంతో వెళ్లే వాహనాల కోసం, ముఖ్యంగా జాతీయ రహదారులపై వెళ్లే వాహనాల కోసం ప్రత్యేక రోడ్ల విభజన (సెగ్రెగేషన్ ఆఫ్ రోడ్స్) ఉండాలని సంఘం ప్రతిపాదించింది. ఈ డిమాండ్లపై అఖిల భారత రోడ్ రవాణా కార్మిక సమాఖ్య ఎంతో కాలంగా ఆందోళన చేస్తోంది. ఏఐఆర్ టీడబ్ల్యుఎఫ్ ప్రతిపాదించిన విద్యలో రోడ్డు భద్రతా భాగం, వివిధ వేగాలతో వెళ్లే వాహనాలకు రోడ్డు సెగ్రెగేషన్ వంటి అంశాలను స్థాయి సంఘం ప్రతిపాదించడం ఏఐఆర్ టీ డబ్ల్యుఎఫ్ కృషికి విజయంగా భావించాలి. మొత్తంగా స్థాయి సంఘం ప్రభుత్వ ప్రతిపాదనలను, లక్ష్యాలను ఆమోదించింది. సింగిల్ వాహనాల డ్రైవర్లను తొలగించడం, ఆర్టీసీలను మరింత బలహీనం చేయటం, ప్రభుత్వ రవాణా విభాగాన్ని అంటే దాని పనులను ప్రయివేటీకరణ చేయటం, డ్రైవర్లకు భారీ జరిమానాలను విధించడం, ప్రజలపై తీవ్ర భారాలు వేయటం వంటి అంశాలన్నింటినీ ఆమోదించింది. ఈ బిల్లుకు వ్యతిరేకంగా రోడ్డు రవాణా రంగంలోని కార్మికులంతా ఐక్యంగా ఉద్యమించి దీన్ని తిప్పి కోట్టాలని ఏఐఆర్ టీడబ్ల్యుఎఫ్ రవాణా కార్మికులకు పిలుపునిస్తోంది.

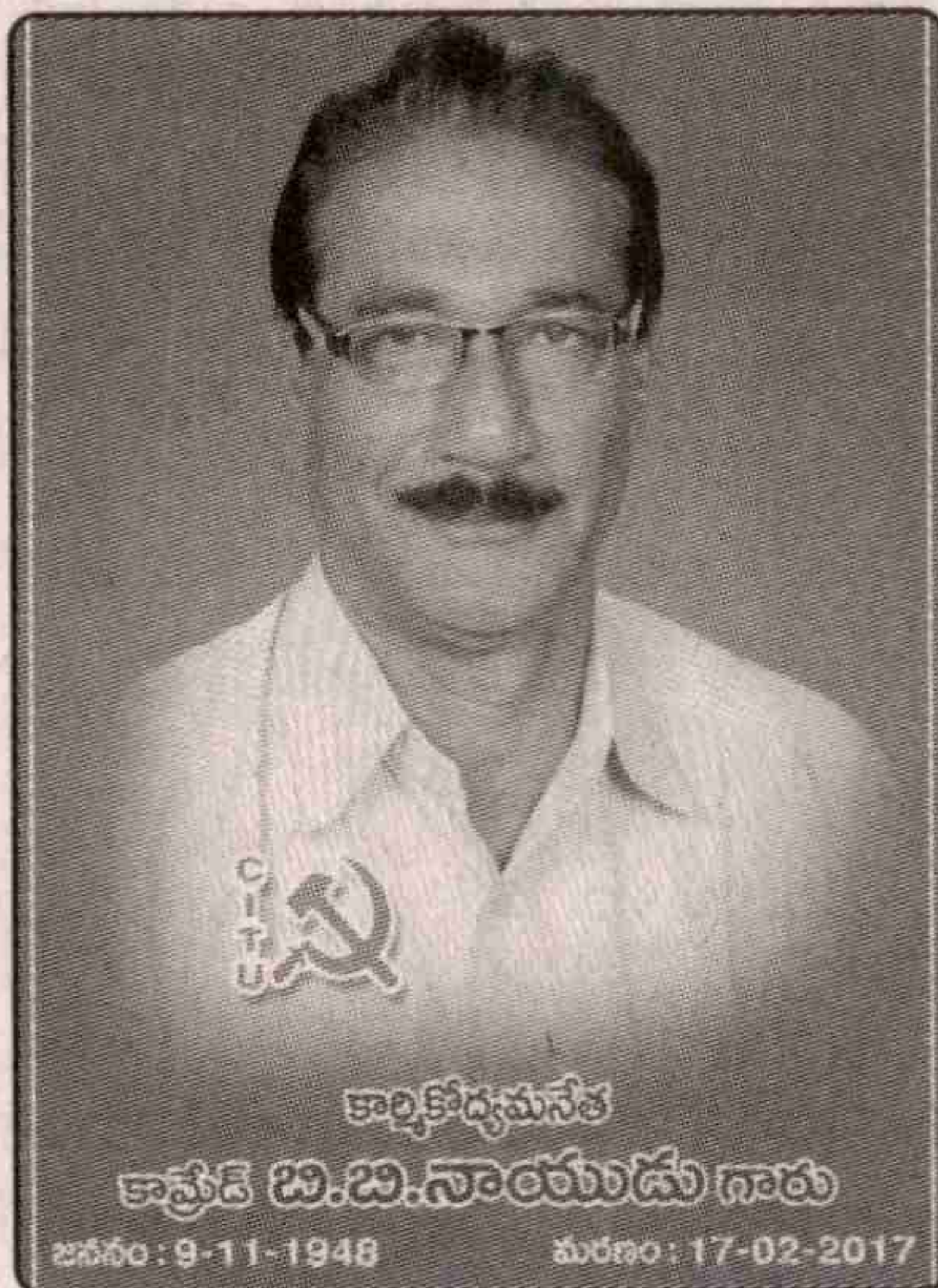

కార్మికోద్యమ నేత బి.బి.నాయుడికి జోహార్లు

కార్మిక హక్కుల సాధనలో అలుపెరగని సమరశీల పోరాటయోధుడు బి.బి.నాయుడు. 44 ఏళ్లపాటు కార్మికుల పక్షాన అవిశ్రాంతంగా పోరాడి, ఫిబ్రవరి 17న కన్నుమూశారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లా కార్మికోద్యమంలో మరో కలికి తురాయి అంతర్ధానమైంది. ఉద్యమ సహచరులను, కార్మికులను ఎప్పుడూ నవ్వుతూ పలకరించే నాయుడు నవ్వుతూనే అంతిమ వీడ్కోలు అందుకున్నారు. నలుమూలల నుంచి వచ్చిన వివిధ సంఘాల కార్మికులు, పార్టీ కార్యకర్తలు అశ్రునయనాలతో ఆయనకు కడసారి వీడ్కోలు పలికారు.

బి.బి.నాయుడు శ్రీకాకుళం జిల్లా టెక్నాలి మండలం అయోధ్యాపురంలో 1948లో మధ్యతరగతి కుటుంబంలో జన్మించారు. రాజమహేంద్రవరంలోని ఆంధ్రా పేపర్ మిల్లులో 1971లో సాధారణ ట్రైనీ కార్మికుడిగా చేరారు. పేపరు మిల్లులో పనిచేస్తున్న ఇద్దరు ఒడిశా కార్మికులు నాయుడిని సిఐటియు వైపు నడిపించారు. ఈ నేపథ్యంలో నాయుడు కార్మిక విద్య పథకం కింద హైదరాబాద్ లో కార్మిక చట్టాల మెళకువలపై శిక్షణ పొందారు. ఆ నాటికి సిఐటియు రాష్ట్ర నాయకులు ప్రముఖుల్లో ఒకరు జి.ఎస్. బాలాజీదాస్. ఆయన ఏపి పేపర్ మిల్లు సిఐటియు అనుబంధ స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ యూనియన్ గౌరవాధ్యక్షులుగా ఉండేవారు. పేపరుమిల్లులో సిఐటియు నాయకులుగా ఉన్న శంకర్ నాయక్, రాఘవేంద్ర నాయుడిని 1973లో సిఐటియులోకి తీసుకొచ్చారు. 1973లో పేపరుమిల్లులో ఒక ఆందోళన సందర్భంగా సిఐటియు నాయకులు ఎవ్వరూ అందుబాటులో లేని స్థాయిలో సాధారణ కార్యకర్తగా ఉన్న నాయుడు వేదిక ఎక్కి యాజమాన్య వైఖరిని

ఎండగడుతూ చేసిన ఉపన్యాసం కార్మికుల మన్ననలు పొందింది. నాటి నుంచి చనిపోయే వరకు పేపరు మిల్లులో తిరుగులేని నాయకుడిగా కొనసాగారు.

ప్రజాతంత్ర ఉద్యమం దిశగా...

1975వ సంవత్సరం ప్రారంభంలో మార్క్సిస్టు పార్టీ సభ్యత్వం తీసుకున్న నాయుడు, 1975 జూన్ 25 రాత్రి ప్రకటించిన ఎమర్జెన్సీకి వ్యతిరేకంగా పలు కార్యక్రమాల్లో పోలిన వెంకటేశ్వరరావుతో కలిసి చురుగ్గా పాల్గొన్నారు. డివైఎఫ్ఐ జిల్లా అధ్యక్షుడిగా పనిచేశారు. అంచెలంచెలుగా సీపీఎం రాజమహేంద్రవరం నగర కమిటీ సభ్యునిగా, కార్యదర్శివర్గ సభ్యునిగా, జిల్లా కమిటీ సభ్యునిగా చనిపోయే వరకు బాధ్యతల్లో కొనసాగారు. మార్క్సిస్టు పార్టీ సిద్ధాంత వెలుగులో నిబద్ధతతో, క్రమశిక్షణతో పనిచేశారు.

సమరశీల కార్యక్రమానికి,
ఐక్య ఉద్యమాలకు ప్రతీక

సంఘటిత రంగంలో పోరాటాల్ని సమరశీలంగా నిర్వహించడంలో కార్మిక హక్కుల సాధనలో యాజమాన్యాన్ని చిత్తు

చేసే ఎత్తుగడలను రూపొందించడంలో, పరిశ్రమల్లోని అన్ని సంఘాలను ఐక్యం చేసి, ఆందోళనలు నిర్వహించడంలో నాయుడికి ప్రత్యేక శ్రేణి ఉంది. జిల్లాలో ఓఎన్ జీసీ యూనియన్ ఏర్పాటులో, హక్కుల సాధనలో ఆయన ప్రత్యేక పాత్ర వహించారు.

జిల్లాలో, ప్రత్యేకంగా రాజ మహేంద్రవరం నగర పరిసరాలలో పరిశ్రమల్లో పోరాటాలకు బాసటగా నిలిచారు. రాష్ట్రంలోని సిఐటియు రాష్ట్ర కేంద్రం డైరెక్షన్ మేరకు రాయలసీమ, భద్రాచలం పేపరుమిల్లులు, సిరిపూరు కాగజ్ నగర్ పేపరుమిల్లు తదితర పరిశ్రమలకు వెళ్లి తోడ్పాటును ఇచ్చిన సందర్భాలు అనేకం. సంఘటిత రంగంలో పెద్ద పరిశ్రమల నుంచి చిన్న పరిశ్రమల వరకు హక్కులు సాధించే దిశలో ఒప్పందాలు చేయడంలో దిట్ట బి.బి. నాయుడు. సంఘటితరంగంలో కార్యకర్తల కొరత ఉన్న నేటి తరుణంలో నాయుడు మృతి తీర్పులేనిది.

40 సంవత్సరాల అనుబంధం...

జిల్లా కార్మికోద్యమంలో, ప్రజాతంత్ర ఉద్యమంలో బి.బి.నాయుడు, పోలిన వెంకటేశ్వరరావు, టి.ఎస్. ప్రకాష్ లది 40 ఏళ్ల ఉద్యమ అనుబంధం. అనేక అనుభవాలు... ఆటుపోట్లు... ఒడిదుడుకులను అధిగమించి, నిర్మాణ ఐక్యతకు నిలపటంలో కలిసి పనిచేసిన ముగ్గురిలో నాయుడు శాశ్వతంగా దూరం కావడం బాధాకరమే. చనిపోయే వరకు పీడిత ప్రజల విముక్తి కోసం చేతపట్టిన జెండాను నమన్నతంగా నిలబెట్టిన వారే ధన్యజీవులు... రెడ్ సెల్యూట్ టు బి.బి.నాయుడు.

- టిఎస్.ప్రకాష్

మెడికల్ రిప్స్ సమ్మె

ఆరోగ్య సమస్యలపై అన్ని రంగాల వారిని, ప్రతి పౌరుడు తమ న్యాయమైన కోర్కెలను సాధించుటలో భాగస్వాములు కావాలని యూనియన్ విన్నపించింది.

1. మందులు, మందుల తయారీ ధరను బట్టి అమ్మకం ధరను నియంత్రించాలి.

2. మందులు, మందుల పరికరాలపై ...సుంకం, వాణిజ్య పన్ను, జీఎస్టీ మొదలగు పన్నులు ఉండకూడదు.

3. మందుల రంగంలో బహుళజాతి సంస్థల పెట్టుబడులను అదుపు చెయ్యాలి.

4. ఆన్లైన్లో మందుల అమ్మకాలను అరికట్టాలి.

6. పారిశ్రామిక త్రిసభ్య కమిటీని ఏర్పరచి

సేల్స్ ప్రమోషన్ ఉద్యోగుల సమస్యలను పరిష్కరించాలి.

7. సేల్స్ ప్రమోషన్స్ ఉద్యోగులను అత్యంత నైపుణ్యం కలిగిన కార్మికులుగా గుర్తించి చట్టబద్ధమైన పని గంటలు అమలు చేయాలి.

ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా జిల్లాలో ఉన్న మెడికల్ రిప్స్ పొగతోట నుండి కలెక్టర్ ఆఫీస్ వరకు ర్యాలీగా వెళ్లి కలెక్టర్ ద్వారా ప్రధాన మంత్రికి వినతి పత్రం పంపించాము.

ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా జిల్లాలో ఉన్న మెడికల్ రిప్స్ జిల్లా నాయకులూ జె.జనార్ధన్, జి.కృష్ణారెడ్డి, ఏ.హరికృష్ణ, లక్ష్మీ నారాయణ, కె.మధు, ఎల్.సురేష్ మరియు సిఐటియు జిల్లా నాయకులూ మోహనరావు, నగేష్ జిల్లా వ్యాప్తంగా ఉన్న మెడికల్ రిప్స్ పాల్గొన్నారు.

డి.పి.ఓ.ఆఫీసును ముట్టడించిన గ్రామపంచాయితీ కార్మికులు

గ్రామపంచాయితీ కార్మికులకు కనీస వేతనం జీ.ఓ.ఎం.ఎస్ 151 ప్రకారం కనీస వేతనం 12 వేల రూపాయలు ఇవ్వాలని, గుర్తింపుకార్డులు, పి.ఎఫ్, ఇ.ఎన్.ఐ. అమలు చేయాలని జిల్లా నలుమూలల నుండి వచ్చిన గ్రామపంచాయితీ కార్మికులు ఉదయం 11

గంటల నుండి డి.పి.ఓ ఆఫీసు ముట్టడించారు. ఈ ముట్టడిని ఉద్దేశించి సి.ఐ.టి.యు. జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి పి.ఎస్. రాధాకృష్ణ మాట్లాడుతూ గ్రామపంచాయితీల్లో కీలకంగా పనిచేసే కార్మికులతో వెట్టిచాకిరీ చేయించు కుంటున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం

చేశారు. జిల్లాలో అనేక పంచాయితీలలో నెలల తరబడి వేతనాలు బకాయిలు ఉన్నాయి. యూనియన్ జిల్లా అధ్యక్షులు జి.రామాంజనేయులు మాట్లాడుతూ చిత్తూరు జిల్లాలో అధికారులు నిర్లక్ష్యం వహిస్తున్నారని తెలిపారు.

ఫలించిన రైస్ మిల్లు పోరాటం

మందస (శ్రీకాకుళం జిల్లా): వేతన ఒప్పందాన్ని అమలు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ సిఐటియు ఆధ్వర్యం 31 రోజులుగా రైస్ మిల్లు కార్మికులు సాగించిన పోరాటం ఫలించింది. మందస మండల కేంద్రంలోని సిద్దూరు రైస్ మిల్లు ఆవరణలో సిఐటియు నాయకులు, రైస్ మిల్లు యాజమాన్య ప్రతినిధుల మధ్య జరిగిన చర్చలు సఫలమయ్యాయి. ప్రతి కార్మికునికి నెలకు 40 కిలోల బియ్యాన్ని 35 శాతం సబ్సిడీపై అందిస్తామని, 35 శాతం వేతనాన్ని పెంచుతామని, రూ.3,350 బోనస్ ఇస్తామని, పిఎఫ్, ఇఎన్ఐ చెల్లిస్తామని, హౌస్ కీపింగ్ కార్మికులకు ప్రస్తుత వేతనంపై రూ.60 పెంచుతామని యాజమాన్యాలు అంగీకరించాయి. దీంతో కార్మికులు సమ్మె విరమించారు. పోరాడి విజయం సాధించిన కార్మికులను సిఐటియు జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి డి.గోవింద రావు, డివిజన్ అధ్యక్ష, కార్యదర్శుల కేశవరావు, ఎన్.గణపతి అభినందించారు.

అంతర్జాతీయ

మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలతో...

సి.హెచ్.విజయ జ్యోతి కుమారి (B.S.C, B.E.D, M.A)

తహసీల్దార్

నరసరావుపేట (మం)

గుంటూరు జిల్లా

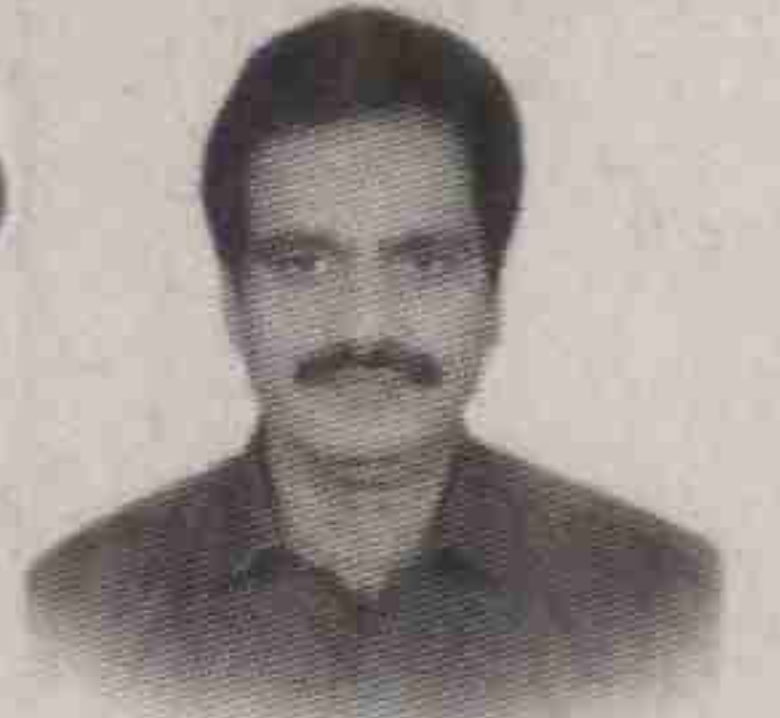
అంతర్జాతీయ

మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలతో...

మనం చదువుకున్న బడి

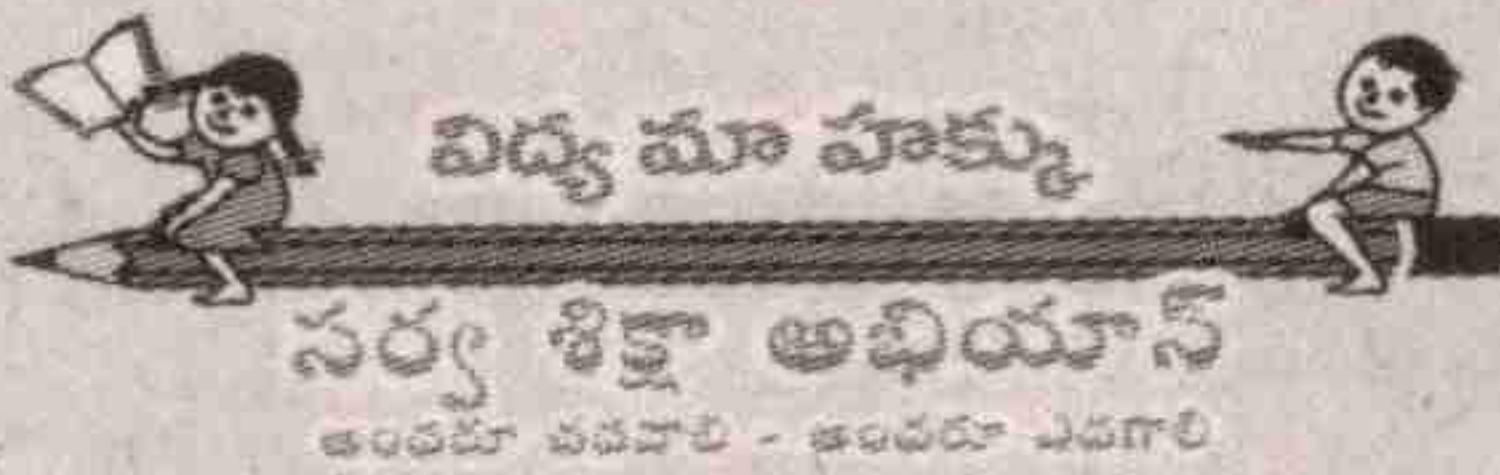
అమ్మ ఒడిలాంటిది

బడి రుణం తీర్చుకుందాం!

ముందు మనం స్వందిద్దాం

ఇతరులకూ స్ఫూర్తినిద్దాం

విద్య మా హక్కు
సర్వ శిక్షా అభియాన్
ఇందూ వనపర్తి - ఇందూ ఎడూరి

SSA Toll Free No.
1800 425 6358
www.possawg.com

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా

అంతర్జాతీయ

మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలతో..

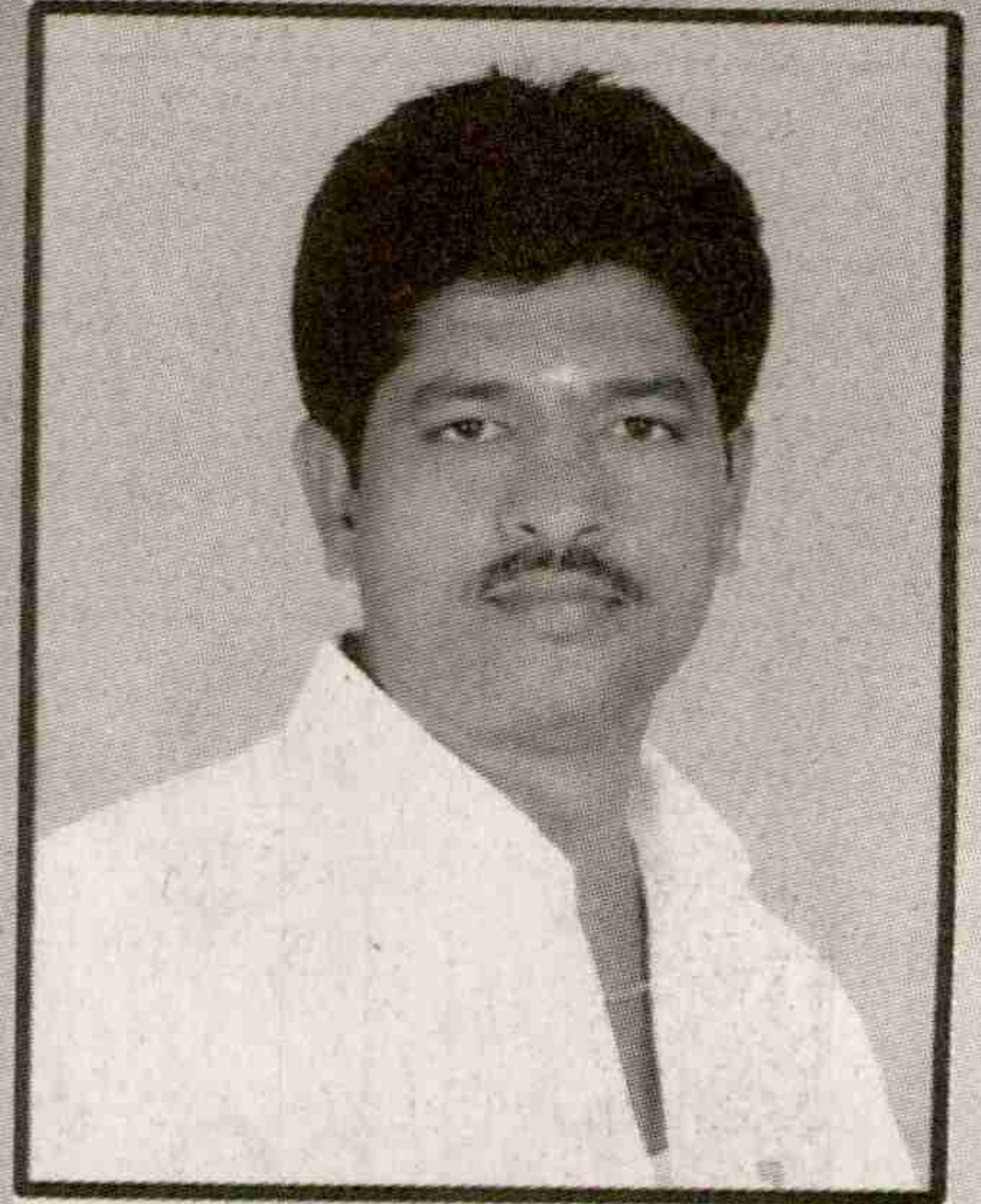

మంజుల అంజిని కుమారి

సర్పంచ్

సంతగుడిపాడు, రొంపిచర్ల (మం)

గుంటూరు జిల్లా.

మంజుల

ఆంజనేయులు

వేంకటేశ్వరస్వామి వారి దేవస్థానం

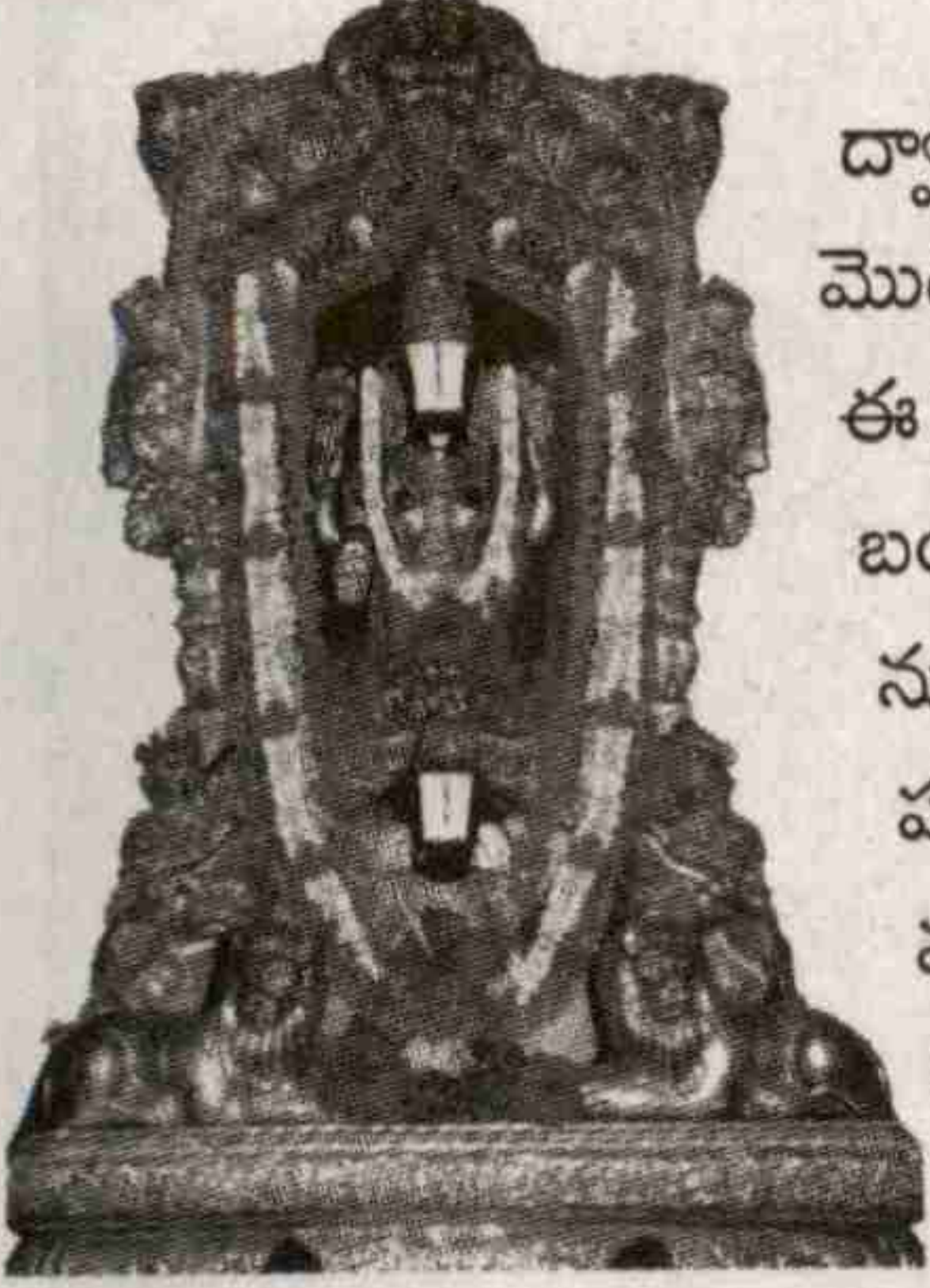
ద్వారకా తిరుమల (చిన్న తిరుపతి) పశ్చిమగోదావరి జిల్లా - 5344226

ఫోన్: విచారణ: 08829-271427, దేవస్థానం: 08829-271469

కార్యనిర్వహణాధికారి: 08829-271436, ఫ్యాక్స్: 271766

website : www.dwarakatirumala.org, email : eo_dwaratirumala@yahoo.co.in

శ్రీ స్వామివారి విమానగోపుర స్వర్ణమయ పథకం

ద్వారకా తిరుమల క్షేత్రం పురాణ ప్రసిద్ధమైన త్రేతాయుగం నుండి దశరథ మహారాజు. శ్రీరామచంద్రమూర్తి మొదలగు పురాణ పురుషులచే ఆరాధించబడిన పురాతన క్షేత్రం. ద్వారకా మహర్షి తపఃప్రభావ ప్రకటితమయిన ఈ క్షేత్రమే చిన్న తిరుపతి. అట్టి ఈ క్షేత్రంలోని శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారి ఆలయ విమానము (గుడి గోపురము)నకు బంగారు తాపడం చేయించాలని శుభసంకల్పం చేయడం జరిగింది. శ్రీ స్వామివారి దర్శనం కానివారు దూరం నుండి స్వామివారి శిఖరాన్ని దర్శించుకుంటే స్వామివారిని దర్శించిన పుణ్యం కలుగుతుందని శాస్త్రవచనం. అట్టి పవిత్రమైన శ్రీ ద్వారకా తిరుమలేశుని విమాన గోపురానికి బంగారు తాపడం చేయడానికి దాతల నుండి ధన, వస్తు రూపేణ విరాళాలు సేకరించడం జరుగుతుంది. దాతలు రూ.1116/- ఆపై చెల్లించి చరిత్రలో శాశ్వతంగా నిలబడి ఉండే ఈ బృహత్ కార్యక్రమంలో పాలుపంచుకుంటారని కోరుచున్నాము. విరాళాలు కార్యనిర్వహణాధికారి, శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి దేవస్థానం, ద్వారకా తిరుమల, ప||గో||జిల్లా పేరున పంపవచ్చు.

గోసంరక్షణ పథకం

గోవులయందు సర్వదేవతలు కొలువై యున్నారు గోపూజ, గోప్రదక్షిణ చేయండి. సమస్త శుభ ఫలితాలను పొందండి. రూ.1116/- ఆపైన విరాళాలు చెల్లించగలరు దాతలు శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి దేవస్థానం.

శాశ్వత అన్నదాన పథకం ట్రస్ట్

1. మహాఅన్నదాత : రూ.3,65,000/-, ఆపైన
2. మహారాజ పోషకులు : రూ.1,00,000/- మరియు
3. రాజపోషకులు : రూ.50,000/- నుండి రూ.1,00,000/- లోపు
4. పోషకులు : రూ.10,000/- రూ.50,000/- లోపు
5. దాతలు : రూ.10,000/-లోపు చెల్లించువారు ఆలయప్రాంగణములోని అన్నదాన భవనంలో ఉదయం 10 గంటల నుండి సాయంత్రం 4 గంటలలోపు కార్యాలయంలో సంప్రదించాలి.

పై రెండు పథకాలకు విరాళాలు ఇచ్చు దాతలకు ఇన్కమ్ ట్యాక్స్ యాక్ట్లోని సెక్షన్ 80(బి) కింద మినహాయింపు కలదు

శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారి ప్రాణదాన ట్రస్ట్

దేవస్థానం ఆధ్వర్యంలో కుల, మత, వర్ణ, వర్గ, విభేదాలు లేకుండా ఉచితంగా వైద్య సేవలు అందించడానికి సంజీవిని ట్రస్టు నెలకొల్పబడినది. క్యాన్సర్, గుండె, మెదడు, మూత్రపిండాలు మొదలగు వ్యాధులతో బాధపడుచూ ఖరీదైన వైద్యం చేయించుకోలేని వారికి, స్వామివారిని దర్శించిన భక్తులకు వైద్యసేవలు అందించడం ట్రస్ట్ ప్రధాన లక్ష్యం. దాతలు తమ విరాళములను కార్యనిర్వహణాధికారి, శ్రీ వేంకటేశ్వరదేవస్థానం (చిన్న తిరుపతి) లేదా ప్రాణదాన ట్రస్ట్ పేరున ద్వారకా తిరుమలలో చెల్లు విధంగా బ్యాంకు/డి.డి/చెక్కు/యం.ఓ. ద్వారా పంపవచ్చు. పూర్తి వివరములకు దేవస్థానం కార్యాలయంలో సంప్రదించగలరు.

గమనిక : శ్రీ స్వామివారి వైశాఖ మాస తిరు కళ్యాణ మహోత్సవములు ది. 05.05.2017 నుండి ది.12.05.2017

కళ్యాణము : 09.05.2017 రాత్రి 9 గం||లకు, రథోత్సవము ది.10.05.2017 రాత్రి 7 గంటల నుండి

ఎస్.వి.సుధాకరరావు

అధ్యక్షులు, వ్యవస్థాపక ధర్మకర్త

ఎస్.వి.పి.జి.గోపాలరావు

వ్యవస్థాపక ధర్మకర్త

వేండ్ర త్రినాధరావు

కార్యనిర్వహణాధికారి,

సంయుక్త కమిషనరీ

అంకుశం

- శిరంశెట్టి కాంతారావు

నమయం ఉదయం తొమ్మిది గంటలు.

పాల్వంచ పెర్టిలైజర్స్ కంపెనీ సైరన్ “కార్మికులారా! రండహా” అన్నట్టు మోగింది.

జనరల్ షిఫ్ట్ వాళ్లంతా రకరకాల వాహనాలమీద వస్తున్నారు.

సరిగ్గా అప్పుడే...

“గిరిజన కార్మికుడికి న్యాయం చెయ్యాలి”

“వెంటనే ఆఫీస్ కి ట్రాన్స్ ఫర్ చెయ్యాలి”

కంపెనీ మెయిన్ గేట్ దగ్గర్లో ఉన్న కొమరంభీమ్ విగ్రహం ముందు రోడ్డుకు అడ్డంగా నిల్చున్న కొంత మంది చేస్తున్న నినాదాలతో ఒక్కసారిగా ఆ పరిసరాలు హోరెత్తిపోయాయి.

దాంతో ఉలిక్కిపడిన సెక్యూరిటీ సిబ్బంది వరుగున వచ్చి వాళ్లను చుట్టుముట్టారు.

డ్యూటీకి వెళుతున్న వాళ్లంతా ఆగిపోయి “పిట్టన్న విషయంలోనే కావచ్చు!” అనుకోసాగారు.

“అంగవికలుడైన గిరిజనకార్మికుడికి వెంటనే న్యాయం చేయాలి” అనుకుంటూ ఉన్నవాళ్లకు తోడుగా మరికొంత మంది గిరిజనులు చేరవచ్చారు.

అంతమంది గిరిజనులక్కడ గుమిగూడడం చూసిన కార్మికులు దగ్గరికొచ్చి “ఏం జరిగింది” అంటూ పిట్టన్ననే అడిగారు.

అసలు జరిగిందేమిటో నలుగురికి తెలియడమే మంచిదనుకున్న పిట్టన్న తన చుట్టూముగి ఉన్న తోటి కార్మికులవంక చూస్తూ చెప్పడం మొదలుపెట్టాడు.

పిట్టన్న వాళ్లకున్న ఇరవై ఎకరాల

భూమి పెర్టిలైజర్స్ కంపెనీలో కలిసిపోయింది.

భూములు కోల్పోయిన వాళ్లందరికీ కంపెనీలో ఇంటికో ఉద్యోగం ఇస్తామని చెప్పిన సర్కార్ ఆ తరువాత మాటతప్పింది.

పదోతరగతి వరకు చదువుకున్న పిట్టన్న చేతులు ముడుచుకుని కూర్చోకుండా భూములు కోల్పోయిన వాళ్లందరినీ కూడేసి రకరకాలుగా ఆందోళనలు చేశాడు.

ఆ ఆందోళనల ఫలితంగా దిగివచ్చిన పెర్టిలైజర్స్ కంపెనీ యాజమాన్యం భూములు కోల్పోయిన వాళ్లందరికీ ఉద్యోగాలిచ్చింది.

పోరాడి ఉద్యోగం సంపాదించుకున్న పిట్టన్న, ఉద్యోగం చేసుకుంటూనే ప్రైవేట్ గా డిగ్రీ చదివాడు. తోటి గిరిజన కార్మికుల నంక్షేమం కోసం యాజమాన్యంతో రాజీలేకుండా పోరాడుతున్నాడు.

పిట్టన్న కారణంగానే గిరిజన కార్మికులెవ్వరూ తమ దగ్గరికి రావడంలేదన్న మిగతా యూనియన్ల నాయకులకు ద్వేషాన్ని రగిలించింది.

ఎక్కడ వీలైతే అక్కడ పిట్టన్నను తొక్కివడెయ్యడానికి వాళ్లంతా కాచుకూర్చున్నారు.

కాలప్రవాహంలో మరో ఏడువందల ఇరవైరోజులు కొట్టుకుపోయాయి.

ఈ మధ్యకాలంలో పిట్టన్న పేరు గిరిజన కార్మికులతోపాటు గిరిజనేతర కార్మికుల్లో కూడా చొచ్చుకుపోయింది. మిగతా యూనియన్ల నాయకులకు అది మరింత కోపాన్ని తెప్పించింది.

ఇక లాభంలేదనుకున్న ఆ ఇతర యూనియన్ల నాయకులంతా ఓరోజు సమావేశమై పిట్టన్నను మట్టుపెట్టడానికి పథకం వేశారు.

ఓ రోజు ఉదయం ఐదుగంటలకు

పిట్టన్న బైక్ మీద ఫస్ట్ షిఫ్ట్ డ్యూటీకి వెళు తున్నాడు.

బైక్ భగత్ సింగ్ సెంటర్ నుండి కుడివక్కకు తిరిగి కంపెనీ వైపునకు పోతోంది.

అదే సమయంలో కంపెనీ వైపు నుండి వేగంగా వస్తున్న టిప్పర్ బైక్ ను గుద్దేసి ఆగకుండా వెళ్లిపోయింది.

టిప్పర్ తగలడంతోనే బైక్ మీద నుండి బంతిమాదిరిగా గాల్లోకిలేచిన పిట్టన్న అంతదూరాన నడిరోడ్డుమీద పడి సృహ కోల్పోయాడు. సరిగ్గా అదే సమయంలో కంపెనీ వైపు నుండి వచ్చిన ఇంకో టిప్పర్ పిట్టన్న ఎడమకాలును నుజ్జునుజ్జుగా తొక్కుకుంటూ వెళ్లిపోయింది. ఈ మొత్తం వ్యవహారం ఐదే ఐదునిమిషాల్లో ముగిసిపోయింది.

మరో పదినిమిషాలు, పావుగంట తరువాత డ్యూటీకి వస్తున్న కార్మికులు రక్తం మడుగులో పడివున్న పిట్టన్నను గుర్తించి వెంటనే కంపెనీ అంబులెన్స్ కి ఫోన్ చేశారు.

ఆగమేఘాల మీద వచ్చిన అంబులెన్స్ పిట్టన్నను ఎక్కించుకొని కొత్తగూడెం తీసుకెళ్లింది. అంబులెన్స్ లో నుండి అతన్ని దించకముందే “ఈ కేస్ మేం తీసుకోకూడదు మీరు వెంటనే గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ కి తీసుకుపోండి!” అంటూ గేట్ లో నుండే వెనక్కి పంపించారు ప్రైవేట్ హాస్పిటల్ వాళ్లు.

గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ లో ఫార్మాలిటీస్ అన్నీ పూర్తై అడ్మిట్ చేసుకునేసరికి రెండు గంటలు పట్టింది. ఆ తరువాత మరో గంటకు వచ్చిన సంబంధిత డాక్టర్ “ఈ కేస్ ఇక్కడ లాభంలేదు వెంటనే ఖమ్మంగానీ, హైదరాబాద్ గానీ తీసుకుపోండి. ఆలస్యం చేస్తే బాడీమొత్తం పాయిజన్ అవుతుంది. దాంతో అసలు ప్రాణానికే ముప్పురావచ్చు” అంటూ చేతులు దులిపేసుకున్నాడు.

ఇంతలో పిట్టన్న భార్య, అన్నదమ్ములు రెండు ఆటోలు వేసుకుని కొత్తగూడెం హాస్పిటల్ దగ్గరికి చేరుకున్నారు.

అటునుంచి అటే ఖమ్మం బయలు దేరుదామనుకుంటే “కంపెనీ అంబులెన్స్ ఖమ్మందాకా రావడానికి పర్మిషన్ లేదు. మీరేదైనా ప్రైవేట్ అంబులెన్స్ మాట్లాడుకొని వెళ్లడమే” అంటూ అంబులెన్స్ సిబ్బంది చేతులెత్తేశారు.

దాంతో చేసేదేంలేక అప్పటికప్పుడు ప్రైవేట్ అంబులెన్స్ మాట్లాడిన తోటి కార్మికులు, తాము ఆగిపోయి కుటుంబ సభ్యులను ఎక్కించి ఖమ్మం మమత హాస్పిటల్ కి పంపించారు.

పిట్టన్నను చూసిన వెంటనే “మేం ఫస్ట్ ఎయిడ్ చేసి పంపిస్తాంగానీ మీరు వెంటనే హైదరాబాద్ నిమ్స్ కి తీసుకుపోతే మంచిది” అంటూనే ఫస్ట్ ఎయిడ్ మొదలు పెట్టారు మమత హాస్పిటల్ డాక్టర్లు.

గంట తరువాత అదే ప్రైవేట్ అంబులెన్స్ లో పిట్టన్నను ఎక్కించుకున్న కుటుంబ సభ్యులు నాలుగు గంటల్లో హైదరాబాద్ నిమ్స్ లో చేర్పించారు.

పిట్టన్నను చూడంతోనే “వెంటనే ఆపరేషన్ చేసి కాలుతీసెయ్యాలి లేకుంటే ప్రాణానికే ప్రమాదం” అంటూ కొత్తగూడెం డాక్టర్లు చెప్పిన విషయాన్నే నిమ్స్ డాక్టర్లు కూడా ఖాయం చేశారు.

ఆ మాటలను విన్న కుటుంబ సభ్యులు ఏ నిర్ణయం తీసుకోవాలో అర్థంకాక కొట్టుమిట్టాడసాగారు.

వాళ్ల పరిస్థితిని గమనించిన పిట్టన్న “ఇంక ఆలస్యం అనవసరం ఆపరేషన్ కానివ్వండి సార్!” అంటూ ధైర్యంగా తన అంగీకారాన్ని తెలియజేశాడు.

పేషెంట్ అంగీకారాన్ని తీసుకున్న డాక్టర్లు చకచకా ఆపరేషన్ కు ఏర్పాట్లు చేశారు.

ఐదుగంటల ఆపరేషన్ తరువాత పిట్టన్నకాలు, మోకాలు పైకి తీసేశారు.

ఇరవై రోజుల తరువాత హాస్పిటల్ నుండి డిస్చార్జ్ తీసుకుని ఇల్లు చేరాడు పిట్టన్న.

లాస్ ఆఫ్ పే మీద రెండునెల్లు సిక్ లీవ్ తీసుకుని ఇంట్లో ఉన్న పిట్టన్న మరోసారి హైదరాబాద్ హాస్పిటల్ కి వెళ్లి చెక్ చేయించుకున్నాడు. చెక్ చేసిన డాక్టర్లు ఫిట్ సర్టిఫికేట్ ఇచ్చారు.

డ్యూటీలో జాయిన్ అవుదామని ఫిట్ సర్టిఫికేట్ తీసుకుని వాకర్ తోనే కంపెనీకి వెళ్లిన పిట్టన్న కంపెనీ డాక్టర్ తో ఫిట్ సర్టిఫికేట్ మీద కౌంటర్ సైన్ చేయించుకుని నేరుగా జి.ఎం.పర్సనల్ ఆఫీస్ కి వెళ్లాడు.

“సార్! పర్సనల్ ప్రాజెక్ట్స్ అన్నీ వన్నెండున్నర తరువాతే చూస్తారు. అప్పటిదాకా మీరిక్కడ కూర్చోండి!” అంటూ ఆ పక్కనే ఉన్న ఓ బల్ల చూపించాడు ఆఫీస్ మెసెంజర్.

“ఈ రూల్ ఎవ్వుల్నుంచి!?” అనుకున్న పిట్టన్న వెళ్లి ఆ బల్ల మీద కూర్చున్నాడు.

ఇంతలో జీ.ఎం.తో పనుందంటూ ఏడెనిమిది మంది కార్మికులొచ్చారు. మరో అరగంట తరువాత జి.ఎం. వచ్చాడు.

చెప్పినట్టుగానే అందరికన్నా ముందు పిట్టన్ననే లోపలికి పంపించాడు సెక్రటరీ

పిట్టన్నను చూడగానే “కాలెలా ఉంది?” అంటూ క్యాజువల్ గా అడిగాడు జి.యం.

“పరవాలేదు. డాక్టర్లు లైట్ జాబ్ కి రికమెండ్ చేస్తూ లెటర్ ఇచ్చారు” అంటూ ఫిట్ సర్టిఫికేట్ తీసి జి.ఎం. చేతికందించాడు పిట్టన్న.

పావుగంట పాటు సర్టిఫికేట్ ను పరిశీలించిన జి.ఎం. పర్సనల్ “పాపం పిట్టయ్యా! నీకు మాత్రం చాలా అన్యాయం జరిగింది. కనీసం ఆ వెహికల్ ఏదో దొరికినా బావుండేది. ఫిజికల్ గా ఇంత లాసైనందుకు ఎంతో కొంత ఫైనాన్సియల్

బెనిఫిటన్నా వచ్చేది” అంటూ మోయలేనంత సానుభూతిని వర్షించాడు.

పిట్టన్న రాసుకున్న కవరింగ్ లెటర్ మీద ఏదో కామెంట్ వ్రాసిన జి.ఎం.పర్సనల్ “ఈ లెటర్ తీసుకెళ్లి జి.ఎం.వర్బ్ ని కలవండి” తిరిగి ఇస్తూ అన్నాడు.

లెటర్ తీసుకున్న పిట్టన్న “సార్! ఈ కాలుతో బాయిలర్ పైకెక్కి ద్యూటీ చెయ్యడం కుదరదు. అంతో ఇంతో చదువుకున్నవాణ్ణి కాబట్టి ఎక్కడన్నా ఆఫీస్ లో టేబుల్ వర్క్ ఇవ్వండి చేస్తాను” అంటూ రిక్వెస్ట్ చేశాడు.

పిట్టన్న రిక్వెస్ట్ ను విన్నవెంటనే “అనలివ్ పటికే మినిస్ట్రీ రియల్ స్టాఫ్ ఎక్కువయ్యారని హైదరాబాద్ ఆఫీస్ వాళ్లు గొడవచేస్తున్నారు. అయినా నీది జన్యూన్ కేస్ కాబట్టి నాకూ కన్సిడర్ చెయ్యాలనే ఉంది. కాకపోతే నీకొక్కడికిస్తే మిగతా యూనియన్ నాయకులు మా క్యాండేట్స్ కూడా చాలా మంది చాలా రకాల జబ్బులతో బాధపడుతున్నారు. మావాళ్ల కేస్ లు కూడా కన్సిడర్ చెయ్యండి అంటూ మా పీకల మీద కత్తిపెట్టి కూర్చుంటారు. అందుకే నిజంగా అవసరమున్న మీలాంటి వాళ్లకు సాయం చెయ్యాలని ఉన్నా చెయ్యలేకపోతున్నాం. సార్!” అంటూ ఎంతో లౌక్యంగా మాట్లాడాడు జి.ఎం.పర్సనల్.

“మీరెన్నన్నా చెప్పండి సార్! నేను మాత్రం ఈ కాలుతో పైకెక్కి ఆ బాయిలర్ల మీద పని చెయ్యలేను” అంటూ గట్టిగానే చెప్పాడు పిట్టన్న.

“సరే చూద్దాం! ముందు మీరీ లెటర్ తీసుకుని జి.ఎం.వర్బ్ దగ్గరికెళ్లండి. మీకక్కడ ఆయన ఏదో సూటబుల్ ప్లేస్ చూపిస్తాడు. కావాలంటే నేను కూడా ఆయనకు ఫోన్ చేసి పర్సనల్ గా చెబుతా” అంటూనే తరువాత వాళ్లను పంపించ మన్నట్లు బయట ఉన్న సెక్రటరీకి కాలింగ్ బెల్ కొట్టాడు జి.ఎం.పర్సనల్.

ఇక తప్పదన్నట్లు మెల్లగా లేచి బయటకొచ్చాడు పిట్టన్న.

“సారీ పిట్టన్నా! వ్యక్తిగతంగా నీకు సాయం చెయ్యాలని ఉన్నా చెయ్యలేని పరిస్థితి మాది. అయినా ఆల్ సెక్షన్స్ హెడ్స్ ను నీ ముందే పిలిపించి మాట్లాడుతానుండు వాళ్లేం చెబుతారో విందువుగాని” అంటూ ఇంటర్ కంలో ఫోన్లు చేసి వెంటనే తన ఛాంబర్ కి రమ్మన్నాడు జి.ఎం.వర్బ్.

“మీరు డెసిషన్ తీసుకొని పంపిస్తే వద్దనేదెవరు సార్!” జి.ఎం.వర్బ్ కావాలనే ఏదో డ్రామా ఆడుతున్నాడన్న విషయం అర్థమైపోతుంటే వస్తన్న కోపాన్ని దిగమింగకుంటూ అన్నాడు పిట్టన్న.

“లేదు లేదు, ఏదైనా వాళ్లిష్టంతోనే చెయ్యాలి తప్ప నా అభిప్రాయం వాళ్ల మీద రుద్దకూడదు” అంటూ అతనింకేదో మాట్లాడుతుండగానే హెచ్.ఓ.డి.లందరూ వచ్చేశారు.

ఒకరిద్దరు తప్ప మిగతా హెచ్.ఓ.డి.లు అందరూ వచ్చారని నిర్ధారించుకున్న జి.ఎం.వర్బ్ “చూడండి! మన పిట్టన్నకు చాలా ఘోరం జరిగి పోయింది. పోయిన కాలును మనమెలాగూ తీసుకు రాలేం. ఆ కాలుతో తనిక బాయిలర్ పైకెక్కి పని చేయలేనంటున్నాడు. తను చదువు కున్నవాడే కాబట్టి ఏ టేబుల్ వర్క్ ఇవ్వడం మన ధర్మం. మీలో ఎవరో ఒకరు అతణ్ణి తీసుకుని పేపర్ వర్క్ చేయించుకోండి!” నిజానికి మీరెవ్వరూ అతణ్ణి తీసుకోన వసరంలేదు అన్న ఓ సంకేతాన్ని ఆవధ్యరంగా అందజేస్తూ తెలివిగా విషయాన్ని వెల్లడించాడు.

“నిజంగా ఈ పరిస్థితిలో మీరన్నట్టు పిట్టన్నకు టేబుల్ వర్క్ ఇవ్వడం న్యాయమే. మాక్కూడా ఇవ్వాలనే ఉంది. కాకపోతే ఇప్పటికే మా సెక్షన్స్ లో క్లరికల్ స్టాఫ్ ఇబ్బడి, ముబ్బడిగా ఉన్నారు. కాబట్టి సారీ సార్!” అంటూ ప్రతి ఒక్కరూ పిట్టన్నను సున్నితంగా తిరస్కరించారు.

“అందరూ అట్లాగే అంటే ఎట్లామరి!?” నీళ్లు నమిలినట్టుగా

మాట్లాడాడు జి.ఎం.వర్బ్.

“ఏమోసార్! మీరేమన్నా చేసుకోండి మాకు మాత్రం అవసరంలేదు” అంటూ ఎవరిమానాన వాళ్లు లేచిపోయారు.

వాళ్లంతా వెళ్లిపోయిన తరువాత పిట్టన్న వంక తిరిగిచూస్తూ “ఎలామాట్లాడారో చూశావు గదా? ఎవ్వరూ వద్దంటుంటే మరి నేను మాత్రం ఏంచెయ్యగలను చెప్పు?” అంటూ తనూ మెల్లగా తప్పుకోవాలన్నట్టు మాట్లాడాడు జి.ఎం.వర్బ్.

“అదంతా నాకు తెలియదుసార్! నేనైతే బాయిలర్ మీదికిపోయి పనిచేయట మనేది జరిగేదికాదు. మీరేంజేసు కుంటారో ఏమో నేనుమాత్రం రోజూ వచ్చి మీ ఆఫీస్ ముందుకూర్చొనిపోతాను” ఉన్న విషయం తెగేసినట్టు చెప్పి మెల్లగా లేచి బయటికి నడిచాడు పిట్టన్న.

మరునాడు ఉదయం పదిగంటలకు వచ్చి జి.యం.వర్బ్ ఆఫీస్ ముందు కూర్చున్నాడు పిట్టన్న. పదిన్నరకు ఆఫీస్ కి వచ్చిన జి.ఎం.వర్బ్ పిట్టన్నను చూస్తూనే “లోపలికి రా!” అంటూ తన ఛాంబర్లోకి వెళ్లాడు.

అతని వెనుకనే లోపలికెళ్లిన పిట్టన్న చేతికి ఓ కాగితం ఇచ్చిన జి.ఎం. “నువ్వెళ్లి కెమికల్ డివిజన్ లో ఉండే రామిరెడ్డి డి.ఇ.కి రిపోర్ట్ చెయ్యి” అంటూ నిన్న హెచ్.ఓ.డిస్ మీటింగ్ కి అటెండ్ కాని కెమికల్ డివిజన్ ఇన్ ఛార్జ్ డి.ఇ. దగ్గరికి పంపించాడు.

మెల్లగా కెమికల్ డివిజన్ కి వెళ్లి జి.ఎం. ఇచ్చిన లెటర్ డి.ఇ. రామిరెడ్డి చేతికిచ్చాడు పిట్టన్న ఆ లెటర్ చూస్తూనే “అరే నేనునిన్న ఫోన్ లోనే వద్దని చెప్పానుకదా మళ్లీ నిన్నెందుకు పంపించాడు?” అంటూ విసుక్కున్న డి.ఇ. మీరు మళ్లీ వెళ్లి ఆ జి.ఎంనే కలవండి!” పిట్టన్నతో నిర్మోహ మాటంగా అన్నాడు.

అతని మాట తీరుకు మనస్సు చివుక్కుమంటుంటే వస్తన్న కోపాన్ని దిగమింగుకున్న పిట్టన్న తిరిగి జి.ఎం.వర్బ్

ఆఫీస్ కి వెళ్లాడు.

అప్పటికే ఫోన్ లో జి.ఎం.వర్బ్ కి కెమికల్ డివిజన్ డి.ఇ.కి గొడవేదో పెద్దగానే జరిగినట్టుంది అతను పిట్టన్నను చూస్తూనే “చూడండి! ఈ వ్యవహారాలన్నీ చూడాల్సిన జి.ఎం.వర్సనల్, మ్యాటర్ని మెల్లగా నామీదకు తోసి డ్రామా చూస్తున్నాడు. మీరేమో వచ్చి నా పీకల మీద కూర్చుంటున్నారు. ఎవడూ వద్దంటుంటే నేనేం చెయ్యాలి?” కోపంగా

బదులు మాట్లాడకుండా అర గంటపాటు అక్కడే కూర్చున్నాడు పిట్టన్న

ఆఖరికి పిట్టన్నను మళ్లీ తన ఛాంబర్ లోకి పిలిపించుకున్న జి.ఎం.వర్బ్ “ఒకపని చేస్తారా?” అన్నాడు.

“చెప్పండేంటో?” అన్నట్టు చూశాడు పిట్టన్న.

“కంపెనీలో ఉండే అన్ని యూనియన్ల నాయకుల దగ్గరికి వెళ్లి మిమ్మల్ని ఆఫీస్ సైడ్ కి పంపిస్తే వాళ్లకేం అభ్యంతరం లేదన్నట్టు ఒక లెటర్ రాయించుకురండి! అప్పుడిక మిమ్మల్ని ఎటుమార్చినా అడిగేవాడుండడు” అంటూ సాధ్యంకాని సలహాను ఇచ్చాడు జి.ఎం.వర్బ్.

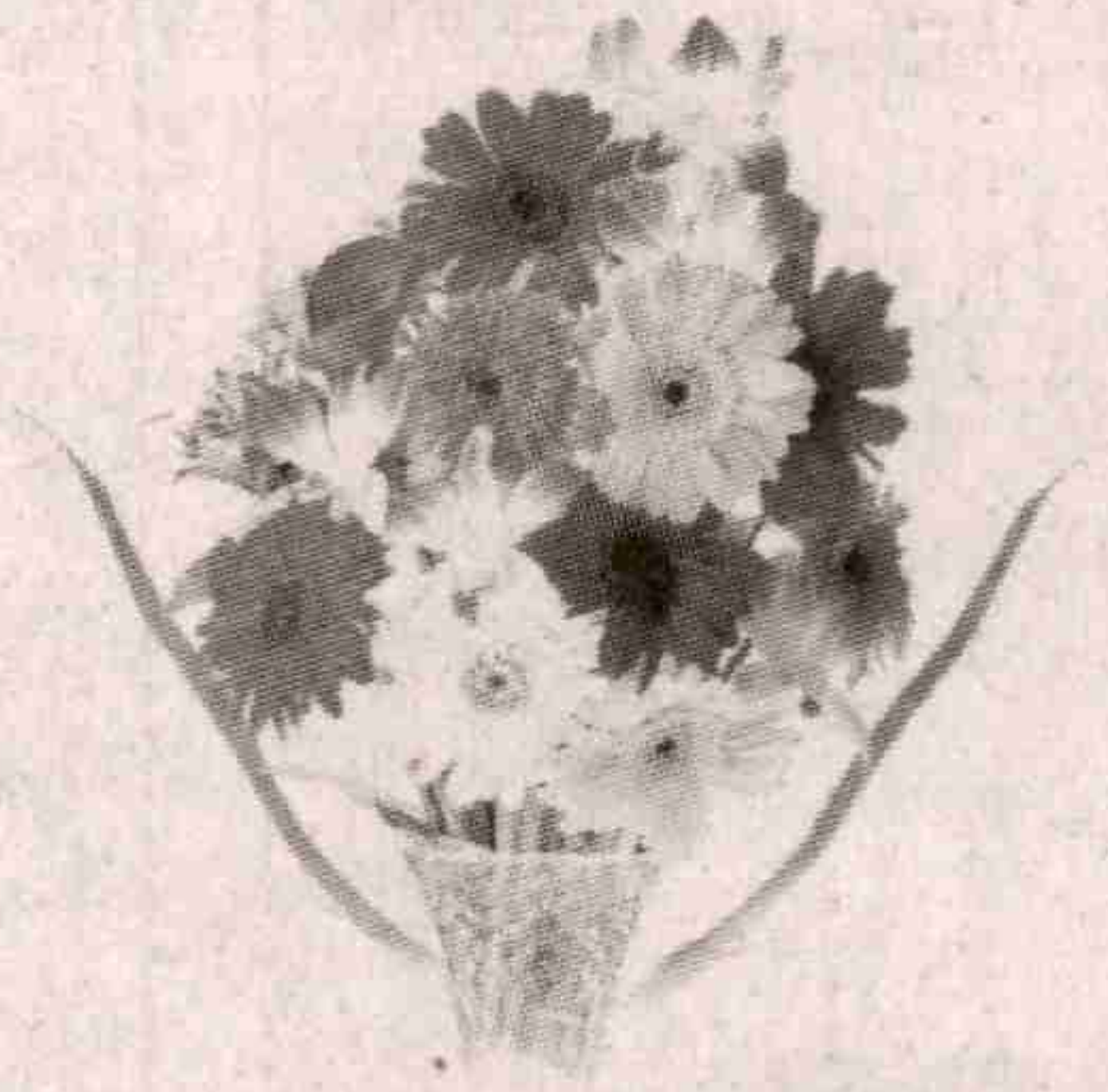
“ఇదీ జరిగిన సంగతి. నాకు న్యాయం జరగాలంటే రోడ్డెక్కక తప్పని పరిస్థితి కల్పించారు” అంటూ తనచుట్టూ చేరిన వాళ్లకు అప్పటిదాకా జరిగిన విషయాలను పూసగుచ్చినట్టు వివరించాడు పిట్టన్న ఆ తరువాత మరో గంటకు...

“పాల్వంచ ఫర్టిలైజర్స్ కంపెనీలో అంగవైకల్యంతో బాధపడుతున్న గిరిజన కార్మికుడికి తగిన పోస్టింగ్ ఇవ్వకుండా ఏడిపిస్తున్న అధికారగణం.

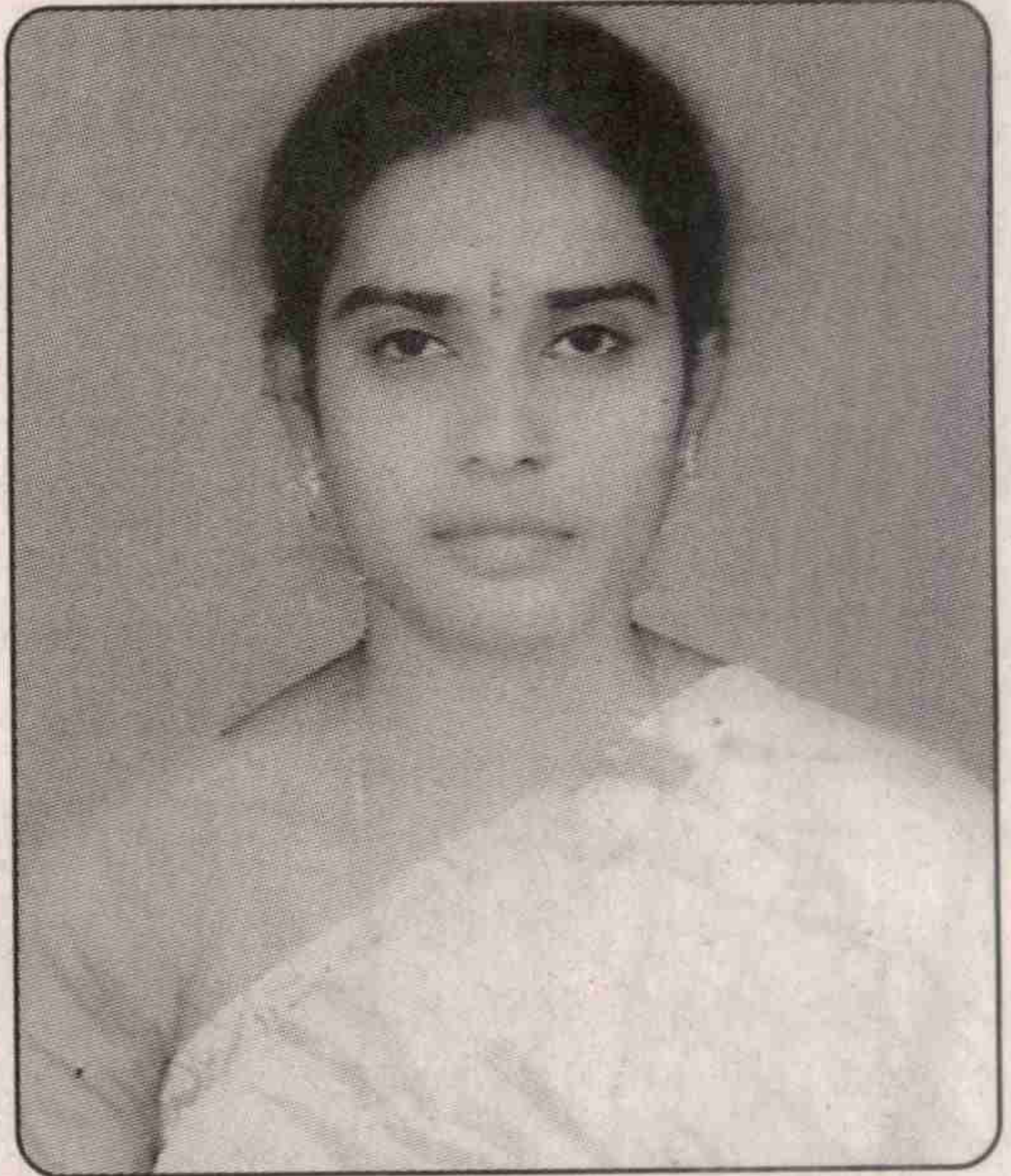
కొమరం భీమ్ విగ్రహం సాక్షిగా కంపెనీ గేట్ ముందు గిరిజనుల ఆందోళనతో యాజమాన్యం దిగిరాక తప్పలేదు. కార్మికుల పోరాట ఫలితంగా పిట్టన్నని ఉద్యోగంలోకి తీసుకున్నారు.

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలతో...

అరుణకుమారి ఎస్.ఐ
ఎక్సైజ్ డిపార్టుమెంట్, (నర్సరావుపేట)

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలతో...

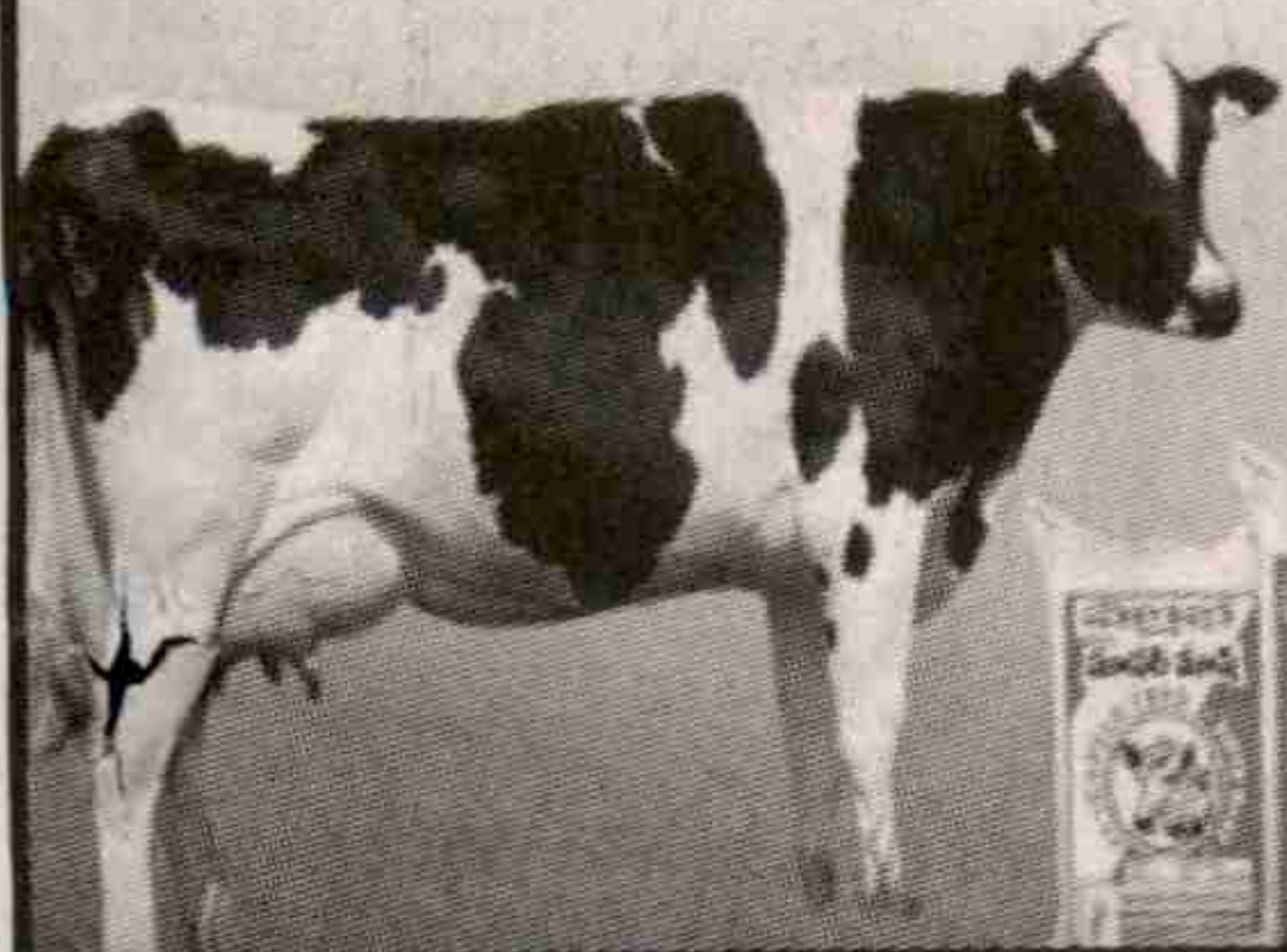
దక్షిణ భారతదేశంలో ప్రపంచస్థాయి నాణ్యత గల దాణా తయారీ సంస్థ

వల్లభ పీచువుల దాణా

వల్లభ ఫీడ్స్ ప్రై.లిమిటెడ్

ఫ్యాక్టరీ: ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, రంగారెడ్డి జిల్లా, తెలంగాణ రాష్ట్రం.
మొదటి దశ - 522001, గుంటూరు జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్.
ఫోన్: 08647-219699

గోద్రా మారణహోమం జరిగి ఈ ఫిబ్రవరికి 15 సంవత్సరాలు. ఆర్తనాదాలకు పదిహేనేళ్లు. నిస్సహాయ జీవుల కన్నీళ్ళకు పదిహేనేళ్లు. సర్వం కోల్పోయి రోడ్డున పడిన బతుకులకు పదిహేనేళ్లు. అహింస, శాంతి, పరమత సహనం ప్రబోధించిన జాతిపిత పుట్టిన రాష్ట్రంలో మానవతకే మచ్చగా మిగిలిన అమానవీయ మతోన్మాద శక్తుల పదఘట్టనకు పదిహేనేళ్లు భిన్న భాషలు, భిన్న మతాలు, భిన్న సంస్కృతులతో విరాజిల్లుతూ సెక్యులర్ వ్యవస్థకు మార్గదర్శిగా ఉన్న భారతావని మహాన్నత చరిత్రకు కళంకం మిగిల్చిన సంఘటన అది.

ఆరోపణలు, ప్రత్యారోపణలు, కమిటీలు, కమీషన్లు, కోర్టులు, కేసులు నివేదికలు ఇవేవీ.. నిజమయిన బాధ్యులెవరో తేల్చుకుండానే ఒకటిన్నర దశాబ్దం గడిచిపోయింది. ఈ నేపథ్యంలో వచ్చిన సంచలనాత్మక పుస్తకం “గుజరాత్ ఫైల్”. ఇన్వెస్టిగేషన్ జర్నలిజంలో సాహసాలు చేస్తూ తన పరిశోధనలను ప్రపంచం ముందుంచింది రానా అయ్యూబ్.

“గుజరాత్ ఫైల్” ఇటీవలి దేశ చరిత్రకు సంబంధించిన అతి కీలకమయిన పరిణామాలను విశ్లేషాత్మకంగా స్పృశించింది. 2002లో గుజరాత్‌లో జరిగిన ఎన్ కౌంటర్లు, వాటితో ప్రమేయం ఉన్న రాజకీయ వ్యక్తులు జాతీయ నాయకులుగా ఎదగడం వీటిని ఈ పుస్తకం ఒక ప్రత్యేక దృక్కోణంలో కథనం చేసింది.

పరిశోధనాత్మక కథనాలకు ప్రసిద్ధి చెందిన తెహెల్కా ఉద్యోగిగా రాణా అయ్యూబ్ పాఠకలోకానికి సుపరిచితమే. అమిత్ షా జైలుకు వెళ్లడానికి కారణమయిన కథనాలు కూడా ఆమెవే. పుస్తకంలో రాణా అయ్యూబ్ పొందుపరిచిన అనేక చిన్న చిన్న విషయాలు, అధికారులతో జరిపిన ముచ్చట్లు, వాటంతట అవే కొత్త కోణాల్ని ఆసక్తికరమైన సంఘటనలని తేట తెల్లం చేస్తాయి. రానా అయ్యూబ్ జరిపిన స్టింగ్ సంభాషణలే ఈ పుస్తకానికి ప్రాణం.

గుజరాత్ హింసాకాండ సమయంలో దుండగుల మూకకు నాయకత్వం వహించినట్లు అభియోగం ఉన్న మాయా కొద్నాని, గుజరాత్‌లో ఏటీఎన్ చీఫ్‌గా పనిచేసిన

పుస్తక సమీక్ష

జి.ఎల్. సింఘల్ 2002 లో అహ్మదాబాద్ పోలీస్ కమీషనర్‌గా ఉన్న పి.సి పాండే అప్పటి రాష్ట్ర పోలీస్ డీజీ చక్రవర్తి.. వీరందరితో జరిపిన సంభాషణలు వాటిల్లో బయటపడిన వాస్తవాలు పాఠకుల వెన్నులో వణుకు పుట్టిస్తాయి.

గుజరాత్‌లో జరిగిన ఫేక్ ఎన్ కౌంటర్స్ సంచలనాత్మకంగా నిలిచాయి. వీటన్నింటినీ కార్పొరేట్ మీడియా శక్తులు ఒకలా చిత్రీకరిస్తే, ప్రగతిశీల భావాల కొన్ని పత్రికలు ఆ అల్లర్ల వెనుక చీకటి కోణాలను వెలికి తీసే ప్రయత్నం చేశాయి. అదే బాటలో అత్యంత కఠినమయిన టాస్క్‌ని సాహసోపేతంగా పూర్తి చేశారు రానా అయ్యూబ్.

“గుజరాత్ ఫైల్”

- రానా అయ్యూబ్

గుజరాత్‌లో అప్పటి పరిస్థితిలో ముస్లిం మహిళగా వెళ్లడంలో ఉన్న సున్నితమయిన అంశాల్ని అధిగమించేందుకు మైథిలీ త్యాగిగా అవతార మెత్తారు రానా అయ్యూబ్. తనని తాను సంస్కృత టీచర్ కూతురిగా పరిచయం చేసుకుంటూ “మాయా కొద్నాని” ఇంటికి వెళ్లి నప్పుడు అంతే అలవోకగా కొన్ని సంస్కృత పద్యాలని వల్లెవేయడం ముచ్చట గొలుపుతుంది. మైథిలీ త్యాగి పేరులో ఇంకా సహజత్వం కోసం మైక్ అనే ఒక అమెరికన్ విద్యార్థిని తన సహాధ్యాయిగా నియమించుకుని తనని తాను ఒక ఇండో అమెరికన్ ఫిల్మ్ మేకర్‌గా పరిచయం చేసుకుని 8 నెలల పాటు సాగించిన ఒక అండర్ కవర్ ఆపరేషన్ ఎన్నో సంచలనాత్మక విషయాలు వెల్లడించారు. గుజరాత్ సి.ఎం.గా మోడీ హయాంలో జరిగిన ఎంకౌంటర్లపై కొత్త కోణాలు బయటకు తెచ్చింది. సర్కారీ దౌర్జన్యాలతో పోలిన వ్యవస్థ ఎలా భాగస్వామ్యమయిందీ కళ్లకు కడుతుంది. వైబ్రెంట్ గుజరాత్ పై డాక్యుమెంటరీ తీయడానికి వచ్చినట్లుగా చెప్పుకుంటూ అహ్మదాబాద్‌లో ఉంటూ

అధికారులు, రాజకీయ నాయకులతో పరిచయాలు పెంచుకుంటూ ఆమె అద్భుత పరిశోధన సాగించారు.

గుజరాత్ అల్లర్ల వెనుక అమిత్ షా ప్రమేయం ఉందని స్వయంగా హోం శాఖ కార్యదర్శి చెప్పారు. గెస్ట్ హౌస్‌లో బందీగా ఉన్న కొంతమందిని హోం మంత్రి అమిత్ షా స్వయంగా ఎన్ కౌంటర్ చేయించారని ఒక పోలీసు అధికారి చెప్పారు. గుజరాత్ నరమేధంపై పలు దిగ్గ్రాంతికర సాక్ష్యాలు ఈ పుస్తకంలో ఉన్నాయి. వై నారిటీలపై సంఘపరివార్ విద్వేషం ఈ సంభాషణల్లో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. అప్పటి రాజకీయ ప్రముఖుల్లో చాలా మందినుంచి, పోలీసు అధికారుల దగ్గర్నుంచి, పలు సాక్ష్యాలు సేకరించిన రానా అయ్యూబ్ చివరికి అప్పటి ముఖ్యమంత్రి నరేంద్ర మోడీ పేషీకి వెళ్లడంతో పుస్తకంలో చివరి అంకం మొదలవుతుంది. ఆ తరువాత రోజే పరిశోధనను ఇక నిలిపివేయవలసిందిగా స్పష్టమయిన ఆదేశాలు ఆమెకు ఇవ్వబడతాయి.

తెహెల్కా లాంటి ఓ చిన్న పత్రిక అప్పటికే తన తాహతుకు మించి అనేక పరిశోధనాత్మక కథనాలను అందించింది. కానీ మైథిలీ త్యాగి అలియాస్ రానా అయ్యూబ్ చేసిన పరిశోధన చివరి అంకంలో తెహెల్కా తన నిస్సహాయతతో ఆమెను వెనక్కి పిలిపించుకుంది. చేసేది లేక రానా అయ్యూబ్ తన పరిశోధనని తానే పుస్తకంగా రాసి తనే ప్రచురించుకున్నారు. అయినా “గుజరాత్ ఫైల్” పుస్తకాన్ని ప్రభుత్వం రిలీజ్ కాకుండా ప్రయత్నాలు చేసింది. మెయిన్ స్ట్రీం మీడియా ఈ పుస్తకం కవరేజ్ ఛాయలకి కూడా పోలేదు. అందులో కథనాలు సర్కారు మోసాలను కదిలిస్తాయని ప్రభుత్వం భయపడింది. అయినా “గుజరాత్ ఫైల్” పుస్తకం మన దేశంలో ఇప్పుడు బెస్ట్ సెల్లర్స్‌లో ఒకటి.

ఈ పుస్తకం చదువుతుంటే పాఠకుల పెదవులు వణుకుతాయి. పుస్తకం పూర్తయ్యే సరికి భయభ్రాంతులవుతాం. ఇందులోని విషయం 15 ఏళ్లుగా వింటున్నదీ చదువుతున్నదీ అయినా మళ్లీ మళ్లీ పాఠకుల్ని కదిలించివేస్తుంది.

ఉమా.నూతక్కి

రవాణా కార్మికుల ఆందోళన

బ్యాంకుల విలీనం నిలిపివేయాలని విదేశీ పెట్టుబడులను నియంత్రించాలని బ్యాంకు ఉద్యోగుల సమ్మె

KLVO2A516

ఐసిడిఎస్ పరిరక్షణ

కనీస వేతనాలు - లిట్రేర్మెంట్ పెనిఫిట్ల కోసం

అబ్బిదార్లతో కలసి కడులుదాం!

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలతో..

ఎపి అంగన్వాడీ

వర్కర్స్ & హెల్పర్స్ యూనియన్ (సిఐటియూ)

ఆంధ్రప్రదేశ్ కమిటీ

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం పంఖ్య	KLV01A516
పుస్తకం పేరు	కాకత్య చరిత్ర
తారీఖు	28/8/23
ముందు అట్ట	yes
వెనుక అట్ట	yes
మొత్తం పేజీలు	37
పెద్ద సైజు పేజీలు	No
భాగం పేజీలు	No
లేని పేజీలు	No
తయారు చేసినది	Nandini
పేజీలు విడదీసినది	Nandini
స్కాన్ చేసినది	Nandhu
పరిశ్ల చేసినది	
పేజీలు పరిశూనినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చేయబడినది	
తప్పులు	No
పరిస్థితి	good